

ರಂಡನೆ ಮುತ್ತು

## ಹುಚ್ಚು-ಹುರುಳು



ಬೀಳಿ

ಮಾರ್ಚ್‌ಎಂ. ಗಳಿಗೆ.

ಡಾ. ಎಂ. ಸಿ. ತುಮ್ಮನಕ್ಕು  
ಕಚ್ಚು ಪ್ರಿಯಂಗ ವಕ್ಕು,  
ಗದಗ

ಒಂದೂಪರಿ ರೂಪಾಯಿ.

ಕೃತಿಕರು:  
ಶಿಂಮು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ  
ಬುಕ್‌ಫಿ

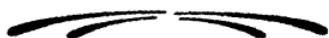
## ಸಂಪಾದಕರ ವಾಮೂಲು ಮಾತ್ರ?

ಇದು ಒಂದು ಶಾರ್ಥಕ ನಿಯಮ? ಕಾಗದದ ಅಡಚಣೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮಾತ್ರ ಕ್ಷತಿಯಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ಮಾತಿನಮಲ್ಲಿರ ಯಾಗ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಾತಿನ ತಿಪ್ಪೆಗಳು ತೇಲುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಹಾ ವರಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮು ವಾಮೂಲು ಮಾತ್ರೂ ಏಕೆ? ಅವನ್ನಾಗಿ ಇಳಲೇಬೇಕಾದ ಈ ಎರಡೇ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾದಿತು.

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಓದುವವರು ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ಅವಧಾರವು ಹಾರಿವಾಯಿತು ‘ತಿಂಮನ ತಲೆ’ ಯೀಂದ. ಸಮ್ಮು ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಮುತ್ತಾದ ‘ತಿಂಮನ ತಲೆ’ ಮೂರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯಿತು, ಕೊಂಡು ಓದುವ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ. ಅಂತಹ ಎರಡನೆ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರಾರ್ಹಿ ಅದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೂರಾಯಿ-ಸಮ್ಮು ಮಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಬಿಡಿಮುತ್ತಾದ ‘ಬಡವರಿಗಾಗಿ ತಿಂಮನ ತಲೆ’ ಖಾಸ್ಯ ರಸಿಕ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಬಡಗಿನಿಕೊಟ್ಟು ತಿಂಮನಿಂದ ಶಬಾಸ ರದೆದ್ದಿದ್ದೇವೆ; ಇದೇ ಸಿಮ್ಮು ಹೆಚ್ಚು! ಶೀಫ್ಸ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಶೀಮೋಲ್ಲಿಂಫಿಸ್ ಮಾಡಲಿದ್ದಾನೆ ತಿಂಮು; ಗುಜರಾಧಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ‘ತಿಂಮನ ತಲೆ’ಯ ಅನುಭಾದವಾಗಲಿದೆಯಂತೆ. ಬಂದಷ್ಟು ಬರಲಿ, ‘ತಿಂಮನ ತಲೆ’ ಉಂಣಿದು ತಿರುಗದಿರಲಿ.

ಬೀಜಿಯವರ ಈ ‘ಹುಚ್ಚು-ಹುರುಳ’ ನ್ನು ಸಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಎರಡನೆ ಮುತ್ತಾಗಿ ಕನ್ನಡ ರಸಿಕವ್ಯಂದದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತು ಲಿಂಗ್ಡೀನೆ. ಈ ಹುಚ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವ ಇಚ್ಛೆ ಸಮಗೆಷ್ಟ್ಯಾ ಇಲ್ಲ. ಹುಚ್ಚಿ ನೋಟ್ಟಿಗೆ ( ಭೂಲಾ-ಜೂಕಿನಿಂದ? ) ಬಂದಿದ್ದರೂ ಬಂದಿರಬಹುದಾದ ಹುರುಳಿಗೂ ತಿಂಮಪ್ಪೇಮಿಗಳು ಎಡಿಗೊಡುವರೆಂದು ಸಮ್ಮ ಆಗ್ರಹಿ.

ಇನ್ನೆಣಂದು ಮಾತು. ‘ದಾನಕೊಡುವದು ಬೀಡ, ದುಡಿಸಿ ಕೊಡದಿರಬೀಡ’ ಎಂಬುದನ್ನು ಧೃಥವಾಗಿ ಸಂಬಿ, ಮಾತು ಆವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನನ್ನಗೆ ಎಂದು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಡಾ. ಎಂ. ಸಿ. ತುಮ್ಮಿನಕಟ್ಟಿ, ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ., ಪಿ. ಎಚ್. ಡಿ. ಇವರಿಗೆ ತಿಂ ನುನ ಪರವಾಗಿ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅಸೀಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ‘ಹುಚ್ಚು-ಹುರುಳ’ ನ್ನು ಇಪ್ಪು ಅಂದವಾಗಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮುಖಿಸಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ತಿಂಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಯ ಪೋಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಉಳಿದ ಉದಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾದಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೋಡಬೇಕು, ತಿಂಮನ ಪ್ರೇರಣೆ ಯಾರಾರಿಗಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಯಾರು ಬಲ್ಲರು.



## ಹುಚ್ಚಿಗೊಂದು ತಾಳಿಬೋಟ್ಟು

---

‘ಗಂಜಿ ಕುಡಿಯುವವನಿಗೆ ಗಡ್ಡ ಹಿಡಿಯುವವನೊಬ್ಬು’ ಎಂದಂತೆ ‘ಭಾವಣ ಮಾಡುವ ಭೂಪನಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸುವವನೊಬ್ಬು!’ ‘ಹುಚ್ಚಿ-ಹುರುಳು’ ವಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿಯ ಮರ್ಯಾದ ಬೇರೆ ಬೇಕೆ? ಹುಚ್ಚಿನ ಹುರುಳನ್ನು ಕೊಂಡದರಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಚ್ಚಿಬೇಕೆಂದರೆ ಹು-ಂಳಿಲ್ಲದ ಹುರಾರಿ ಗಳಕೆಂತಲೂ ಹುರುಳಿನ ಹುಚ್ಚಿ ತಿಂಮನೇ ಮೇಲು. ಹುಚ್ಚಿ ತಿಂಮ ಕಚ್ಚುತ್ತಾನೆ; ಅಹುದು, ಆದರೆ ಕಂಡಕಂಡ ಕಳ್ಳರನ್ನಲ್ಲ-ಕಂಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಚ್ಚುವದೊಂದೇ ಅವನ ಕಸುಬೆಂದೂ ಅಲ್ಲ. ಜಿನ್ನಾಟವಾಡುತ್ತ ಒಡೆಯನ ಕೈ ಮೈ ನೆಕ್ಕುತ್ತ ಮಮತೆಯ ನಾಯಿಯಂತೆ ಸಮಾಜದ ನಾಯಿಯಾದ ತಿಂಮ ಇಡೀ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ನೆಕ್ಕುತ್ತಾನೆ, ತನ್ನ ಉರುಬೂದ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ. ಗಾಯವಿದ್ದವರಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದು, ನಂಜು ಆಗಬಹುದು ಗುಣವೂ ಆಗಬಹುದು—ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಮಹಡೀನ! ನೆಕ್ಕುವ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಶಾಗಿದರೆ ‘ಕೆಟ್ಟಿ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಿತು’ ಎಂದು ಹೊಡೆಯುವ ಅರಸಿಕತೆ ಮಾತ್ರ ಇರದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಸಾಕಿದ ನಾಯಿಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ

ಬಾಲವಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬಾಲದ ಬೆಲೆಯೇ ಹೊದೀತು ಆಮೇಲೆ. ಸುಳ್ಳತನವನ್ನು ಕಂಡು ಬೇಗೆಲುಬೇಕು, ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಚ್ಚಲುಬೇಕು. ಇಷ್ಟೇ, ಈ ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು!

ಈ ‘ಹುಚ್ಚು ಗಳು’ ಎಲ್ಲಿನೂ ಅತ್ತ ವೇದ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲ, ಇತ್ತ ಕೆಲ್ಲ ತೊ ಹೈಸಿಪೆನಾನಷ್ಟು ಹೊಸನ್ನೂ ಅಲ್ಲ. ಹಳೆತು ಹೊಸತು ಎಂಬುದರಲ್ಲಾದರೂ ಅದಾವ ಮಹತ್ವವಿನೆ? ತಾಯಿ ಹಳೆತು, ತಂಗ ಹೊಸತು, ಯಂಡತಿಯಂತೂ ಹೊಚ್ಚು ಹೊಸತು. ಇನ್ನ ರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೇಕು, ಯಾರು ಬೇಡ ತಿಂಮನಿಗೆ! ಅಂತಯೇ ಈ ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು ಒಂದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಸು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಪಶ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿವಾಗಿವೆ; ಆಯಾ ಸಂಸಾದಕರಿಗೆ ನಾನು ಖುಣಿ.

ಸಿಕ್ಕಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟನ್ನೇ ಕಂಡ ಹಲವನ್ನು ಬಿಡುವದೂ ಅಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ. ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳು ತಾಗುವೆದು ಕರ್ತವ್ಯದ ಕವಚವಿಲ್ಲದ ಕೋತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ; ಹೂಣಿದೆ ಹೂತ್ತ ಕತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಾರ ಭಯ? ತಾನು ಕಂಡುದನ್ನು ಯಾರಾ ಕಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಂಮನ ಒಂಬವಲ್ಲ, ಆದರೆ ತನ್ನ ಕನ್ನಡಕದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ಸೋಡಲಿ ಎಂಬುದೇ ಅನನ ಹಿರಿಯಾಸೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಶಾಧ್ಯಾರ ನಾಡಲು ತಿಂಮನ ಇನನವಾಗಿಲ್ಲ; ತಿಂಮನಕೆಂತಲೂ ಕಿರಿಯ ರಿಲ್ಲ. ಕತ್ತ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಮಾನವತ್ವದ ಪಾರ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ತಿಂಬಾ.

ಈ ಹುಚ್ಚನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಾಲೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಗೊಳ್ಳುವ ಹುಚ್ಚು ‘ತಿಂಮನಾಪಿತ್ಯಮಾಲೆ’ಯವರಿಗೆ ಏಕೆ ಹಿಡಿಯಿತೋ? ಅಂತೂ ಇವರ ಹುಚ್ಚಿಗೆ ನಾನು ಖುಣಿ ಅಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಆದಾರು?

ಬಳಾರಿ  
ಮಾರ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಳಿನ  
ಗಳಣ.

ಕೊಂಡು  
ಓದ. ವವರಿಗಳು  
ಬೀಜಿ

## ಅ ಪ್ರೇಣಿ

—

ನನ್ನವಜು ನನ್ನವಾಗುವ ಮುನ್ನೆಯೀ ಮಂಡಿದು ನನ್ನವಡಿಗೆ  
 ‘ಒಕ್ಕೆ’ ಸೂಸೆಯೇಬ ಧವಳ ಕೇರಿಂಬುನು ತಂದ  
 ಚೆಂಡತಿಯ ಅತ್ಯೈಗೆ

\* \*

ತಾನು ಕಾಲ್ಪಣೀಯೇಲೆ ಇದ್ದು ತಗಲದೆ, ಕಾಲಿಡುವ ಮುನ್ನೆಯೀ  
 ಸತ್ಯ ತಗಲಿದ ತನ್ನ ಸಾಧು ಅತ್ಯೈಯ, ಭಾವಚಿತ್ರನನ್ನು  
 ಸೋಡಿ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವ ನನ್ನ  
 ಅತ್ಯೈ ವಳ ಸೋನೆಗೆ

\* \*

ಸಾಮಾರ್ಥು ತಂದೆ, ಸಿನ್ನ ಏಂಚಿಸಿಯು ಬರುತ್ತಿರಲು ಎಂದು  
 ನಾನೆಲ್ಲರೂ ಆದರದಿ ಕೂಗಲು ಗೂರುತ್ತ ಓಕೊಟ್ಟು  
 ಸಂಖಾಗಾಗಿ ಅದಕಾಗಿ ಬದುಕಿರುವ ನನ್ನ  
 ಮಂಡಿಯ ಮಾವಂಗೆ

\* \*

ಭಾವಣವೆಂಬ ಅರಬುರೋಗಕೆ ಓಡುತ್ತಲೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ  
 ಶರಣಿಂದು ರಾಜಕಾರಣದ ತಿಪ್ಪೆಯ ಗದ್ದುಗೆಯನೇರಿ  
 ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಲೆಯ ಕಳ್ಳು ಕಡುಗಲಿ  
 ನನ್ನ ತಮ್ಮಂಗೆ

\* \*

ಇದನೆಲ್ಲ ತೋರಿದ  
 ತಿಂಮೆಂಗೆ

\* \*

## ಯಂತ್ರ ವರ್ಣ

---

ಇ.	ಕೆಂಡತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊಡಿಯಬೇಕು ?	೧
ಇ.	ತಿಂಮನ ಬಾಸುಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ . . . . .	೨
ಇ.	ಸಹಾನು ಖೂ ತಿ ಯ ಸಂಪು . . . . .	೩೦
ಇ.	ಭೀ! ದಾಕ್ಷರದೇನು ತಪ್ಪಿ? . . . . .	೩೧
ಇ.	ತಿಂಮನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ	೩೫
ಇ.	ಯಾರಿಗೆ ಅವಮಾನ? . . . . .	೩೮
ಇ.	ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿಳಿ? . . . . .	೪೨
ಇ.	ಪ್ರಾಂತದ ಕೂಗು . . . . .	೪೩
ಇ.	ನಾಳಿ ಏನೋ? . . . . .	೪೪
೪೦.	ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸಿ . . . . .	೪೪
೪೧.	ಸ. ಈ . . . . .	೪೬
೪೨.	ಸೆನೆ . . . . .	೪೬
೪೩.	ಕತ್ತೆಮರಿ . . . . .	೪೮
೪೪.	ಕಟ್ಟೀರಿನಬಗ್ಗೆ . . . . .	೪೯
೪೫.	ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಥಿತಿ . . . . .	೫೫
೪೬.	ಸ್ವಂತ ಸುಳ್ಳಿ ಸುಧಿಗಳರು . . . . .	೫೬
೪೭.	ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೊಂದು ಮುಂದಾಳು . . . . .	೫೦೦

~\*~

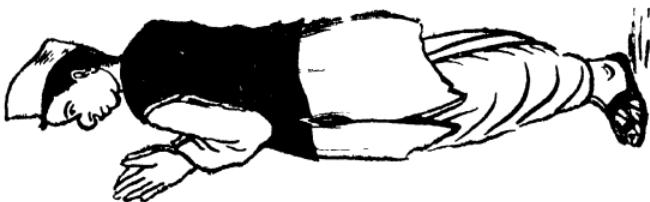
## ಜೊಂಕೆ!

ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಹ್ಯಾಸನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಂತಗಳನ್ನು

ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕವೆಂದೂ ಯಾರಾಣಿಲ್ಲ ಅಂದುತ್ತಿರು

ಬರೆದುವಲ್ಲವೆಂದೂ ನಿಮ್ಮ ಎಮೆತಟ್ಟು ಹೇಳಲಿ

ತೀಂಮನು ನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಿ!



## ತಿಂಮನ ಶ್ರಮೂಲತ್ವಗಳು!

---

ಮಾಡದಲೆ ಆಡಿ ದುಡಿಯದಲೆ ದುಂಡಾಗುವ  
ಮಾನವನು ನೀನೆಲ್ಲ — ಹೇ ಕತ್ತಿಗುರುವೇ !  
  
ಮತಪಿತ್ತ ಮಾಲಕನ ಮನೆಕಾಯದಲೆ ಮತಪಿತ್ತಾ ಛೀ ಕಚ್ಚುವೆ  
ಮಾನವನು ನೀನೆಲ್ಲ — ಹೇ ನಾಯಿಗುರುವೇ !  
  
ಹಸಿವು ಹದಿಬದಿಯವರ ಸುಡುತ್ತಿರಲು ಈದಷಟ್ಕೀ ಉಂಡುವೇಗುವಾ  
ಕಡುಕೀಳು ಮಾನವನು ನೀನೆಲ್ಲ — ಹೇ ಕಾಗೆ ಗುರುವೇ !

ಮಾನವ್ಯತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ಮಾನವಗೆ  
ಕತ್ತಿತನ ನಾಯಮನ - ಕಾಗೆ ಸ್ವನ  
ಕೂಟ್ಟು ಕರುಣೀಸ್ಯಿ ದೇವಾ !



## ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊಡಿಯಬೇಕು?

“ಫೇ! ಅವನೇನು ಗಂಡಸು, ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯಲಾರೆ” ಎಂದು ‘ಕೈಲಾಗದ’ ಗಂಡನನ್ನು ಹೇಡಿಯಿಂದು ಹೀಯಾಳಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಹಲವರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು “ಅವನು ಮನುಷ್ಯನೇನು? ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯುತ್ತಾನೆ” ಎಂದು ‘ಗಂಡು’ ಗಂಡನನ್ನು ತಗಟುತ್ತಾರೆ. ಹಂಡತಿಯನ್ನು ಯ. ವಾಗ ಹೊಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಸಮ್ಮಾನಕ್ಕೆ ರಾಧ್ಯ ಹೊಡಿಯಬೇಕೂ ಬೇಡವೇ? ಎಂಬ ಮಾಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಂತೂ ಸ್ವಷ್ಟಿ ರಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ? ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯ. ಈಗ ನಾವು ( ಸನ್ನನ್ನು ಮತ್ತು ಸನ್ನಂತಹ ‘ಕೈಲಾಗದವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು’ ) ಯಾವಾಗ ಹೆಂಡಂದಿರನ್ನು ಹೊಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೀರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ನೋಡುವಾ. ಅಲ್ಲಿದೆ ಹೇಗೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೀರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವೊಡಲು ನೋಡೊಣ ಕೆನ್ನುಗೆ ಒಂದೇ ಏಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸಿಟ್ಟು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತಿ ಅಲ್ಲಿ ಶೈಪ್ಪಿಗಳು ಕೆಲವರು. ಧಂ ಧಂ ಎಂದು ನಗಾರ ಬಾರಿಸಿದಂತ ಬೆಸ್ಸಿಗೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಗುಡಿಗುಣಿ ಘ್ರಾಂತಿ ಕೈ ನೋಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಹಲವರು. ಮುಖ್ಯ ಮಾಡಿ ‘ಬಾಕ್ಕಿಂಗ್’ ಆಡುವವರಂತೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೊಡಿಮು ಮಾಗಿನಿಂದ

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ದಳದಳ ರಕ್ತ ಇಳಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಂದ ಪಾಪವು ಅದಕ್ಕೇ ಬರಲೀ ಎಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡಿಯುವ ಕಲಾವಂತರಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಕೈಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು—ಕಂಚಿನ ತಂಬಿಗೆ, ಮಸಿಬುಡ್ಡಿ, ಥಮೋಫೀ ಫ್ಲಾನ್ಸ್‌ನ್ನು, ಖೋಚಾ ರೂಪಾಯಿ, ಇತರರ ಪುಸ್ತಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ—ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈ ಮುಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಬೀಸಿ ಎಸೆಯುವ ಬಕ್ಕಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಪರಿಚಯದ ಪುಟ್ಟಾಚಾರಿ ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಣಹಾಕುವ ಕೋಲಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡಿಯುವ ಮಡಿನಂತಿಕೆ ಬಗ್ಗಿದೆ. ಅವರು ಎರಡಡಿ ಎತ್ತರದ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನೇಲೆ ನಿಂತಾಗ ಏದು ಅಡಿ ಅದರೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಅಡಿಗೆಯ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂತರೂ ಆರೇ ಅಡಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪುಟ್ಟಾಚಾರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟಿನರೋಂಗ ಬರುವ ಸೂಚನೆ ಕಂಡಕೂಡಲೆ ಅವರ ಗೃಹಪತ್ರಿ ಮುಷಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಟ್ಟೆ ವಣಹಾಕುವ ಕೋಲು ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಳಿಗೆ ಎತ್ತರದ ಅಡ್ಡಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನೋಡಬೇಕು ಆಚಾರ್ಯರ ನೀಗೆತ !

ಇದುವರೆಗೂ ಹೊಡಿಯುವ ಆಯುಧ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯತು. ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಹೊಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಸ್ಥಳದ ನಿಯಮವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಅವರ ಸಿನಲ್‌ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ? ನಡುರಸ್ತೇಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಲವರು ಹೊಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು ಮರ್ಮದೆಯಿಂದ ಹೊಡಿಯುವವರು ಕೆಲವರು—ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರಿವರು ಬಂದು ಬಿಡಿಸುವ ಅಪಾಯವಿರಬಾರದೆಂದು ! ಹೊಡಿಯು ತವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೊಡಿಯಲು ಕೆಲ ಗಂಡಂದಿರು ಅಂಚುತ್ತಾರೆ; ದಷ್ಟಪುಷ್ಟಿ ಬಾವ ಮೈದುನಂದರಿದ್ದರೆ ಇದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ; “ಸಿನಿಲ್‌ವಾರ್” ಆಗುವ ಸಂಭವವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ; ಮಕ್ಕಳೆದುರಿಗೂ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಮಾವನೆದುರಿಗೂ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಾಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಹೊಡಿಯತ್ತಿರುವ ಮಾವನಾದರೆ, ಅಳಿಯನ್ನು ‘ವೀರತನ’ಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಯೆಂದು ಶಬಾನ್ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲ ಗಂಡಂದಿ

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ರಿಗೆ ಕೆಲ ನಿಯಮಗಳಾದರೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೋಡಲ್ಲಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೊಲ್ಲುವದಿಲ್ಲ. ಉಂಗಿ ಮರಳ ಬರುವ ವರೆಗೂ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಜೀವವನನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿಯುವ ತಪ್ಪೋಬಲವಿದೆ ಇವರಿಗೆ. ಇದು ಹೇಡಿತನದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಹಲವು ಗುಂಡಾ ಗಂಡಗಳ ಅಭಿವೃತ್ಯ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನಾದವನು ಹೊರಗೆ ಗಂಡನಲ್ಲವೇ? ತನ್ನರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಂಡ, ಶರ್ಶಾರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಎಂಬುದು ಇವರ ನ್ನು ಯಾದ ವಾದ. ಇವರಿಗೆ ಹೊಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರವು ಅನುಗಾಲವೂ ಇದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ-ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ, ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುವಾಗ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಹೊಸ್ತಿಲ ಅಬದಿ, ಈಬದಿ, ಮೇಲೆ, ಕೈ ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಗೆ (ಚೇವಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಂಥದ ಕಟ್ಟಿಗೆವರಿಗೂ) ಬಿದಿರು ಬೀಸಣಿಕೆ ಮುಂತಾದಪ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು “ಅಮಾನಸೀಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು” ಗಳಿಂದ ರಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಳಿಕಟ್ಟಿಲುಮಾತ್ರ ಬೇಕು, ಹೊಡಿಯಲು ಬೇಡವೇ?

ಚಂಡಂದಿರನ್ನು ಹೊಡಿಯುವ ಆಯುಧ, ರೀತಿ, ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಚಿಂತನೆಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಏಕೆ ಹೊಡಿಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಷ್ಟೇ? ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮಾಡಿವರೇ ಹೊಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಸಿಷ್ಟಾರಣವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಿಡಿದವಳ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಕ್ಷೇತ್ರಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಅಹುದು, ಎಲ್ಲರೂ ಸಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಹೊಡಿಯುವದು. ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಡಗಡಿ ಹಾಕಬೇಕಿದ್ದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬಲಗಡಿ ಹಾಕುವದು ಏನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಪರಾಧವೇ? ಸಾರನ್ನು ಬಡಿಸುವಾಗ ಅದು ಹರಿದು ಪಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಕಾಫಿ ತಡವಾದಾಗ ಹೊಡಿಯಾದೆ ಇರಲು ಬರುತ್ತೇಯೇ? ಮೊದಲು ಮೊಸರು ಸೀಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಹಾಲು ಸೀಡುವಬದಲು ಮೊದಲೇ ಹಾಲು ಸೀಡಿಬಿಟ್ಟರ ಕೆನ್ನೆಗೆ ತೀಡಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ದಿವದ ಗಾಳಿಸನ್ನಾಗಲಿ, ಶೋಳಿಯುವಾಗ ಗಾಜಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನಾ

## ‘ಹುಜ್ಚು—ಹುರುಳು’

ಗಲಿ ಒಡೆದಾಗಲೂ ಅವರಿಗೆ ಪಟುಗಳು ಬೀಳಬೇಡವೇ ? ನತಿದೇವನು ಹೊಡೆದದ್ದನ್ನು ಅವರಿನರಮುಂದೆ-ತಾಯಿ, ಅಕ್ಕೆ-ತಂಗಿಯರ ಮುಂದೆಯೇ ಆಗಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಪುಸಃ ಹೊಡೆಯಬೇಕೋ ಬೇಡನ್ನೂ ? ಹೊಡೆಯವಾಗ ಕೂಗಿ ಚೀರಿ ಅಶ್ವ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡೆಯಬಾರದು ? ಹೊಡೆದಾಗಲೂ ಅಳದೆ ಸುಮ್ಮನಿಧ್ವರೆ ಕೊನೆಗೆ ಅಳವ ವರೀಗಾದರೂ ಹೊಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಹೇಳಲು ಬಾರದೆ ಮೊಟ್ಟಿಸೂನಿ ಸಿಂದಲ್ಲಿ ಕಿನಿಶೆಲೆಯಿಂದಲ್ಲೋ ಕಿರಿಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮಗುವನ್ನು ಸವರಾಧಾನವಾಡಲು ಬಾರದ ಹಂಡತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟುಬಾರಿ ಹೊಡೆದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸು ಇಲ್ಲದಾಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಹಂಡತಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿದೆಯೇ ? ಬಜಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅಷ್ಟೇಸಿನಲ್ಲಿ ಅಬ್ಜಿ ಸಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮಲಗಿದಾಗ ತಿಗಣಿ ಕಡೆದರೆ. ಮಗನು ಶಾಶೇಯಲ್ಲಿ ನವಾಸಾದರೆ, ಮಳೆಯಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಸರಾದರೆ, ಸಾಲಕೊಟ್ಟಿನರು ಕಾಟಕೊಟ್ಟಿರೆ, ತನ್ನ ಲೇಖಿನವನ್ನು ಸಂಸಾದಕರು ಸ್ಪೀರಿಸಿ ಹಣ ಕಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ಗಂಡ ಸೆಂಬ ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಹಂಡತಿಯನ್ನುಬ್ಲಿಂಚಿ ಬೇರಾಂನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯಿ? ಯಾರೂ ನಿಷ್ಘಾರಣವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ತಾನು ಅವಳ ಗಂಡನೆಂಬುದೇ ಹೊದಲ ಕಾರಣ ! ಹೊಡೆಯುವ ಗಂಡನನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೂರುವ ಹಂಡಂದಿರು ಒಂದುವೇಳೆ ತಾವೇ ಗಂಡಂದಿರಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ?

ಎಲ್ಲ ಗಂಡಂದಿರು ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಹೊಡೆಯುವವನ್ನು ಜಾಣಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯ-ಅಧಾರತ ಏಕನೂತ್ಯ ಹಂಡತಿಯ ಅತ್ಯೇಯ-ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾತ್ರಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮ ಸಂತೇ ಸಿತ್ತಾನಾಕ್ಷ್ಯ ಪರಿಸಾಲನೇಗಾಗಿಯೂ ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ದ್ವಿಪತ್ತಿ ಪುರುಷನಾದರಂತೂ ಅವರಿನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ

ಇಲ್ಲ; ಅವಳಿಂದ ಚಾಡಿ ಕೇಳಿ ಇವಳನ್ನು ಇವಳಿಂದ ಚಾಡಿ ಕೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಸಿಷ್ಟುಕ್ಕಪಾತದಿಂದ ಹೊಡಿದು ಕೆಡವಬಹುದು. ಇವರಾರೂ ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿಯೇ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿವ ಮಕ್ಕಳಾದರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಮನೆಯವರಾದರೂ ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ವರಾಡಬಹುದು.

ಆಧಾತೋ ಗಂಡ ಜಿಜ್ಞಾಸು. “ಗಂಡ” ಎಂಬ ಶಬ್ದದ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯದವರೇ ಹೊಡಿಯುವ ಗಂಡನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡನೆಂಬುದು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವೇ ಅಲ್ಲ. ಇದೂಂದು ದೇವಭಾಷೆಯಾದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದ. “ಗಂಡ” ಎಂದರೆ ವೃಣಿ, ಹುಣಿ ಎಂಬುದೇ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥ. “ಗಂಡಮಾಲೆ” ಅನ್ನವದಿಲ್ಲವೇ? “ಗಂಡಾಂತರ” ಎಂದರೇನು?

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲವೇನು? ಅವಳು ತಿರುಗಿ ಹೊಡಿಯಲು ತಯಾರಾಗುವವರೆಗೂ ಸೊಡಿಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಮೇಲು, ಹೆಂಡತಿಯ ಮೈಗೂ ಒಳ್ಳಿಯದು ಗಂಡನ ಕ್ಕೆಗೂ ಒಳ್ಳಿಯದು.



## ತಿಂಮನ ಬಾನುಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಹೋಗುವವರೊಡನೆಲ್ಲ ಹೊ ಇದೇನು, ಬರುವವರೊಡನೆಲ್ಲ ಒಂದೇನು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗರಂತೆ ತಿಂಮು. ಓಡುವ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಾನೂ ಸವಾರ ನೂಡಬೇಕು ಎಂಬ ಚಪಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ. ಕುಣೆಯುವವರನ್ನು ಕಂಟು ಕಂಡಾಗ ಕಾಲು ಗೆಜ್ಜೆ ಬೇಡಿತು. ರೇಡಿಯೋ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಡಿದ್ದರ್ನು ಕೇಳಿದ ತಿಂಮು ಒಂದುಬಾರಿ. ಕೂಡಲೇ ಸಿಫರಿಸಿದ, ಮಾನಹೋಗಲಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾನೂ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಹಾಡಿಯೋ ಸಾಯಬೇಕೆಂದು. ಮುಲಗಿದ ತಿಂಮು ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ; ಮುಂದೇಂದು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನಿತ್ತಿರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮಾದಲು ಶಾಲೀಮು ನಡೆಸಿದ. ಮೂಗಿನಿಂದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ರಾಡಿಕೊಂಡು ಕಿವಿಗೆ ಆನಂದವನನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ. ಒಂದಿತು ಬಾನುಲಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೇ! ರಬಾಸ್ ತಿಂಮಾ ಎಂದು ಬೆನ್ನು ಚೆಪ್ಪರಿಸಿಗೊಂಡು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದ ಮುಗಿಲ ಆ ಬದಿವರೆಗೂ. ಶಾನೋಂದು ರೇಡಿಯೋ ಸ್ವಾರ್ ಆದ, ರೇಡಿಯೋ ಮಾನ್ ಆದ, ರೇಡಿಯೋ ಕ್ಲೌಡ್ ಆದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ

ಇನ್ನೇಕೆ ತಡ ಎಂದವನೇ ಪಕ್ಕೆಯ ಹೋಲಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಘಾಧಿಗಳಿಗೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರಯಿಸಿಗೊಂಡ.

ಕಾಫಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊಟ್ಟು ಈ ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ಟ್ಯೂಪ್‌ಸಿಸಿ ಲೇಪಾ ಎಂದು ರವಾನೆ ಮಾಡಿದ ಗವಾಯಿ ತಿಂಮು. ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ಯುಗಗಳಂತೆ ಕಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮೊದಲುಬಾರಿ ತವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಡ ಗಂಡನಂತೆ ಉಶಾ ಉಶಾ ಎಂದು ಉಸಿರು ಬಿಡುತ್ತೆ ಕಂಡವರಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯುತ್ತ ಅಂಚೆ ಜವಾನನಿಗಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ. ತಿಂಮುನ ತಪದ ಪ್ರಭಾವವೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟುತ್ತು ಬಾಸುಲಿ ಕಟ್ಟಿಯ ಮಾಮೂಲ ಕಾಗದ. ಇಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು, ಹಳಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ದೇವರ ದೀಪಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಪತ್ರವನ್ನು ಒಡಿದು ಸೋಡುವಾಗ ತಿಂಮುನ ಎದೆ ಡಬಡಬ ಬಣಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಲಕ್ಕೋಟಿಯನ್ನು ಹರಿದ, ಹಿಂದೆಯೇ ಮೂರ್ಖಮೋದ ಅನಂದೋಧೀಕರಿಂದ. ಕೈ ಹಿಡಿದವರ್ಳು ತಲೆ ಹಿಡಿದಳು, ಕತ್ತು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಗನು ಕಾಲು ಒಡಿದ. ಹೊತ್ತುತಂದು ಹಾಸಿಗೆಗೆ ಚಲ್ಲಿ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಿರೀರಚಿದರು. ತಿಂಮುನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣನಂತಹ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣದೇವರ ಸಂಚಾರವಾಯಿತು.

“ಹೊಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ, ಮೊದಲು ಸೋಟಿಕ” ಎಂದು ಕಾಲ್ತೆಗಿದ. ಬಾಸುಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಮಾಲಿಗಳ ಮಕ್ಕಳವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಯೋಬ್ಬಿಗೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದ. ಅಂತೂ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ವಾಸು ಮಾಡಿಸಿ ಗೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಗೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ.

“ನನ್ನ ಹಾಡನ್ನು ಯಾರಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ! ಬಡ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು, ದೀಪದ ಕಂಬಗಳು, ರಸ್ತೆ ಚರಂಡಿಗಳು, ಎತ್ತು ಕತ್ತೆಗಳು.....” ಹೀಗೆಯೇ ಓಡಿತು ತಿಂಮುನ ತಲೆ. ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಅಡ್ಡ ತಿಂಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಹಾಡಿ ಹಿಡಿಯಿತು. “ಬಂದೇಬಾರಿ ಹಾಡಿದರೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ನಾನು ಬಾಸುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡಬೇಕು.

## ಹಾಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ನಾನು ಹಾಡುವಕೆಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚುಬಾರಿ ಜನರು ಕೇಳಬೇಕು. ‘ಹಾಂ’ ಎಂದವನೇ ಎಧ್ಯಾಕುಳಿತ. ತಲೆಯಲ್ಲಿಂದು ನಿಂಜು ಹೊಕ್ಕೀಯಿತು. ‘ಅಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಡುವ ಹತ್ತುರೂಷಾಯಿಗಳು ಇಂದೇ ಹೋಗಲಿ’ ಎಂದವನೇ ಎರಡುನೂರ ಹದಿಮೂರು ಅಂಚೆ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಗದು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುತ್ತಂದು ತನ್ನ ಪರಿಚಿತರಿಗೆಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿದ. ಉಳಿದೊಂದು ಕಾಲಾಣಿಯನ್ನು ಅಂಚೆ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಲಂಚವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಕ್ಯುಮುಗಿದು ಅರ್ಜಿಂಟಾಗಿ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿದ.

“ತಿಂಮನ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮನಮೆಚ್ಚು ಮುಗ್ಗಾಗಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೆವಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿ ಆಸಂದಾಪ್ತತವನ್ನು ಸವಿದೆಸು, ಇಂತಹ ತಿಂಮನಗಂಧರ್ವನನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾಸುಲಿಕೇಂದ್ರವೇ ಧನ್ಯೇಧನ್ಯೇ! ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಇದರಂತೆ ತಿಂಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೀವು ಏರ್ವಿಸಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ವಾರ್ತಾನಲ್ಲಿಯ ಜಹದಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ರೇಡಿಯೋ ಹೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಲ್ಪಿಸು ಮಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೇ” ಎಂದು ನೀವು ಅಂದೇ ರೇಡಿಯೋ ಸಲ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಒರಿಯಿರಿ ಎಂಬ ತಿಂಮನ ಕಳಕಳಿಯ ಬಿನ್ನದವು ಮನಮನೆಗೂ ಬಂಡತು. ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಹಲವರು ತಿಂಮನಗಾಗಿ ‘ಆಯ್ಕ್ಯಾ! ವಾಸ! ನಾವು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರಾಯಿತು ಭಾನುಲಿ ಕಟ್ಟಿಗ’ ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಕೆಲವರು ‘ನಮ್ಮ ಗಂಟೇನು ಹೋಯಿತು, ಬರೆದು ಬಿಸಾಬಿಡೊಣ’ ಎಂದರು. ‘ಭೇ! ಭೇ! ಬರೆಯಲೇಬೇಕು. ತವನು ಹೇಗೇ ಹಾಡಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನು’ ಎಂದರು ಉಳಿದ ಅಭಿವಾಸಿಗಳು.

ತಿಂಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ದಿನವು ಬಂದೇಬಿಟ್ಟಿತು. ಮರುದಿನ ಮಾತ್ರ ನೋಡುವಂತಿತ್ತು ಇಂಚೆ ಜವಾನನ ಫಜೀತು. ತಿಂಮನು ಕೊರಿದಂತೆ ನೂರಾರಿ - ಸಹಸ್ರಾರು ಪತ್ರಗಳು ವಾಲುಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ

## ಹುಂಚ್ಚು — ಹುರುಳು

ಬಂದಿಳಿದವು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ. ಹೊರಲಾರದೆ ಕೀರ್ತಾ ಕೀರ್ತೋ ಎಂದಿತು ಎಂಟುಚಕ್ರಗಳ ಲಾರಿಯೋಂದು. ಬಾನುಲಿ ಅಧಿಳಪತಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಿಗೇಂಬೈ ಕೈಮುಗಿದು ನಗಲುಸಹ ಸವುಡಿಲ್ಲದಾಯಿತು. “ಕೂಲಿ ಇಟ್ಟು ಎಳ್ಳ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಮಾತು. “ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ತಮ್ಮ ಬಾನುಲಿಯಿಂದ ತಿಂಮನ ಗಾನವನ್ನು ಆಲಿಸಿದವು. ಏನು ಸ್ವರ್ಗ ಏನು ಸ್ವರ್ಗವದು! ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಕಣಾರ ಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸಿದ ಸಿನುಗೆ ಇಡೀ ನಾಡೇ ಚಿರಮುಣಿ” ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳೂ ದೀಪ್ರ ಸಂಪಾದಕೀಯವನ್ನು ಒರಿದು ಹೊಟ್ಟಿಯೋಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಳ ವನ್ನೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡವು. ಈ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪತ್ರಗಳ ರಾಶಿಯಮುಂದೆ ಕುಳಿತ ರೇಡಿಯೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಲು ತೋಚದೆ ಗಲ್ಲಿಕೈ ಕೈಯಿಂತೆ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು.

ಬಂದೇಬಂದಿತು ತಿಂಮನ ತಾರು. “ಹುಂಚ್ಚಿಯ ಸಿಲಾಂಡಲ್ಲಿ ಪರಸಾಟು ಆಗಿ ಧಾರವಾಡದ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾವೇರಿಯ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೇಗಾಯಿತೋ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ? ”



## గదవనుభూతియు సంపు

ఆఫీసిగే రజంయెందరే ఆకలికేగే బైతణ కొట్టంతెంయే. అభ్యాసవిల్లదే మనేయల్లి కులితరె మశ్శల చేరాటిక్కొల్ల ఒవుగల తాయియ కొగాటిక్కొల్ల ఆఫీసినట్ల నిత్యమూ తలేయిల్లవందెనిసి కొళ్ళవ తింమసిగూ తలేనోపు బరలు సాకు- ఎల్లియాదరూ తిరుగాడి కొంచ ఆదిత్యవారిసోణవెందు ఇష్టుబిడ్డ కాసన్ను కిసిగే తుంబి మసేయింద కాల్చేగిద. నాల్ను చేజ్జె నడిచుబందు రసైయల్లి నోఎిదిదరె అదేకోరే ఎల్లపూ భణగుట్టసుత్తిత్తు. థక థకథకథక లిస్టీంబి ట్యూమేరే ఇల్ల మోదలు. తరీంపిగూ ఆదిత్యవార వేనోరియెందు యోరిచినుత్తు యాగియే నింత. కాల్చించిగేయింద హోగువడాదరూ ఎల్లిగే? ఇచ్చచ్చెంతె బంచే బంచితు కుడు గోలు సుత్తిగే కైయల్లి హిడిదు “జ్యే” కార మాడుత్త మేర వణిగే యెంబోందు గుంపు. పను గలాట ఎందు మేరవణిగేయ బాలదల్లిచొబ్బనన్ను తింమ కేళిద. గొత్తిల్లవెందు కైయిందలే హేళి కాలు తులిదు ఓడిద మహారాయ. ఖావి ఉడుపిన ట్రాను సారథియోబ్బ సేలదమేరేయే నడిదు బరుత్తిద్ద. ముగిలల్లి

హత్తు

ಧೂಮಕೇತುವಿನ ದರ್ಶನವಾದಂತಾಯಿತು. “ ಟ್ರಾಮಿಗೆ ಕರೆಂಟ್‌ಲ್ಲವೇ ? ” ಎಂದು ಕೇಳೆ ಮುತ್ತಿಸಂತಹ ಮಾತು ಅವನ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದಿತೆಂದು ಅವನ ಮುಂದು ಹೊಡೆತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಂಟಲಿನ ಸಂಪು ಎಂದು ಸುಧ್ಯ ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ನಾಗಾದ. “ ಸಂಪು ಹಕ್ಕೆ ? ” ಎಂದು ಕೊಂಡ ಭಯದಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಸಾರಧಿ “ ಬಸ್ಸಿನವರ ಸಂಪಿದೆ, ನಮ್ಮದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪು ” ಎಂದವನೇ ಪುರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಾದ. ಸರಿ, ಬಸ್ಸಿನ ಆಶೀರ್ಯಾ ಹೋರಿಯಿತು ತಿಂಬನಿಗೆ.

ರಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಅಶೀರಾಡಿ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಸುಧಾವಾನಕ್ಕೆ ವೃತ್ಯಾಪ್ತಾರುಷವಾಗಿದ್ದ ಶೀಲವಂತ ಸರಕಾರವು ಅಲ್ಲವಾನ ಸೀಮಿಗ ಇಂದ ಕಾಫಿ ಕುಡು ಕಿರಾಗಾವರೂ ಕರುತ್ತೆ ತೋರಿಸಿದೆ ಸಧ್ಯ ಎಂಬ ಸಂತಹದಿಂದ ಉಡುಪಿ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಮಾರಟ ತಿಂಬು. ಜೀಬಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪಣ ವನ್ನು ಎಂದು ರದ್ದುಬಂಧಿ, ಎಣಿಸಿಸೋಡಿ, ಎನ್ನೇನನ್ನು, ಎಕ್ಕೆಮ್ಮು, ಎಕ್ಕೆಷ್ಟುಬಾರಿ, ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ, ಯಾವುದಾಪ್ತದರಿಂದ, ಯಾವುದಾದಮೇಲೆ ಯಾವುದನ್ನು, ಯಾವುದರ ಮುಂಚೆ ಯಾವುದನ್ನು, ಎಕ್ಕೆಷ್ಟು ಸಮಯ ತಿನ್ನತಕ್ಕದ್ದಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಿಷ್ಕರ್ಷಣಿ ಹೋಟೆಲ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದುಬಂತ ಮಾಡು ದ್ವಾರಾ ದ್ವಾರಾ ಜಯನಿಜಯ ರು — ವೀರ ಪ್ರೇರಿತಿಗಳು ಅಡ್ಡ ಕ್ಕೆಯಿಕ್ಕೆದರು. ಕ್ಹೋದಿಂದ ತನ್ನನಾಗಿ ತಾನೂ ನಾರಾದರಂತ ರಸಿಸಿರೆ ಲಾಕ್ಕಣ್ಣೇ ಗತಿ ! ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜೀಕಾದಷ್ಟು ತಪ್ಪಾಳಿಲಂಪಾದರೂ ತಿಂಬನ ಜೀಬಿನಲ್ಲಿ ರೆಂಜಾಂಡತ್ತಿ ರೂಪೆ ವಾತೇ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ತನು ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಖಡುಪಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಒಡೆಯರು ಅವನ ಕ್ಷಮಾಧಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರವ್ಯಕ್ತಾಗಿ ಕೇಳುವ ಮುನ್ನವೇ ‘ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಪು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಂದುಬಂದಿಂದ ಒಳ ಹೋದರು. ಗಡ್ಡಗೆಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನೇವ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಡೆಯಸು ಕಾಲು ಸುಷ್ಟು ಬೆಕ್ಕಿನಂತ ಓಡಾಡುವದನ್ನು ಕಂಡು ‘ ಅಯ್ಯೊ ಇ

## ಡಂಚ್‌—ಹುರುಳು

ವಾವ' ಎನಿಸಿತು ತಿಂಮನಿಗೆ. ಆಗ ಸಂಬಿಕೆಯಾಯಿತು ಉಡುಪಿಯೊಡೆ ಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಕ್ತಿಪರಾಧಿನನೆಂದು. ಕರಿಗಾಲಿನವರ ಗೋಣು ಮುರಿಯಲು ಸಂಪುರ್ಣ ಮಾತೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕಾಲುಹಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾದು ಹಿಂತಿದ್ದರು. “ಏಕಯ್ಯಾ, ನೀವು ಸಂಪುರ್ಣಾಡಿದ್ದೀರಿ?” ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಸಂಪಾಗ್ರಹಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ. “ಬ್ರಾಹುಮಣಿ ಸಂಪಿದೆ ನಮ್ಮುದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪುರ್ಣ” ಎಂದು ನುಡಿದು ದುರದುರನೆ ನೋಡಿದರು. ತಾವು ಸಂಪುರ್ಣಾಡಿದಾಗ ದುಡಿಯಲು ಬಂದ ಕರಿಗಾಲು ಇವನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನುಮಾನವಾಯಿತೇನೋ? ಜೀವದ ಭಯ ದಿಂದ ಜಾಗ ಬಿಟ್ಟು ತಿಂಮು

ಮನೆಬಟ್ಟು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಒಂದಾದರೂ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ತಿಂಮು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೇರಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಸಲೂನಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದ. ಸಲೂನಿನ ಮುಂದೆ ಜನುಮನ ಚಾಲದಂತಹ “ಕ್ಷಮ್ಮಾ” ಸಲ್ಲಿ ಶಲ್ಲಿ ಶಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೆಂಚಿಯಮೇಲೆ ಕುಳಿತಾಗ ಓದಲು ಬಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಯು ಕೈಲಿರ ತೆಂದು ಉರೆಲ್ಲವೂ ಅಲೆದರೂ ರಸ್ತೆತುಂಬ ಜೀರುವ ಹುಡುಗರ ಸೊಲ್ಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. “ಅಳ್ಳಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಜೋಡಿಸುವವರೂ ಸಂಪಿದರು” ಎಂದಷ್ಟೇ ಇದ್ದ ಕೈ ಬರಹದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು.

ಮೋಟ್ಟೆಲ ಹುಡುಗರ ಸಂಪಿದೆ. ಮಳೆ ಜೋಡಿಸುವವರದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತು ಅವರಿವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ.

ಸಲೂನಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗಮಾತ್ರ ಅವರಿಮಿತ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಕ್ಷಮ್ಮಾ! ಮುಂದೆ ಬಂದು ನೋಡಿದ. ಏದೇ ಚದುರಡಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಘವತ್ತು ತಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಳೆಹಾಕಿಯೂ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹಣೆಜಕ್ಕೆ ನೋಡಿದ ಘವತ್ತುಂದನೆಯ ತಲೆಗೂ “ಬನ್ನಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರದು ಆಯಿತು” ಎಂದು ಸುಸ್ವಾಗತವೀಯುತ್ತಿದ್ದ ಶಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸುವ ಅಂಗಡಿಯ

ಹನ್ನೆರಡು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ವೊಲಕನು ಬಾಲ ಮೋಡ ನರಿಯಂತೆ ಬರೀ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಗಿಗೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ. “ ಏನು, ಸಿನ್ನುಪೂ ರಜೆಯೇ ? ” ಎಂದ ತಿಂಮು “ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ಕತ್ತಿ ಕತ್ತಿ ರಿಗಳ ಸಂಪು ” ಕಾರಣವೇನೇಂದು ಕೇಳಿದರೆ “ ಅಚ್ಚಿನ ಮಳೆಗಳು ಸಂಪಿನೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿ ಕತ್ತಿ ರಿಗಳದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಸಿ ಹೊರಡಲ ಸುವಾದ ಸಲೂನಿನ ವೊಲಕ.

“ ಅದದ್ದೆಲ್ಲವು ಒಳಿತೇ ಆಯ್ಯು—ಸಂಪಿನ ದಯೆಯಿಂ ಹಣ ಉಳಿದಾಯ್ಯು ” ಎಂದು ದಾಸರ ದಾಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತೆ, ಬಂದ ಹಾದಿಗೆ ಸಂಪು ಇಲ್ಲನೆಂದು ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದ. ಮೂರೇ ತಿಂಗಳಹಿಂದೆ “ ಮಹಾರಾಟ್‌ ಮಿಲಿಟರಿ ಪಿಸ್ನೈನ್ ” ಎಂದಿದ್ದ ಹಲಗೆಯ ಹಣಿಬರಹವೇ ಬದಲಾಗಿ “ ಗಾಂಧಿ ರಜಕಸೇವಾ ” ಆಗಿ ನೇತಿಂದುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಇವ್ವು ದೂರ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನುದರೂ ಕೇಳಿಂಣವೆಂದು ತಿಂ ಮುಲಾಂಡ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿದ. ಮೈಲಿಗೆ ಬಟ್ಟಿಗಳ ಮೈಲಿತ್ತರದ ಗುಡ್ಡದಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಅಗಸರ ಹನುಮಪು ಇಳಿದು ಬಂದು ರಜಕ ವರ್ಗದವರ ಸಂಪಿನ ಮಹಾತ್ಮೆಯನ್ನು ಬಂಣಿಸಿ ಹೇಳಿದ.

“ ಅದು ಸರಿ, ನೀವೂ ಏಕವ್ವಾ ಸಂಪು ಹೊಡಿದ್ದು? ”

“ ಕ್ಷೇರಿಕರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮುದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪು, ಸ್ವಾಮಿ ! ”

“ ಹಾಗಾದರ ಸದ್ಗು ಬಟ್ಟಿ ನಿಗುವ ಆಶೀಯಿಲ್ಲ ? ”

“ ಸಂಪು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ ”

“ ಎಂದವ್ವಾ ಸಂಪು ಮುಗಿಯುವದು ? ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ತಿಂಮು.

“ ಇದೇನು, ಕಡೆವರಿಗೂ ಇರುತ್ತಾ ? ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪು ಬರುವ ಒಳಗಾಗಿ ಇದು ಮುಗಿಯುತ್ತೇ ” ಎಂದು ಘ್ರೇಯ್ ಕೊಟ್ಟು ರಜಕ ಶೀರ್ಣೋಮಣಿ.

ಹದಿಮೂರು

## ಹುಣ್ಣು—ಹ. ರುಳು

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಪು ಬೇಗ ಬರಲಿ ಎಂದು ಸಂಪು ಮಾತೆಯನ್ನು ಪಾರ್ಥಿಕುಶತ್ತು ತಿಂನು ಮುಂದೆ ಹೊರಬಿ.

ದಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮನ್ ಶಲ್‌ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಹೊರ್ಯಿತು: ಸಂಪಿನಮೀಲೋಂದು ಹೆಡಟಿ ಉತ್ತರವರ ಹೇಗೆ ಎಂದು. ಕೂಡಲೇ ಅವನ ನೀನಿಗೆ ಬಂದಿತು, ಮೂರು ತೀರಗಳುಂಟೆ ಬಂದು ಹೆಡ್‌ಯನ್ನು ಪತ್ತಿ ಕೆಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಉತ್ತರವೇ ಇಲ್ಲ! ಆದರೆ ಒಂದು, ಸಂಘಾದಕರಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಏನೇನ್ನೋ ಆಡಿಕೊಂಡರೂ ಬರಹಗಾರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಯೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಹ ಬರಯುವ ಸಂಪಾದಕರು ಒಬ್ಬಿಬ್ಬಿರಾದರೂ ಈಗಲೂ ಇರಬಹುದೆಂದು ತಿಂನುವಿಗೆ ಸಾತ್ರ ಪೂರ್ವ ವಿಶ್ವಾಸ. ಲಂಚಿನೀರ ತನವನ್ನು ಸ್ವಿಲ್ಟ್‌ನುವ ಸರಕಾರವು ಬರುವ ಮನ್ನೇರ್ಯೇ ಕ್ರಾಂತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಟ್ರಿಫ್ ಅಂಡರ್‌ಪ್ರಾಗ್‌ಗೆ. ಇಂದು ಸಂಘಾದಕರ ಪತ್ರವು ಬಂದೇಬರುವ ದೆಂದು ಅವನ ಒಳಿದ್ದು ಹೇಳಿತು. ಆದು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಸುಖ್ಯಾಗದು ಎಂದು ಮನ್ನಿಗೆ ಬಂದವರನ್ ಸೇರಣಾ ಸೇರಿದ್ದ ಮುಂದೆ ಸಿಂತ. ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲ? ರೂಪ ಭೇದ ಹೊಂಡದ ಇಂಚೆಯನನ್, ಸಮನಸ್ತಿ ಭೂಜಣಿಲ ರಚಿತನಾಗಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲ ನಂಬಿದ್ದು. ಹೊರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಓಡಿ ಬಂದು ಏನು ಸಮಾಜಾರ್ಥವೆಂದು ಹಿಂಡಿಸಿದ. “ಅಂಚೆ ಇವಾಸರ ಸಂಪು ಸಾಮಾನ್ಯ, ಇವತ್ತು” ಎಂದ. ಏಕೆ ಎನ್ನರವ ಮುಂಜಯ್ಯೇ ಮುಂದಾವರಿ ಹಿಡ “ನವ್ಯ ಸಮನಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಗ್ಗೆಯುವ ತಾಸರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ! ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮುದು ಸರಾಸರಿಭೂತಿಯ ಸಂಪು”

ಎದ್ದು ವೇళೆ ಜನನ್ಯಗಿಲ್ಲಿಸಿಸಿತು ತಿಂಮನ್‌ಗೆ. ಉಸ್ಪ್ಯಂದು ಉದ್ದರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಿ ವಳಗೆ, ಇಂಟಿವನ್ನಾದರೂ ಮುಗಿಸಿ ಯಂತ್ರಾಣವಂದು. ಆಡಿಗೆ ಮನ್ಯೆಲ್ಲ ಕಾಲಿಟ್ಟಿಕೂಡಬ ಹೊಟ್ಟು ತುಂಬಿತು. ಬಲೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೊತ್ತಿಸಿರಲಿಲ್ಲ!

“ಎಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷೇತ್ರ?” ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಸಿವ ಸೇರಿಸಿ ತಿಂನು ಕೂಗು ಹಾಕಿದ

ಪದಿನಾಲ್ಕು

“ ಎಲ್ಲದ್ದಾನೆ ಕ್ರೂಷ್ಯಾ? ” ಎಂದು ಶತ್ರುವಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದು, ಮುಸುಗೆಕ್ಕೆ ಮಲಗ್ಗಾದ್ದ ಮರುಹಾಯಾಡಿ ಎಷ್ಟು ರುಚತು.

“ ಅದನ್ನೇ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು. ಅಂತಿಗೆ ಇಭಾರೇ ಇವತ್ತು? ”

“ ಉರಿಂದ ಬಂದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಅಂಚೆಯವನೇನ್ನೋ ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದಾನಂತೆಂಬ್ಲಿ? ಅದಕ್ಕೇ ಅಟಗೇ ಹುಡುಗರದೂ ಸಹಾನುಖೂತಿಯ ಸಂಪಂತ. ಆಗಲೇ ಮರವಣಿಗೆಯು ಒಂದೆ ಓಡಿದ ”

“ ಜೆನ್ನೆಗಿದೆ ಗ್ರಿಂಡಿಂಗ್‌ಕಾರೆ. ಕಣಂಚ ಕಾಣಿಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವುದ್ದು. ಈಗಿಕೆ ಮಲಗಾದಿ, ಸೀನ್ನ ಸಹ ಸಂಪೇನು? ”

“ ಕಾಫಿ ಇಭಾರುದುಕ್ಕೇ ಮಲಗ್ಗು ”

“ ಕಾಫಿ ಏಕೇ ಇಂಜಿ? ”

“ ಹಾಲು? ”

“ ಹಾಲಿನವನಿಗೆ ಏನು ರೂಳಿಗ ಬಂದಿತು? ”

“ ರುನಿಸಿವಾಟ್‌ಲ್ಯಾ ಸೀರಿನ ಟಾಟ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಂಪಂತಿಲ್ಲ? ”

“ ಅದಕೇ? ”

“ ಹಾಲು ಬೆರಸ್‌ಮೇಕೆ ಸೀರೇ ಇಂಡಿಂಗ್‌ರೆ ತವನು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಹೂಲು ಪರಾಪೂರ್ವದು? ಆಗಲೇ ಬಂದು ಯೇಳಿಮೋದ. ಅವನದೂ ಸಹಾನುಖೂತಿಯ ಸಂಪಂತ. ”

ಆ ಸಂಪಿನ ನಾಂಕಾರ್ಮಿಕ ದೂರಿಗ ಬಸ್ಸಿನವರಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೆಂದು ಶಪಿಸುತ್ತೆ ಸೀರವಾಗಿ ಬಸ್ಸಿನ ರಚೇರಿಗೆ ಮೂರಂತು ಕುದುಗೋಲು ಸುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ ಕಾಮಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬೇಸತ್ತು ತಿಂಮ.

“ ಏಕಯಾಂತ್ರಿಕ, ಸೀಪು ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದೀರಿ? ”

ಹದಿನ್ಯೈದು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

“ ಹಾಲು ಸೂರುವವರು ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಷ್ಟು ದು ಸಹಾನು ಭೂತಿಯ ಸಂಪು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಅವನು.

ಇನ್ನಾರನ್ನು ಕೇಳುವುದು? ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಪು ಎಂದು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೇ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಸಂಪುಗಳೂ ಅವನೊಬ್ಬನವೇ! ಯಾರೋ ಆ ಮಹಾರಾಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ? ಆಷಾಧ ಭೂತಿಯ ಅಪ್ಪನೇನಾದರೂ ಇರಬಹುದೇ? ಎಂದು ಶಿಂಮತೆ ಲೆ ಕೆಳಗಾದ!

## ಭೇ! ಡಾಕ್ಟರದೇನು ತಮ್ಮ?

ಸಿನೇನೂ ಸೋಡುವ ಹುಚ್ಚು ಕೊಂಚ ಚೆಚ್ಚು ತಿಂಮನಿಗೆ ಹೊದಲಿ ನಿಂದಲೂ. ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಾಗ ಬೀಸರವೆನಿಸಿ ಸಿನೇಮಾಕ್ಕೆ ಹೊರ ಬೆರೆ, ಕೆಲಸ ದೆಚ್ಚುದಾಗ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ಸಿನೇಮಾಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವದು. ಗೆಳಿಯರು ಬಂದರೆ ಗೆಳಿಯಿರಿಗಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ಯಾರೂ ಬಾರದಿ ಪ್ಪರೆ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು ವಾಡುವದೇನೆಂದು ಹೋಗುವದು. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅಂದರಂತೂ ಅದನ್ನು ಸೋಡಲೇ ಬೇಕು; ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲ್ಲಿದುದು ಏಕೆ ಆಥವಾ ಎಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದ್ದೆ?

....ಟಕ್!....ಫಿಲಂ ಹರಿಯಿತು. ಪಂದೆಯೇ ದೀಪವೂ ಹತ್ತಿತು. ನೀರು ತುಂಬಿದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕರವಸ್ತುದಿಂದ ಒರಿಸುತ್ತು ತಿಂಮಸುತ್ತಲೂ ಸೋಡಿದ. ಮುಂದಿನ ಕುಚ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಕ, ಡಾಕ್ಟರರು!

“ ಓಹೋ, ಬಂದಿದೀರಾ ? ”

“ ಬಂದಿದೇನಯ್ಯಾ ತಿಂಮಾ, ಸಷ್ಟು ರೋಗಿಗಳು ರಜೆ ಕೊಟ್ಟಿರು. ಕಣ್ಣ ಏನಾಗಿದೆ ? ” ಎಂದು ಕೂಡಲೇ ತೋರಿದರು ಜಾತಿಯ ಬುದ್ಧಿ.

“ ರೋಗಿಗಳು ರಜೆ ಕೊಟ್ಟಿರೂ, ನೀವು ಈವರಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡುವಂತಿ ಲ್ಲವಲ್ಲ ? ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಚಿರಿತ್ತೆ ವಿಷಯ ಈಗೇಕೆ ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

“ ಅದಿರಲಿ ಬಿಡು. ಕಣ್ಣೀಕೆ ಅಪ್ಪು ಕೆಂಪಡರಿದೆ? ಈ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿಗೇ ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ? ಹೋಗಿ ಬಾರಯ್ಯ ಒಂದುಬಾರಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ. ಕಣ್ಣು ಪರಿಕ್ಕೇಯಾಗಬೇಕು. ಕನ್ನಡಕ ತೊಟ್ಟಿರಂತೂ ಇನ್ನೂ ಒಳಿತು; ಮೂಗಿಗೊಂದು ಆಭರಣ ” ಎಂದು ಡಾಕ್ಕುರರು ತಿಂಮನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದರು.

ಅವರು ಹೇಳಿದುದು ಇವನ ಕಣ್ಣನ ಕಿವಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೇಳಿತೋ? ನೀರೊಡಿಯುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸೋರ್ವಾ ಸುರುವಾಯಿತು. ಮತ್ತೇ ನಾದರೂ ಪ್ರಮಾದವಾದಿತೆಂದು ದಿನ ಕಳೆಯದೆ ದೃಲನ್ನೇರಿ ತಿಂಮ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದ. ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯರೂ ಹೊಸ ಬಂಧುಗಳೂ ತುಂಬಿದ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಆದರಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ! “ನನ್ನ ಯಂತ್ರಮಾರಸೇ ಮಗಳು ವಿಪೀಲು ಬಾರಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಕೊಂಚ ಕೇಳಿ ಹೋಗಿ ” ಎಂದು ಒಬ್ಬರ ಆಗ್ರಹ; “ನನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೀದನಯ ಮಗನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಕತೆಗಳ ಸ್ವರ್ಥ ಯಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳನೇ ಒಮ್ಮನಾನ ದೊರತಿದೆ. ಆ ಕತೆಯನ್ನಿಷ್ಟು ಓದಿಹೋಗಿ, ಮೂವತ್ತೀ ಪುಟಗಳ ಚಿಕ್ಕಕತೆ” ಎಂದಿನೊಬ್ಬರ ದುಂಬಾಲು. “ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ – ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ – ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ಗಳು ಕೊಂಚ ಪಾದಧೂಳಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ” ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಪ್ರೇಮದ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಉಂಟದ ನೂತನ??? ಇರಲಿ ಬಂದ ಕೆಲಸ ಹೊದಲು ಆಗಲಿ ಎಂದು ತಿಂಮ ಡಾಕ್ಕುರ ಗೆಳೆಯರು ಕೊಟ್ಟ ಪತ್ತೆಯ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಕಣ್ಣ ಪೈದ್ಯರ ಕಣ್ಣಮುಂದೆ ಸಿಂತ. ಅವರೇನು ಗುಂಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಪಾಪ! ಅವರು ಖಾಸಗಿ ಪೈದ್ಯರು ತಾನೆ? ಗೌರವ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಸಿಗರೀಟಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ, ಹಿಂದೆ ಬರಲು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಒಳಿನಡಿದರು. ಕತ್ತಲ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ-ಬೆಳಕಿನ ಸಹಾಯ ದಿಂದ-ಕಣ್ಣನ್ನು ಪರಿಕ್ಕಿಸಿ, ಎರಡು ಬೆಂಕಿಯ ಹನಿಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, “ಮೂರು ದಿನಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಿ” ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ

ಹದಿನೆಂಟು

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಮಾಯವಾದರು. ಮೂರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಕರುಣ ಪ್ರಸಾದ ಬೀರಿದರು.

“ಇಮು ಕಣ್ಣಿನ ದೊಂಡನಲ್ಲ. ಮೂರು ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಬೇಕು.”  
ಮೂರಿನ ಪೈದ್ಯರಾದ ಡಾ....ರವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ.”

ತಿಂಮು ಮೂರಿನ ಪೈದ್ಯರಿಗೆ ಗೋಕಾ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಕೈಮುಗಿದ. ಅವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ರೀತಿಯೇ ಮೆಚ್ಚುವಂತಿತ್ತು. ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಮಲಗಿಸಿ ಮೂರಿನ ಲ್ಲೋಂದು ಲಾಳಕೆ ಇಟ್ಟಿರು. ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸಾಧನ ಬಢ್ಣತೆ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಕ್ಷೇಚೆಟ್ಟಿರು.

“ಮೂರಿನದೇನೂ ತಪ್ಪಿಲಿ. ಗಂಟಲ ಪೈದ್ಯರಾದ ಡಾ....ರವರನ್ನು ವಾತ್ರ ಕೂಡಲೆ ಸೂರೀಡಿರಿ.”

ಗಂಟಲ ಪೈದ್ಯರಿಗೆ ಗೋಕಾ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಮುಂದ ಕುಳಿತ. ತಲೆಗೊಂದು ಕನ್ನಡಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ, ಬಾಯು ತರದೇಇಡಿ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾಸಿಸಿಗೊಂಡು, ಕೂಡಲೆ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರು. ಬಾಯು ತರದೇ ತಿಂಮು ಎಂದು ಅನ್ನಪದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

“ಗಂಟಲು ತಾರಿನ ದೆದ್ದಾರಿಯಂತಿದೆ; ಪನ್ನಾ ದೊಂಡನಲ್ಲ. ದಂತಪೈದ್ಯರಾದ ಹಿಡಾ....ರವರ ಬಳಿ ಹೋಗಿಬಿಸ್ತಿ.”

ಇಕ್ಕುಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸರ್ಕಾಸಿನ ಮಲಿಯನ್ನು ಸಾಧುಮಾಡುವ ರಿಂಗಮಾಸ್ಟರಸಂತ ಸಿಂತಿಟ್ಟ ಡೆಲ್ಲು ಕೀಳುವ ಪೈದ್ಯರನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ತಿಂಮನ ಎದೆಯೇ ಹಾರಿತು. ಲಂಚಗುಳಿತನದಮೇಲೆ ಲೆಕ್ಕುರ್ ಏನು, ಗಂಟಗಟ್ಟಲೆ ಯಾರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ನೀತಿಯ ಮಟ್ಟೆ ಬದಲಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಕೊಂಚ ಭೂತದಯೆ ಇರಲೆಂದು ಗೋಕಾವನನ್ನು ಎರಡರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಮರಣಸಿಂಹಾಸನವನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ. ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಗೂಟವನನ್ನು ಕೀಳಲು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಂತೆ ಆ ಹಲ್ಲಿನ ಬ್ರಹ್ಮರು ಹಲ್ಲಿನ್ನು

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು

## ಹುಜ್ಞ — ಹುರುಳು

ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋದಂತಾಗಿ ತಿಂಮು ‘ ಸ ’ ಎಂದೂಗೆಲೈಬ್ಬ. “ನೋಡುತ್ತೇನೇ, ಅಷ್ಟೇ ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಸಿನೇವಾ ನೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತೇಯೋ ? ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ, ಉತ್ತರ ಹೇಳುವ ಮುಸ್ನೇಯೇ ಅವನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಿಕೆ, ಗುದ್ದಲಿ, ಪಿಕಾಸಿಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಬೇನೆ ಆದರೆ ಹಲ್ಲಿಗೇನು ಹೊಟ್ಟಿಬೇನೆಯೇ ? ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಣವು ಹಾರುವರಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ತಿಂಮನಿಗೆ.

“ ಹಲ್ಲಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೀರ್ತಿಬೇಕು ” ಎಂದು ನುಡಿಯುವಾಗಲೇ ಹಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಜಂಗೀ ಕುಸ್ತಿ ಹಿಡಿದೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹಲ್ಲಿನಂತೆ ಮೂರು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬೋಳು ಮಾಡಿ ಕ್ಕೆ-ಅಲ್ಲ-ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಆಮ್ಮಾಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿದ ಮೂನೆ ತೈರಡು ಹಲ್ಲಿಗಳನ್ನೂ ವಜ್ರ ಕೊಳ್ಳುವವರು ನೋಡುವಂತೆ ತಿರುತ್ತಿರಿಸಿ ನೋಡಿ ಕಡೆಗೆ ಜಚ್ಚಂಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವನ ಮರ್ಪೆವ ! ಒಂದು ಹಲ್ಲಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೊಡ್ಡವಿರಬಾರದೇ ?

“ ಹಲ್ಲಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿನೆ; ಆಯಿತೇ ? ” ಎಂದರು.

ತನ್ನ ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಆ ಹಲ್ಲಿಗಳು ಇದ್ದರೇನು—ಷತ್ತೀರೇನು. “ಆಯಿತು ” ಎಂದು ತೊಡಲಿದ. ಹಲ್ಲು ಕೀರ್ತಿವದು ಆಯಿತು : ದ್ವಾ.

“ ನರಗಳ ದೊಡ್ಡವಿರಬಹುದು. ನೀವು ಸ್ಯಾರಾಲಜಿಸ್ಟ್ ರಾದ ಜಾಂ... ರವರ ಬಳಿ ಹೋದರೆ ಆದಿತು ” ಎಂದು ಬೀಳೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

“ ಅವರು ನರಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿತ್ವಾರೆಯೇ ? ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ಸಂಕೋಚವಾಯಿತು ತಿಂಮನಿಗೆ. ದಂತವ್ಯೇ ದ್ವಾರ ಸೊಟ್ಟಿಬಟ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ಹಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಕಡೆಯಬಾರೊಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ ಕರುಣೆಯಿಂದ.

“ ಗಟ್ಟಿಗರು ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು. ಹಲ್ಲು ಹಣ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಬಾರಿ

ಇನ್ನತ್ತು

“ಕ್ರಿತ್ತಿದಿಲ್” ಎಂದು ಅವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ. ಅವರದೇನು ಭಯು, ಬಾಯಿ ಬರಿದಾದಮೇಲೆ ?

“ ಬೇಕಾದರೆ ಸನ್ನ ರಾಖಿಸನ್ನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ಗೋಕಾ ಕೊಟ್ಟರೆ ”  
ಎಂದರು.

ಗೋಕಾ ಕೊಟ್ಟು ನರ ವೈದ್ಯರ ಮುಂದೆ ನಿಂತ. ಅದರ ಸತ್ಯಾರ  
ವಿಷ, ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಯ ತನ್ನನೋ ಎಂಬೋ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಹಿಡಿದು  
ಕುಳಿರಿಸಿದರು. ಸಿನೇಮಾದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಂದಿ  
ನಿಂದ ದಂತವೈದ್ಯರು ಜೀವದಾಸ ಪಾಡಿರುವವರಿಗೂ ತನ್ನ ಆತ್ಮಕತೆ  
ಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಅರುಪಿದ. ಅಂತೂ, ನರವನ್ನು ಸಕ ಕೀರ್ಳಿದಲೇ ಸದ್ಯ  
ಕೆಷ್ಟಿಷ್ಟಿರು.

“ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ನರಗಳೂ ಇವೆ. ಇದು ನರಗಳ ದೊಷವಲ್ಲ.  
ಕೆಫಾಲಜಿಸ್ಟ್ ರಾದ ಡಾ....ರವರ ಬಳಿ ಹೋಗು. ಅವರು ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ  
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ” ಎಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಸೂಚಿಸುವ ನಗು ನಕ್ಷರು.

ರಕ್ತಪರೀಕ್ಷೆ ಎಂದ ಈಡಲೆ ಮೈ ಜುಮ್ಮೆಂದಿತು ತಿಂಮನಿಗೆ.  
ಹಾಲಿನ ತನಿಖೆ ಇನ್ನೆವೆಕ್ಕರು ಯಾಲನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗೋಮ್ಮೆ  
ಸೋಡಿಡ್. ಆ ಗಾಜಿನ ಲಟ್ಟಣಿಗೆ ( Lactometer ) ಮುಳಿಗು  
ವಷ್ಟು-ಮುವಾರು ಮಾಡಾಸಿನ ಎರಡು ಪಡಿ ಅನ್ನಿ ರಕ್ತವನ್ನು ತೆಗಿಯು  
ತ್ತಾರೆಯೇ ಹ್ಯಾಯಿಂದ ? ತಿಂಮ ನೊಡಲೇ ವಿರಕ್ತ !

ಗೋಕಾ ಮುಂದಟ್ಟು ಕೈ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ರಕ್ತ ಸ್ವೇಚ್ಛರನ್ನು ಕೇಳಿದ.

“ ಬಡಳ ಏತಕ್ಕೆ ? ನಾವೇನು ಬಡವರ ರಕ್ತ ಹೀರುವ ಬಾಂಡ  
ವಲು ಶಾಹಿಗಳೇ ? ” ಎಂದು ನಗೆಯಾಡ “ ನಿಮಗೇನೂ ಸೋವು ಆಗಮು.  
ತಿಗಣಿ ಕಡಿತಂತೆ ಆದೀತು ” ಎಂದು ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಂಜಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರು.

“ ಹಾಗಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಷ್ಟೂ ಜಾಗರಣಿ ಅನ್ನಿ ” ಎಂದು ಮುಖ  
ಸೋಡಿದ.

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ಸೂಜಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಆವನ ಮಾತನ್ನು ಶಶ್ಲಿಗೇ ಸಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಚಿಕ್ಕ ಗಾಯದಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಾಜಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ, ಗಾಜಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿಕ್ಕಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಗಾಜನಿಕ್ಕಿ ಮೂರು ಮೂರು ಬಾರಿ ಒಂದೊಂದೇ ಕಣ್ಣಿಂದ ಸೋರಿ “ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದೇನೆ ನಷ್ಟಿ” ಎಂದು ನಾಜುಯಾಧಿ ಶರು ಹೇಳುವ ದಸ್ಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು. “ನಿವ್ವ ತಕ್ಷಣ ಚರ್ಯಪ್ರೇರ್ಯ ರಾದ ಇಂದ... ರವರ ಬಳಿ ಹೋಗಬೇಕು” ಎಂದು ವಿನಯದಿಂದ ಅರ್ತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ರೈಕ್ಕೆ ಹೀರುವವರಿಗೆ ಚಮ್ಮ ಸುಲಿಯುವವರೇ ನೆಂಟಿರು!

ಚಮ್ಮ ಸುಲಿಯುವವರಿಗೆ ಹಣ ಸುಲಿಪ್ರದು ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು? ಗೊಕ್ಕಾ ಮೇಜಿನ ಮೇಲ್ಕ್ಕೆ ಮೈ ಚಮ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಂಗಳೆಷ್ಟಿನೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ ತಿಂಮು.

“ ಏನೂ ಅಂಜಬೇಡಿ, ಏಳು ಸದರುಗಳಿಂದೆ ” ಎಂದರು. ಆರು ಪದರುಗಳವರೀಗೂ ಚಮ್ಮಾ ಪರರಣವಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಸದ್ಯ ಸಿನೇಮಾ ಸೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಧ್ವಯವಾಡಿ ಕುಳಿತ. ಬೂಟನ್ನುಚ್ಚಿ ಎಂದು ಕಾಲು ತೋರಿಸಿದ್ದು.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಾಡಿ “ ಯಾರ ಬೂಟನ್ನು? ” ಎಂದ. “ ನಿಮ್ಮ ಬೂಟನ್ನೇ ” ಎಂದು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳಿದರು.

“ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿ... ಕಾಲಲ್ಲಿ ” ಎಂದು ತಿಂಮು ಗೊಣಾಗುಟ್ಟಿದ.

“ ಅಹುದು ಸಾಮಿ, ನೀರು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಉಬ್ಬೆ ಅಂಗಾಲಲ್ಲಿ ಇದೆಯಲ್ಲ? ” ಎಂದು ನಗುತ್ತ ಅಂಗಾಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ವಣಿಗದ ಚಮ್ಮದ ಹುಡಿಯ ಚೂರೊಂದನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿಟ್ಟಿಯಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಹದಿನೇಳು ಬಣ್ಣಗಳ ಹದಿನೆಂಟು ದ್ವಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ( ಒಂದು ನೀರು-ಅದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ) ಅದ್ದಿ ಶೇಗೆದು, ನಿವ್ವ ಹೊರಡಬಹುದು ಎಂದರು. ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತು “ ಈ ಬೂಟು? ” ಎಂದ ತಿಂಮು. ಕರೀ ಮಾರ್ಕಟ್‌ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಕರೀ ಬೂಟು ಇದು. ಬೂಟನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಇನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟು ‘ನಿವ್ವ

ಇಪ್ಪತ್ತಿರಡು

## ಹುಜ್ಕು—ಹುರುಳು

ಬೋಸ್ಸೆಟ್ಟರ್ ಬಳಿಕೊಗೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು.

“ ಯಾರು ಆ ಸೆಟ್ಟರು. ಸೀತಾರಾವನು ಸೆಟ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಕೊಗೆ ? ”  
ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ ಸೆಟ್ಟರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಾದ ಸೆಟ್ಟರಲ್ಲ. ಬೋಸ್ಸೆಟ್ಟರೆಂದರೆ ಎನ್ನಿಕೆ  
ಕೂಡಿಸುವವರು ಎಂದಧ್ರು ” ಎಂದು ತಿಳಿಯೇಳಿ ಅವರ ಪತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಿರು.

ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ದ್ವಿಪಾಕಿ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಲಾಳಿಕೆ ಇಟ್ಟು,  
ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ದೀಪ ಯಚ್ಚಿ, ಹಲ್ಲು ಕ್ತಿತ್ತಿ, ರಕ್ತ ಪೀರಿ, ಚನು ಸುಲಿದರೂ  
ಅಂಜದ ತಾನು ಎಲುಬಿನ ಸೈದ್ಧರಿಗ್ಲಿ ಅಂಜುತ್ತಾನೇಯೇ ? ತನ್ನ ಎಲು  
ಬನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವದು ಈ ಸೈದ್ಧರಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರ ತಲೆ ?  
ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮೂರು  
ಸೂರು ಮೈಲುಗಳು ಪ್ರಾರೂಢ ಮಾಡಿದರೂ ಪುಡಿಯಾಗದ ಇವನ  
ಅಸ್ತಿಗೆ ಜಮಣೀಪುರದ ಶಾಶ್ವತ ಕಾಶಾನೆಯ ಕಬ್ಬಿಣಪೂ ಸಾಟಿ  
ಯಾಗಲಾರದು.

ಅಸ್ತಿ ಸೈದ್ಧರೇ ಕಡೆಯ ಸೈದ್ಧರಿರಬಹುದೆಂದು ಉದಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ  
ಗೊಕ್ಕಾ ಕೊಟ್ಟು ಆಲ್ ರೋಂಡ್ ಇದ್ದ ಅವರನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತು  
ಗೊಂಡ. ಒಂದಾದರೂ ಎಲುಬಿರಬೇಡವೇ, ಎಲುಬಿನ ಸೈದ್ಧರೆಂದರೆ ?  
ಕಾಳಿನ ಮೂಟಿಗೆ ಯಾಕುವ ಸಕ್ಕರೆ ಗುತ್ತನ್ನು ಆ ಡಾಕ್ಕರ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ  
ತಿಷದರೂ ಒಂದು ಮೂಳೆಯೂ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಂಲ್ !

“ ಏನಾಗಿದೆ ? ” ಎಂದರು. ಸಿನೇಮಾ ನೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ  
ನೀರು ಬಂದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ.

ಮುಂಚದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ, ಚೌಕಣಿ ಗಿರಾಕಿಯು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ  
ಯನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ಕೇಳುವಂತೆ, ಕಾಲಿನ ಕಿರುಬೆರಳಿಂದ ತಿಂಮನ ತಲೆ  
ಜುಟ್ಟಿನವರೆಗೂ ಬಾರಿಸಿ ಕೇಳಿದರು.

“ ಅಪಸ್ತಿ ಇಲ್ಲತಾನೇ ? ” ಎಂದ ತಿಂಮ.

ಇವತ್ತೆ ಮೂರು

## ಹುಣ್ಣು — ಹುರುಳು

“ ಅಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ, ನೀವು ಒಿಗೆಯೇ ಸರ್ಕಾರರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ” ಎಂದು ಬೆಸ್ತು ಚ್ಯಾರಿಸಿದರು.

“ ಸರ್ಕಾರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಏನೂ ಅಪಾಯ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೇ ? ” ಎಂದು ಅಂಚಂಚಾತ್ತ ಕೇಳಿದ.

“ ಸರ್ಕಾರಿಗೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ ” ಎಂದು ಎಲುಬ್ಲಿದ ನಾಲಿಗೆ ಯಿಂದ ಸುಡಿದು ಸಕ್ಕರು, ಎಲುಬ್ಲಿದ ಎಲುಬಿನ ಸೆಟ್ಟಿರು.

ಸರ್ಕಾರಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಸಜ್ಜನರಿಲ್ಲವೇ ? ಸರ್ಕಾರು ಒಂದುವೇಳೆ ದುರ್ಜಾನರಿದ್ದರೆ ಇದ್ದೇ ಇಡೆಯಲ್ಲ ಗೊಿಕಾ. ಬನ್ನಿ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ, ಸಿಗರೀಟ್‌ನ ಸೇದಿ, ಈ ದಾಸನಿಂದ ಏನು ಸೇವೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತವಿತ್ತದು. ಚಾಚೂ ಬಿಡದೆ ಸಾಂಗೇನೀವಾಂಗವಾಗಿ ತನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ತಿಂಮು.

“ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕಿಂತು ಆಗಬೇಕು ” ಎಂದು ಮುಖ ನೋಡಿದರು.

“ ಎಲ್ಲ ? ”

“ ಇಲ್ಲಿಯೇ, ಆಸ್ಪತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ” ಎಂದರು.

“ ಆಸ್ಪತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ಸರೆ. ಪನು, ಕಣ್ಣಾಲ್ಲಿಯೋ, ಕೆಂಪಿಯಲ್ಲಿಯೋ ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

“ ಓಹೋ, ವಾಗೋ ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದು; ಮೂಗನ್ನು ಕೊಂಚ ಕೊಯ್ಯಬೇಕು ”

“ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಯಿದುಬಿಡಿ. ಮೂಗ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಹುಣ್ಣೇ ಹಿಡಿದಿತು ”

ಅದೆಂತಹ ಸ್ವಾತಿರ ಬಂದಿತೋ ಅವರಿಗೆ; ಕೂಡಲೇ ಸ್ವೋನಿನ ತೂಬಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ತಿರಿವಿ ಎರಡೆರಡು ಬಾರಿ ‘ಅಲ್ಲೋ ’ ಮಾಡಿಬಳಗೆ

ಇವುತ್ತನಾಲ್ಲು

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಹೋದವರು ಹೋರಗೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಏದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಬಾಗಿಲಬಳಿ ಮೋಟಾರು ನಿಂತಿತು. ಸೋಡರಮಾವನಪ್ಪು ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಬುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಕ್ಕೆ, “ಬನ್ನಿ, ಡಾಕ್ಟರು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಾಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ ಬನ್ನಿ” ಎಂದು ಆದರದಿಂದ ಆಹವ್ಯನಿಸಿದರು. ಆ ವ್ಯಾಸು ಎಲ್ಲಿಯದು ಎಂಬುದು ಆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು, ಅದು ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ಯಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಮೇಲೇ.

“ನನಗೇನು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ನನ್ನನ್ನು ತಂದದ್ದು” ಎಂದು ಬದಿಗಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ತಿಂಮು ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪು ಮಾಡಿದ. ಆತನಿಗೂ ಅನುಮಾನಪ್ರಯೋಗಕ್ಕಿಂತು; ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಕರೆತಂದರೆಂದು.

ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕೆ. ‘ಹುಚ್ಚ ಡಾಕ್ಟರು’ ಎಂಬ ಹಲಿಗೆ ಅವರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

“ನಿಮಗೆ ಏನಾಗಿದೆ?” ಎಂದು ಅವರು ಅಂತಃಕರುಣದಿಂದ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನ ಕೋಪನ್ಯ ಅಳತೆ ಮಿಾರಿತು.

“ದೋಗವನ್ನು ನಾನೇ ಹೇಳಿದರೆ, ನೀವು ಆ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿರೋ?” ಎಂದ. ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು, ಇವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ರೋಗಿ ಎಂಬುದು.

“ರೋಗಿ ಏನೂ ಹೇಳಿದೆ ವೈದ್ಯರು ಚೈಷಧಿ ಕೊಡುವದು ದನದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ” ಎಂದು ನಕ್ಕರು.

ಒಂದ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ ಎಂದು ತಕಾರರು ಮಾಡದೆ “ಸಿನೇಮಾ ನೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತುದ್ದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಮೇಲೆ ಸುರುವಾಯಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಹಾವಳಿ.

“ನೀರು ಬರುವದು ಯಾವ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ? ಕಣ್ಣಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ? ಮೇಲೆಯೋ—ಕೆಳಗೋ? ಎಡಬದಿಗೋ—ಬಲಬದಿಗೋ? ಎಷ್ಟು ನೀರು

ಇಷ್ಟತ್ತೆಯದು

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳೆ

ಬರುತ್ತೇ? ಅದರ ಬಣ್ಣ ಆಕಾರ, ರುಚಿ? ಆ ನೀರುಬಿಸಿ ಇದೆಯೋ? ಬಿಸಿ ಇದ್ದರೆ ಎಪ್ಪು ಬಿಸಿ? ನಿಮಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿದೆಯೋ? ನಿಮ್ಮರಲ್ಲಿ ಕರೆ ಇಲ್ಲವೋ? ನೀವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಬಾಟು ಮೆಟ್ಟುತ್ತಿರಾ? ಅವು ಕೆಂಪೋ ಅಥವಾ ಕಪ್ಪೋ? ನೀವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮೇಷ್ಪು ‘ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲವೇ?’ ಎಂದು ಎಂದಾದರೂ ಚೈದಧ್ಯಂಟೆ? ನಿಮಗೆ ಉಗುರು ಕಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆಯೇ? ಯಾರೆ ಉಗುರನ್ನು? ಸಕ್ಕರೆ ಬರಬಿದ್ದಾಗ ಕಾಫಿಗೆ ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಕುಡಿಯುವಿರಾ? ಎಂದಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು? ಏಕೆ? ರಸ್ತೆ ಯಲ್ಲಿ ಯಾರದಾದರೂ ಕರವಸ್ತು ಬಿಡ್ಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆಯೇ ನಿಮಗೆ? ಇತ್ತಾದಿ, ಇತ್ತಾದಿ....”

ಸಾಧ್ಯವಾದಮ್ಮು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ.

“ ಯಾರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಕತ್ತು ಹಿಸುಗಬೀಕೆನಿಸುತ್ತದೆ ನಿಮಗೆ” ಎಂದರು. ಎಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಆವೇಶ ಬಂಡಿತು. ‘ನಿಮ್ಮನ್ನೇ’ ಎಂದನನೆ, ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಅವರ ಟೈಯಿಂದಲೆ ಅವರಿಗೆ ಉರಲು ಹಾಕುವಾಗ ಕೂಗಿ ಕೊಂಡರು. ಗೊಜಾಯಿತು. ಅವರಿವರು ಸೇರಿ ದೊಡ್ಡ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ‘ಹುಂಚ್ಚು’ನ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರುವಾಡಿದರು.

“....ಇದು ಹುಂಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರೀಯಲ್ಲ. ಹುಂಚ್ಚ ಡಾಕ್ಟರ ಆಸ್ಪತ್ರೀ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಿಂಮ ಮನಸಿಗೆ ಬಂದ.

ಸಿನೇಮಾ ನೋಡುವಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಸೋಡಾತ್ಮಲ್ಲ, ಏನು ವಾಡಬೀಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯೇನೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು ಅವನಿಗೆ. ಕಡೆಗೊಂದು ಸಿನೇಮಾ ನೋಡಿದ. ಅಂದೇ ಬೇನೆ ಗುಣವಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ತಾನೇ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಬೇಕು? ಅವನ ರೋಗವನ್ನು ಕಳೆದದು ತಮಿಳು ಚಿತ್ರ-ಉದ್ದೇಶ ಇಪ್ಪತ್ತೀನು ಸಾವಿರ ಅಡಿ;

ಇಪ್ಪತ್ತುಅದು

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಅಗಲ ನಾಲ್ಕುವರೆ ತಾಸು ( ಸ್ಲೈಡು, ಇಂಟರವಲ್ ಬಿಟ್ಟು ); ಹಾಡು ಗಳು ಮೂವತ್ತೇಳು ; ಅಲಾವನಗಳು ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು ; ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕಿ ನಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಾಳೆ.

ತಿಂಮನ ಈ ಬೈವಧಿ ಡಾಕ್ಟರೆನು ಗೊತ್ತು, ಪಾನ !



ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು

## ತಿಂಮನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ

“ ರಾವಾಸಾಹೇಬರೇನು ಬಲ್ಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆ ಪಟ್ಟ ಕೆಷ್ಟು? ”  
ಎಂದಂತೆ, “ಮುದುವೆಯಾದವರೇನು ಬಲ್ಲರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಭವಣಿ? ”  
ಬರೀ ಅವಿವಾಹಿತನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹದಿನಾರಾಣಿ ಹಸೀ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ  
ತಿಂಮ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಒಮ್ಮೆ  
ತಿಂಮನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾದ ಆ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯ  
ಶೈಜಸ್ಪೇ ಸಾಕು, ಅವನ ವಟ್ಟಿತ್ವಕ್ಕೆ ವರೆಹಚ್ಚಿ ತೋರಿಸಲು! ಶ್ರೀ  
ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ಪಾಕವಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ದರ್ಶನವಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ  
ಯಿದ್ದ ಉರಲ್ಲಿ ತಿಂಮನಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ನೀರುಕುಡಿನ ನಲ್ಲಿಯು ಸಹ ತಿಂಮ  
ನಿಗೆ ಗಾಣ. ಶ್ರೀ ನೋಡುವ ಮುಗಿಲು, ಮೂಸುವ ಗಾಳಿ, ಕಾಣುವ  
ಸೂರ್ಯ, ತಾಗುವ ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಿಂಮನಿಗೆ ಬಹು ದೂರವಾದುವು.  
ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕು ನಾಲ್ಕುಕಾಲ; ಅವರಿವರಿಂದ ಬೆರಳುಮಾಡಿಸಿ  
ಗೊಂಡು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿ ತಿರುಗುವ ಗುರುವಾಗಿ ಮೇರೆಯುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ  
ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಳುದು ಮೂಕ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ  
ಎಂದ. ಶ್ರೀ ರಹಿತವಾದ ಕರ್ಮಾರ ಜೀವನವೇ ತಿಂಮನ ತಪಸ್ಸು.  
ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡ ಗಳಿಸಿದ ತಪ್ಪೋಬಲವನ್ನು; ತಪಸ್ಸಿದ್ದಿ  
ಯಾಯಿತು, ಆಗದೆ ಏನು?

ಇವು ತೀಂಟು

ತಿಂಮನ ಫೋರ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ದೇವರ ಅಪ್ಪನೂ ಮೆಚ್ಚಿದ, ಗಡಗಡ ನಡುಗುತ್ತ ಪೈಕುಂಠದಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ಓಡಿಯೇ ಬಂದ—ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಂಮನಿಗೆ ಅವನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರು ಅಂಚಬೇಕು? ತಿಂಮನ ಮುಂದೆ ಕೃಷ್ಣ ಸಿಗೆ ಕೇಳಿರು ಬಂದರೆ ಏನಾಶ್ಚಯ! ದ್ವಿಪತ್ನಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಾನೂನು ಬಿಂದು ಮಾನವರಿಗೆ (ಅದೂ ಸಹ ಮುಸ್ಲಿಮೀತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ) ಎಂದು ತಿಳಿದ ಶಿವನು, ತಲೆಗೊಂದು ಬದಿಗೊಂದು ಹೆಂಡಂಡಿರೂಡನೆ ಕೂಡಲೇ ಬಂದ. ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ದೇವತೆಗಳಂತೂ ದೊಡ್ಡ ಟುದ ಸೇವಕನ ಪಾಟು ಮಾಡುವವರಂತೆ ಸಾಲಾಗಿ ಬಂದರು. ದೇವರುಗಳ ಸರ್ಕಾರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಬಂದಿಳಿಯಿತು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ.

“ಎಲ್ಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಂಮನೇ! ನಿನ್ನ ಈ ಫೋರವಾದ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದವು. ಮಗೂ, ಕಣ್ಣತೆರೆ. ನಿನಗೇನು ಬೇಕು? ” ಎಂದೊಂದು ವಾಸೆ ಕೇಳಿತು ತಿಂಮನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ. ಭೂಲೋಕದ ನೇನವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಂಮ ಭಟ್ಟನೆ ಕಣ್ಣತೆರೆದ. ಅಲಂಕೃತವಾದ ವಿಮಾನವು ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು. ಬರಿಗೆ ಗಂಡು ದೇವತೆಗಳೇ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ್ದರು—ಹೆಣ್ಣು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ! ಒಣ ಮೈಯ, ಗಡ್ಡಬಟ್ಟ ತಿಂಮನು ವಿಮಾನಾರೂಢನಾದ. ಹೊವಿನ ಮಳಿಗರೆಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ತಿಂಮ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದೆ. ಹೀತಾಂಬರಗಳು ಪರಿಮಳ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ತಿಂಮನ ಬದಿ ಬಂದವು. ‘ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ’ ಎಂದವನೇ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದು ಕುಳಿತ. ಭಕ್ತ್ಯೆ-ಭೋಜ್ಯಗಳು ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದವು. ‘ಭೇ! ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಲಾಸಿಗಳಿಗೆ’ ಎಂದವನೇ ಬಿಂಬಿ ಎಸೆದ. ತಪೋಬಲಕ್ಕೆ ಇದಿರುಂಟಿ? ತನ ಏಕಮೇನ ಕೌಪಿನದೊಂದಿಗೆ ಶುಷ್ಣದೇಹದ ತಿಂಮ ವಿಮಾನಾರೂಢನಾಗಿ ಸ್ವಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹಾರಿದ.

ಒಳಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವದೊಂದೇ ತಡ “ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ತಿಂಮಕು ಜ್ಯೇ! ” ಎಂದು ಸಹಸ್ರಾರು ದೇವತೆಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. “ಮುಚ್ಚಿರಿ

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರಂಜು

ಬಾಯಿ, ಮೂರ್ಕುಶಿರೋಮಣಿಗಳೇ ! ” ಎಂದವನೇ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕಿಡಿ ಹಾರಿಸಿದ— ಕೇಳುವುದೇನು, ಅಷ್ಟಲಿತ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ !

“ ಎಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲ ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಕರೆಯಿರ ಕರೆಯಿರ, ತಕ್ಕಣ ಹಿಡಿದು ತನ್ನಿರಿ ” ತಿಂಮ ಚೀತ್ವಾರ ಮಾಡಿದ. ಸ್ವರ್ಗವೆಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಗುಡುಗಿಗೆ ನಡುಗಿತು.

“ ಯಾರನ್ನು ಪ್ರಭೂ, ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ? ” ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಭಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು-

ತಿಂಮನ ಸಹಸರಕ್ಕೆಯು ಅಳತೆ ಮೀರಿತು. “ ಯಾರನ್ನು ? ಇನ್ನಾರನ್ನು ? ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ಯಾದು ಬೇಕೆಂಬುದೂ ತಿಳಿಯದೇ, ಮೂರ್ಕರೇ ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾಳವಳು, ಎಳ್ಳದು ತನ್ನಿರಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಬರಲಿ. ರಂಭಿ, ಉಪರ್ವತೀ, ಮೇನಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರ್ಗದ ಎಲ್ಲ ‘ಸ್ವಾರು’ ಗಳೂ ತಕ್ಕಣ ಬರಬೇಕು. ಹೂಂ ! ”

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎತ್ತಲಿಂದಲೋ ಯೊಳ್ಳಿಂದು ನಕ್ಕದನಿ ಕೇಳಿತು. ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪುಮಾಡಿ ತಿಂಮ ಗರುನೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗಹತ್ತಿತು ಬಿಳೀ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ !

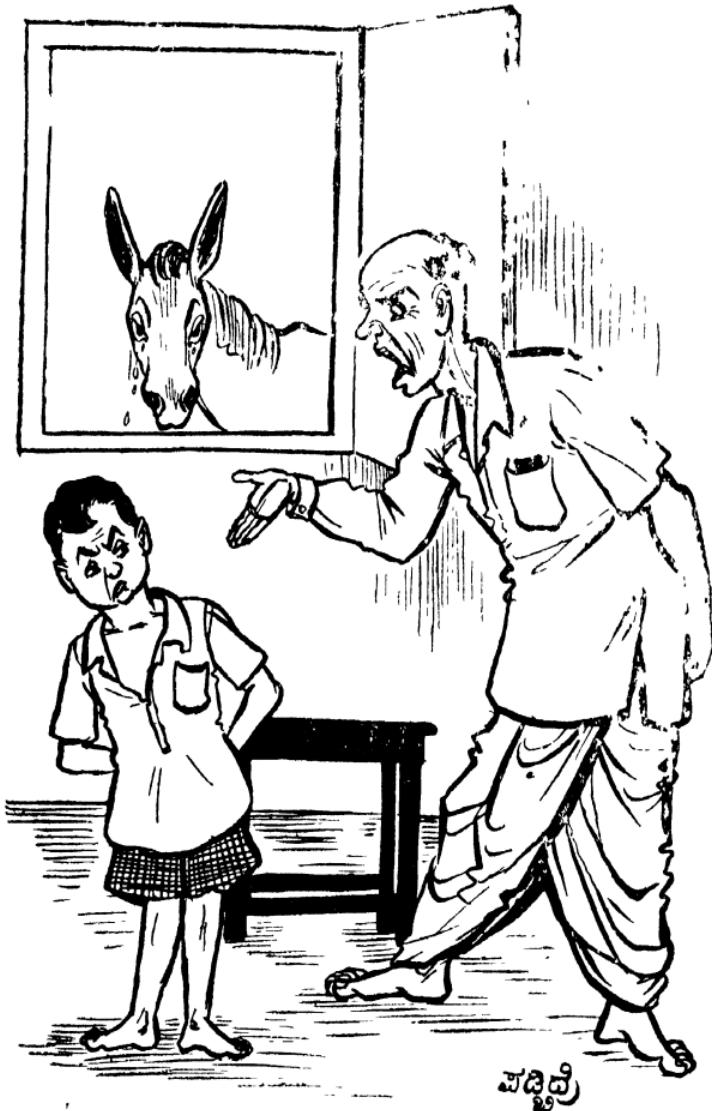
“ ತಿಳಿಯಿತು ಬಿಡೋ ತಿಂಮಾ, ನೀನೂ ನನ್ನ ಹಾಡಿಗೇ ಬಂದಿ ” ಎಂದಿತು ಅದು.

“ ಏನು ನಿನ್ನ ಶಲೆ ಹಾಗೆಂದರೆ ? ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಮರ್ಮವೇನು ? ”

“ ಮರ್ಮವೇನಿದೆಯೋ ತಿಂಮಾ ಇದರಲ್ಲಿ ? ತ್ವಾಗ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಸವೇಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಬಂದೆ—ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಯಾಗಿ ತವಸ್ಸು ಬೆಳೆಸಿ, ಸ್ವರ್ಗದ ಸ್ವಾರ್ಗಾಗಿ ಇನ್ನು ಬಂದಿ ”

ತಿಂಮ ಮರಳಿ ಮನಸೆಗೆ ಬಂದು, ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮರ್ಮಾದಸ್ತು ನಾದ. ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ.....”

# ಯಾರಿಗೆ ಅವಮಾನ ?



ಪಡ್ದಿದ್ದೀ

“ ಕತ್ತೆ ” ಎಂದು ತಿಂಮನನ್ನು ಬೈದರು ಅವನ ತಂದೆ.

“ ಅಯ್ಯೆ, ಇದೇನು ಅವಮಾನ ! ಇವನಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತೀರಾನನ್ನನ್ನು ? ” ಎಂದು ಕಂಣೀರಿಟ್ಟೇತು.

## ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲಿ ?

ಜಗತ್ತಿನೊಳಗೂ ಮತ್ತೂ ಹೋಗೂ ಇರುವ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಇಟ್ಟುದುದಕ್ಕೇ ಇನೆ ಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿದವನೂ ಇಂಳಿಯೇ. ಸದ್ಯ ಸ್ವಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೂ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸಿದವನೊಬ್ಬು ಇರಲೇಬೇಕಳ್ಳಿ? ಹೆಸರಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಥವೆಂದರೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಹೆಸರು ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೆಸರುವಾಸಿಯ ಹೆಸರೇ ಹೆಸರಿಲ್ಲ ದಾಗಿದೆ. ಸ್ವಷ್ಟಿ ಏನು, ಯಾರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರೆ ಹೆಸರಿಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ಮೂರುನೂರು ಪುಟ್ಟಗಳ ಪುಸ್ತಕ ವೊಂದನ್ನು ಮೂರೇ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ ಸ್ವಾತಿತ್ವಯ ಮೂರೀಯಿಂದಬ್ಬಾರು ಆ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಹುಡುಕಲು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ತಿಣಿಕೆ ಕಡೆಗೆ “ಮೂರುನೂರು ಪುಟ್ಟಗಳು” ಎಂದೇ ಹೆಸರಿಕ್ಕಿದರಂತೆ, ರೇಖೆ ಗೈಡಿನಂತಹ ತಮ್ಮ ಹಿರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆಗೆ. ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪಿ? “ಇಪ್ಪತ್ತೆ ಮುಕ್ಕೆಗಳು” “ನೂರಿಸ್ತು ಕವನಗಳು” “ಮೂರು ನೂರು ಚಿತ್ರಗಳು” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿಲ್ಲವೆ ಹಲವು ಹಿರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಕಿರಿ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ?

ಮೂರತ್ತೀರಡು

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು... ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು—ಹೆಸರಿಸಿಂದ ಕರೆಯ ಕೂಡದೆಂಬ ಮುಡಿವಂತಿಕೆ ಅನೇಕ ಶೀಲವಂತರಿಗೆ. ಅಂತಹರನ್ನು ಪುರಾಣಕಾಲದವರೆಂದು ಹೀಕೆಸುವ ಕಾನ್ನಿಟ್ಟುಕ್ಕೊಂಡು ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರೂಬುರಿಗೆ ಇದೇ ರೋಗವಿಟ್ಟತು. ಗಂಟಿಗಟ್ಟಲೇ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು “ಏ....ಏ....ಏ....ಬಾಗಿಲ.....ಬಾಗಿಲ.....” ಎಂದು ಜೀರುವಾಗೊಮ್ಮೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಏಕೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿಂದ ಕರೆಯ ಕೂಡದೆಂದು. ಅಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು ತಪ್ಪು ಅವರದಲ್ಲ ವೆಂಬುದು. ಅವರ ಮನೆಯವರ ಹೆಸರು ‘ಅಕ್ಕಮ್ಮೆ’! ಹೆಸರಿಸಲ್ಪೇನಿದೆ ಎಂದರೆ ಆಯಿತೇ? ಮಾತು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಅಳಲುವಾತ್ರ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೂಸಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಿ, ಕೂಸಿನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವ ಜಾಣತನವೂ ಇದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲ. ಹೆತ್ತ ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಹೊಕೆಯೇನು ಅಂತಿಂಥದಲ್ಲ. ಪ್ರಯಾದ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡುವಾಗ ತಂದೆಗೂ, ಘಟ್ಟೋತ್ತುಜನೆಂದೂ ಹೆಸರಿಡುವಾಗ ತಾಯಿಗೂ, ಒಂದ್ರಹಾಸನೆಂದೇ ಹೆಸರಿಡುವಾಗ ಇಬ್ಬಿಗೂ, ಕೃಷ್ಣನೇಂದು ಹೆಸರಿಡುವಾಗ ಸೋದರ ವಾವನಿಗೂ ಕೊಂಚ ಕಷ್ಟನೇಸಿದರೆ ಏನೂ ಸೋಜಿಗವಿಲ್ಲ. ಗೋಡ್ಡೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹರಿಜನರು ಮುಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುವಂತಹೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ಕಾಸಿಂ ರಜವಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಡುವರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇಕೆ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹಿಟ್ಟಿರಂದು ಹೆಸರಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಗು ವಿಗೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಆಗದು ಎನ್ನಲಿಲ್ಲವೇ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿನ ಪುರೋಹಿತನೊಬ್ಬಿ? ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇನಿಲ್ಲ?

ನಾವು ಸಿತ್ಯವೂ ಕಾಣುವ ಹಲವು ನೃತ್ಯಗಳ ವೃತ್ಯತ್ವಕ್ಕೂ ಅವರ ಹೆಸರಿಗೂ ಇರುವ—ಅಂದರೆ ಇರದಿರುವ—ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಆ ಅವರೇ ನಕ್ಷೆರು, ನಗಲು ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ. ಗಂಡನಿಗೆ ಬೇರೆ ಉರಿಗೆ ವರ್ಗವಾದಾಗ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ತಕರಾರು ಹೂಡಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಮ್ಮೆ, ಅನ್ನದಲ್ಲಿ ವಿವ ಬೆರಿಸಿ ಕೈಹಿಡಿದ ಗಂಡ

ಮೂನತ್ತೆಮೂರು

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ನನ್ನ ಯಮರಾಯನ ಕೈಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟ ಮಹಾಸತಿ ಸಾವಿತ್ರೇಮ್ಮು, ಉರಿಗೊಂದು ಹೆಂಡನಿಷ್ಟ್ಟೆ ಡ್ರಾಯವ್ವರ ರಾಮು, ದಾಯಾದಿಯ ಮಗನನ್ನು ದತ್ತ ಕೇಳುವ ಸಂತಾನಂ ಅಯ್ಯಂಗಾರರೂ, ಹೆಂಡಿನ ಜಾತಿಯನ್ನೇ ದ್ವೇಷಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಸತ್ತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೇರಿದ ಕುಟುಂಬಯ್ಯನವರೂ, ಕಕ್ಷೋಟಕನ ಅನುಗ್ರಹ ಹೊಂದಿದ ನಳನ ರೂಪವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುವಂತಹ ರೂಪವ್ಲ್ಯಾ ಸುಂದರರಾಜನ್ನರೂ ಹೇಳಣ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ತಾ ಸ್ವಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಭಿಕ್ಷುಕಳನ್ನು ಹೇಸರು ಕೇಳಿದರೆ, ಲಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನೇ ನಕ್ಕಾಳು.

ಉರಿನ ಹೇಸರುಗಳಲ್ಲಿನು ಸ್ವಾರಸ್ಥವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಟೊನ್‌ಫೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹೊದಲಿನ ಅರ್ಥಗಂಬಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಲಾಗಿ ಆರು ಗೋಲು ಹೊಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಯಾವ ಉದು ಸಿಮ್ಮುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ‘ವಿಜಯಪುರ’ದವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ? (ಕನ್ನಡ ವೀರರಿಗೆ ಕೋವ ಬರುವದಾದರೆ ‘ಪುರ’ವನ್ನು ‘ವಾಡ’ ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ). ಸೈಯದ್ ಕಾಸಿಂ ರಜವಿಯ ಅಸುರ ಸೇನೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದಿತು ಸುರಪುರ. “ನಮ್ಮಾರಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯಿದೆ—ಆದರೆ ಕುಡಿಯಲು ನಿರಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಹರಿಹರದ ಪುರಜನರು? ಇದು ಸಾಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ? ಸಹಾರ ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರಿಸುವ ಸೌಂದರ್ಯವ್ಲ್ಯಾ ಹಾವಿನ ಹಡಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಬಳಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ? ಗಜೇಂದ್ರಗಡದಲ್ಲಿ ಆಡುಗಳೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ ನಿಜನೇ?

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರನ್ನು ಜನ್ಮಶತಮಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇಂದು ಗಾಂಧಿ ಎಂಬ ಹೇಸರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಂಕು ಆಗಿಲ್ಲವೇ? ಜನವರಿ ಮೂವ ತ್ವರಿತ ನಂತರ ಬದಲಾಗಿರುವ ಹೇಸರುಗಳು ಒಂದೇ, ಎರಡೇ! ದಶರಥ ‘ರಾಮಾ ರಾಮಾ’ ಎಂದಂತೆ ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ‘ಖಾದಿ-ಖಾದಿ’ ಎಂದು

ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ಕಂಣ ಮುಚ್ಚಿದರೂ “ಮಹಾತ್ಮ ಮಿಲನ್” ಗಳೂ, ಅಹಿಂಸೆಗಾಗಿಯೇ ಬಾಪುಜಿಯವರು ಹಿಂಸೆ ತಃಳಿದರೂ “ಬಾಪೂಜಿ ಆಮೂಲನಿಶ್ನಾ ಶಾಪು” ಗಳೂ ಇದ್ದಕ್ಕೆದ್ದಂತೆ ಇನ್ನುವೇತ್ತಿದವು. “ಕಸ್ತೂರಬಾ ಕಾಸ್ತೀಟಿಕ್ಸ್” ಬಂದಿಲ್ಲದೇ? ಇನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬೇಕಾದುದು “ಶಾಂತಿಮೂರ್ತಿ ರಜವಿ ಪೀಸ್ ಕವಿಾಟ್”, ಅದರ ಕಡೆಗೆಯ “ರಾಜಾಜಿ ವಿಸ್ತಿ ಫೌಂಟೆನ್” ದ ಅಟ್ಟಿದಮೇಲೇ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು—ಅಂದರೆ ಬೇಡಾದಷ್ಟು ಇನೆ ಓಣಿಗೆ ಹತ್ತು “ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹೇ—ಆ—ರ ಕಟ್ಟಿಂಗ ಸಲೂನ್” ಗಳು, “ಪುರ್ಯಜಾರಿ ಬಾಧ್ಯಂಡಿನ ಲವ್ಲ ಕ್ರೂಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಬಾಡ್ಯೇ ಶಾಪಿಗೇ ಬನ್ನಿರ್” ಎಂದೊಂದು ಜಾಹಿರಾತು. ಆ ಬಾಡ್ಯೇಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಹೊರಬಿಡ್ಡರೆ ಒಬ್ಬರು ಒಳಿದೂರಲು ಸಾಧ್ಯ; ಮೂರುವರಿ ಅಂಗುಳ ಅಗಲದ ಕೊಳೆವಿ ಆ ಬಾಡ್ಯೇ ಎಂದರೆ.

ರುಚಿ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ ಬರಿ ಬಂಣದಿಂದ ಅಂದಕಾಣುವ ಹಂಣಿಗೆ “ನಾರಂಗಿ” ಎನ್ನುವದಿಲ್ಲವೇ?

ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತವುಡು ಕುಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ “ತಾರಾನಾಥರಾಯರ ಜಗಳವನ್ನು” ನೋಡಿದಿರಾ ಎಂದು. ಯಾರೋಡನೆ ಎಂದರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ. ಜಗಳವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನು ತಾರನಾಥರಾಯರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೇ ಆ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ರಕ್ತದ ಒತ್ತುಡ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು ಅವರು ಪ್ರೇಮಪೀಠದವರೆಂದು. ಪ್ರೇಮಪೀಠದ ಜನಕರ ಜಗಳವೇ?

ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮತ್ತು ಆವೃಗಳ ಬರೆಹಗಾರರ ಹಸರುಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಹಾಷ್ಯದ ಹಬ್ಬಮೇ ಆದೀತು. ನಗಲು ಬಾರದವರಿಗೆ ಕೂರ್ತಿ ಬರುವ ಸಂಭವವೂ ಇದ್ದಿತು. ಆದರೆ ರಸಿಕರಾದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ನಗಲಾರರೆಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೋಪ ಬರಬಹುದು ಆಮೇಲೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ನಿಡ್ಡೆ, ಬೇಂದ್ರೆ ದತ್ತರಾಯರ ಅನಂತ ಪ್ರಣಯವೆಂದು ನಾವು ನಸುನಕ್ಕರೆ ನಗುವಿನ ಉಟ್ಟಿಯಾದ

ಮೂವತ್ತೆಚು

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ಕವಿವರರು ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಕ್ಕಾರು. “ಶ್ರೀರಂಗರ ವುರುಷಾಧ್ರೆ ದಬೆಲೆ ಎಪ್ಪು?” ಎಂದೊಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿಯು ಕೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನ ರೆಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕು ನಕ್ಕು ಬಿಡ್ಡಿವು.

“.....ನ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನಾದರೆ”, “ನಾನ್ನೇಗೆ ವೈಭಿಚಾರಿಯಾದೆ.....ರಿಂದ”, “....ನ ಹೆಂಡಿನ ಹುಜ್ಞ”, “.....ನ ಶ್ರಾದ್ಧ”. “.....ನ ಎರಡನೆ ಸಂಬಂಧ”, “....ನ ಹೆಣದ ಹಿಂದ”, “.....ನ ಹೆಣ ಶೃಂಗಾರ”, “.....ರವರ ಸೂಳೆ” ಮುಂತಾದವು ಗಮ್ಮತ್ತು ಎನಿಸಬಹುದು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಹೆಸರು ಇರದ ಕಾರಣ ಚೇಷ್ಟೆ ಅರಕಳ ಎನಿಸಿ ನಗುವಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾದರೆ ತಿಂಮನ ಹೆಸರನ್ನೇ ಸೇರಿಸಿ ಓದಿಬಿಡಿ.

ಗುರುರಾಜಾಚಾರ್ಯರ ವಿಲ್ಕುಣ ಕೊಲೆ, ನರಸಿಂಹ ಸತ್ಯಮಿಯ ಶೌರ ಹೆಂಬಲು, ವೀಸಿಯವರ ಹೂಕೊಳ್ಳಿ, ಚುಳಿಕಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರ ಸೃಜಾನ ವೈರಾಗ್ಯ, ಮಿಶ್ರಿ ಅಂಣಾರಾಯರ ನಿಸರ್ಗ, ಕಸ್ತೂರಿಯವರ ಹೊಂಕುಬಾಲ, ಬೇಂದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿರಾಯರ ಕಳ್ಳಿಸಂತೆ, ಕ. ಶಂಕರ ಭಟ್ಟರ ನಲ್ತೆ, ಪ್ರೌ. ಜಹಗೀರದಾರರ ಕಾಮದಹನ, ಶ್ರೀ ಆಲೂರವರ ಗತವೈಭವ, ಪ್ರೌ. ಗೋಕಾಕರ ಏರಿಳಿತ, ಗುಂಡಪ್ಪನವರ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರ, ಅ. ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರನಗ್ನಿ ಸತ್ಯ, ಬನ್ನಂಜೆಯ ನರ ನಾನೇಕೆ ಹೀಗೆ, ರತ್ನಿದರ್ಶನ ಜೋತಿಯವರಿಂದ, ಕನ್ನಾಬಲಿ ಕಾರಂತ ರಿಂದ, ಮೇವುಂಡಿ ಮಲ್ಲಾರಿ ಮಂಗ ಅಂದರೆ ಮಂಗ, ಅ. ನ. ರ ಅಗ್ನಿ ಕನ್ಯೆ, ನಾಡಿಗೇರ ಕಸದ ಬುಟ್ಟಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಸವತಿ, ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟರ ಮನೆ ಮಯಾದೆ, ಸಿದ್ದವ್ಯಾನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶರ್ಮರ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲಿದ್ದೇಕೆ, ಫಾಣೇಕರರ ಗಾಂಧಿಟೋಂಪಿ, ಕೊಂದವರು ಯಾರು—ಜೋತಿ, ಮಿಚ್ರಿಯವರ ಪುಣಯ ಸಮಾಧಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ; ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತರೆ “ತಿಂಮನ ತಲೆಯಲ್ಲೇನಿದೆ” ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾದಿತು.

## ಪ್ರಾಂತದ ಕೂಗು



“ ಎಡ್ಡೀಳು ಕನ್ನಡ ವೀರಾ, ಸಿದ್ದೀಯಿಂದೆಡ್ಡೀಳು ”

“ ಯಾರದು ? ”

“ ನಾನು, ಪ್ರಾಂತ. ನಿನ್ನ ನಿಧೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಏಳು, ಕಂಟ ತೆರೆ ”

“ ನಿಧೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ, ನಾಳೆ ಬಾ ಪ್ರಾಂತ ”

## ನಾಳೆ ಏನೋ?

ಇಸ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ವಿವಯ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಚಿನ್ನಾಗಿ ಸೇನಪಿದೆ. ನಾನು ಮರೀತರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಬರೆಯಂತೂ ನೆನಪು ಕೊಡಲು ಇದ್ದೀ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಆದಾಡುತ್ತ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಲಿಂಬಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಾತ್ರದ ಕೆಂಪು ಹಣ್ಣುಗಳು ಚೆಕ್ಕೊಂದು ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಸುರಿದಿದ್ದವು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಚಂದ ಕಂಡುದರಿಂದ ಒಂದನ್ನು ಕೈತ್ತಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೆ. ಹುಡುಗತನದ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ. ಬಾಯಿಗೂ ಸೇರಿ ಸಿದೆ. ಕೊಂಚ ಹುಳು ಮೇಲೆ ರುಚಿ ಇದಿ ತು. ಇನ್ನೂ ನಾಳ್ಜ್ಞರು ಕೈತ್ತಿ ಕಿಸಿಗೆ ತುರಿಬಿ ಒಂದೊಂದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಮನೆ ಬಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಆಗ ನೋಡಬೇಕಿತ್ತು ನಮ್ಮಜ್ಞಿಯ ಮುಖವನ್ನು. ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಂಪು ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ “ಆಯ್ದುಯ್ಯೋ! ? ! ಆದನ್ನು ತಿಂದಿಯೇನೋ ಪಾಪಿಷ್ಟ? ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುತ್ತೋ! ಆದು” ಎಂದು ಚೀರಿದವಳೇ ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಸದು ನನ್ನ ಕಿಸೆ ಕೈ ಎರಡಿರದು ಬಾಂ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಅಳುತ್ತ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟುಳು ಅಜ್ಞಿ ಅಳುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಗಾಬರಿ ಯಾಗಿ ನಾನೂ ಮಂಕನಂತೆ ಕುಳಿತೆ ನಾನು ಮಂಕನಂತೆ ಇತಿದ್ದುವನ್ನು ಕಂಡು ಅಜ್ಞಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅಳಕ್ತಿದಳು. ಅಕ್ಕೆ ವಕ್ಕೂದ ಸುನ್ನೆಯವರು ಓಡಿ ಬಂದರು. ಗೋಳಾಡುತ್ತ ಹೇಳಿಕೊಂಡ್ದು. “ಎನು ಮಾಡೋ!

ಮುವತ್ತೆ ಠಿಂಟು

ದಮ್ಮ ಇವನಿಗೆ? ಹಿತ್ತೆಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟುದಾದ್ದನೆ. ನೋಡಿ ಅವನ ಮುಖ ಹೇಗೆ ಮಂಕಾಗುತ್ತಿದೆ ಈಗಾಗಲೇ ” ಹೋಗಿ ಎಂದು ಅಶ್ವಾಭಿಟ್ಟುಳು. ನಿತ್ಯವೂ ನನ್ನನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ, ತಿನ್ನಲು ಕೊಡು ತೀದ್ದ ಎದುರು ಮನೆ ಅತ್ಯೇ ನನ್ನನ್ನು ದುರು ದುರು ನೋಡಿ ಹತ್ತಿರ ಬರಲೂ ಅಂಜಿದಳು. ಆಗ ನಂಬಿಗೆಯಾಗ ಹತ್ತಿತು. ನಾನು ತಿಂದುದು ಹುಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ಎಂದು. “ ನಾನು ಯಾರು? ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ! ” ಎಂದು ಮೂರು ಮೂರುಬಾರಿ ದೂರಸಿಂತು ಕೇಳಿದಳು. ನನಗೆನು ಗೊತ್ತಿರ ಲಿಲ್ಲವೇ? ಆಕೆ ಗಂಡಸತ್ತವಳಿಂಬಾದು? ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ ಆಕೆ ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು. ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಚಿಟ್ಟನೇ ಚೀರಿ ಫಡಂಫಾಡಾದರು. ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎನ್ನಲು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಾವ ರುಜುವಾತುಬೇಕು? ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ಬಿಳೀ ಸೀರೆಯ ಮುದುಕಿಯೊಂದು ಸೂಕ್ತ ಸೇವೆ ಕೊಟ್ಟಿತಂತೆ, ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟನೇಲೇ ಅಜ್ಞಿ ಆಗಾಗ ಯೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರು. ಹೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಬರೆ ಕಾಕಿದರು. ಕೊಡಲೇ ಹುಚ್ಚು ರಾಬಾತು. ಆದರೂ ನಾನು ಯಾರೆಂದು ಎದುರು ಮನೆಯ ಅತ್ಯೇ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೊಂದೂ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಹುಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನದ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲಿ ಈಗ, ರುಚಿಸಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಲಿ, ಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ. ಅಂತೂ ನಿತ್ಯವು ನಾಳ್ಬಿನ್ನಾದರೂ ತಿನ್ನಲೇಬೇಕು; ಡಾಕ್ಟರರ ಅಜ್ಞಿ. ಆ ಹುಚ್ಚು, ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ, ಇಡೀ ದಿನವೆಲ್ಲ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನೋಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಯೋಬ್ಬರೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು. ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೊಟ್ಟಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಫಲ. ಈ ಹಣ್ಣಲ್ಲಿ ‘ಟಿ’ ವಿಟಮಿನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಈ ಗೀಗ ಅಜ್ಞ ಸತ್ತಮೇಲೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ “ ಟೊಮೊಟೊ ” ಎಂದು ಬಂದಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞ ಮಾತ್ರ ಬದು ಕಿದ್ದರೆ, ಉಪಗಟ್ಟಲೇ ಜನಕ್ಕೆ ಬರೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಳೇನೋ ಎಂದು ನಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತೆ? ಟೊಮೊಟೊ ತಿನ್ನವುದರಿಂದ ‘ಟಿ’ ವಿಟಮಿನ್ ಹೆಚ್ಚುಗಿ

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಮೆದುಳು ಕೆಡುತ್ತೇ ಎಂದೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಯಿತು. ಸರ ಕಾರವು ಬರೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನೇಮಿಸಿ, ವ್ಯಾಕ್ಷಿನೇಶನ್ ಮೈಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬರೆ ಹಾಕುವ ಏರ್ಯಾಟು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ‘ಟ್ರಿ’ ವಿಟಮಿನ್ ಒಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ‘ಹು’ ವಿಟಮಿನ್ನು ಇದೇ ಹಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಸಿಗಕೂಡದೇಕೆ? ಕೂಡಲೇ ಟೊಮೇಟೋ ಹುಚ್ಚು ಹಣ್ಣು ಆಗಲೇಬೇಕಳ್ಳಿವೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ವಿಧಿಸಿದ ಮೇಲೆ?

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ, ಶ್ರೀಸ್ತ ಶಕ, ಗಾಂಧಿ ಶಕ ಎಂಬ ಈ ಶಕಗಳು ಹೊರಟಿಂತೆ ಹಲವೇ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದು ‘ಡಾಲ್ಡ್ಯಾಶಕವು’ ಇಂದಿ ತಣ್ಣೆ? ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ಶಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಂದಿನಂತೆ ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ಎಣ್ಣೆ ಎಂದೇನಾದರೂ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅಂದವನಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಕೆ, ಏದುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ತಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಡಿಗಿಗೆ, ಉಂಟಕ್ಕೆ, ಕರಿಯಲಿಕ್ಕೆ, ಕಲಸಲಕ್ಕೆ, ಮಾಸಿಗೆ, ಸ್ವಾನಕ್ಕೆ, ತಲೆಗೆ, ಚಳಿಯಿಂದ ತುಪ್ಪಿಯೋಡದರೆ, ಉಣಳಿದಿಂದ ಕಾಲೋಡದರೆ, ಸಿತ್ತದಿಂದ ಪ್ರೇಯೋಡದರೆ, ಜಗಳದಿಂದ ತಲೆಯೋಡದರೆ, ದೇವರ ದೀಸಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಡಾಲ್ಡ್ಯಾವೇ ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ. ಇದ್ದಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತೆ ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ತುಪ್ಪವು, ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ಎಣ್ಣೆಯಾಗಿ ಧುಪ್ಪಿಂದು ಬಿಡ್ಡಿತು. ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ಒದ್ದರೆ ನಿಲ್ಲಿವ ತ್ರಾಣವು ಡಾಲ್ಡ್ಯಾನ ಅಪ್ಪನಿಗಾದರೂ ಇದೇಯೆ? ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ತಿಂದರೆ ಕಣ್ಣ ಹೋಗುತ್ತೇ ಎಂದೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ಹೇಳಬಿಟ್ಟಿರು. ತಕ್ಷಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೃಷ್ಟಿ ಮನಸಕಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಮರುವಾಯಿತು. ಬೆಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕನ್ನಡಕ ಬಂದಿತು. ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂದಿಲಿಯು ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ತಿಂದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತಂತೆ.

ಅದೇಕೋರೆ ಆ ಇಲಿ ಕುರುಡಾಯಿತಂತೆ. ಡಾಲ್ಡ್ಯಾ ತಿಂದರೆ ಕುರುಡು ಬರುತ್ತೇ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಿರು, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಇಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕೆ ಕುರುಡು ! ಮಧ್ಯವಾನ ನಿರೋಧ ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲ್ಲ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆಗದು ಎಂದಂತೆ ! ಆದರೆ ಅನೇಕ ಕರಿಗೆ ಕುರುಡು ಬಂದಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶವಾದರೂ. ಜಾತ್ಯಾಂಧತೆ, ಅಧಿಕಾರಾಂಧತೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಧತೆಗಳು ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಡಾಲ್ಟ್ ತಿಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಮನುಷ್ಯನ ಮಾತು ಹಾಗಿರಲಿ. ದೇವ ಇಂದು ಪೂರ್ಣ ಕುರುಡನಾಗಿ ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆಂಬು ದಂತೂ ಕುರುಡಿಗೂ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ? ಅವರಿಗೇಕೆ, ಸ್ವತಃ ದೇವರ ಕಣ್ಣಿಗೇ ಕಾಣುತ್ತಿದೆಯಂತೆ, ತನಗೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಭಕ್ತರು ಹಚ್ಚಿಟ್ಟು ಡಾಲ್ಟ್ ತುಪ್ಪದ ದೀಪದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತೇ ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಹೊಯಿತೋ ಎಂದು ಇವನ್ ದೂರು. ಆ ಇಲಿಯು ಡಾಲಾ ತಿನ್ನಲು ಒಸ್ಸಿರದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ವಿಚಾಳನಿಯೂ ಸುಮೃನಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಮಾನೆ ವಸಿಗೂ—ದೇವರಿಗೂ ಸಹ ಕುರುಡು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನೂಲಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹೋತ್ತು ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನನ್ನ ಡಾಕ್ಟರ ಗೆಳಿಯರ ಬಳಿ ಹೊರಟೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗರೀಟು ಸೇದಿ ಬೇಜಾರಾಗಿ, ಬೇಜಾರು ಕಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಗರೀಟು ಹಚ್ಚಿದರು. ಅವರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಗಡಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಿದ್ದರು. “ ಏನು ವಿಶೇಷ, ಬಹಳ ದೂರ ಬಂದಿರ ” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. “ ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಕೂಸಿಗೆ.....” ಎಂದು ಸುರು ಮಾಡಿದೇ. ನಾನು ಮಾತು ಮುಗಿಸಬ ಮುನ್ನವೇ “ ಆಯಿತು. ಬಂದು ಕೋರ್ಪು ವೆಸ್ಸಿಲಿಯನ್ ಕೊಡೊಣ ” ಎಂದು ನುಡಿದರು. “ ಅಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರೆ, ನನ್ನ ಮುಗುವಿಗೆ.....” ಪುಸಃ ನನ್ನ ಮಾತು ಅರ್ಥಕ್ಕೇ ಉಳಿಯಿತು. “ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದಿರ ಕೂಸಿಗೆ, ಏನಾದರೂ ಆಗಿರಲಿ—ವೆಸ್ಸಿಲಿಯನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರಾಯಿತು.” ಎಂದರು. “ ನಾನು ಹೇಳುವದನ್ನು ಕೊಂಡ ದಯ ವೆಟ್ಟು ಕೇಳಿರ, ನನ್ನ ಮುಗುವಿಗೆ..... ” “ ನೀವು ಏನೂ ಹೇಳುವದು

ಸಲವತ್ತೊಂದು

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ಬೇಡ ಎಂದೆನಲ್ಲಿ, ಸರ್ವರೋಗ ಸಿವಾರಿಣಿ ಸ್ವಾಮಿ ಇದು. ಹೆಸ್ನಿಲ್ಲ ಯನ್ನ ಎಂದರೆ ನೀವೇನು ತಿಳಿದಿರಿ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂಜೀವಿನಿ ಇದು.” “ಅಯ್ಯಾ ರಾಮಚಂದ್ರ! ನನಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಚಾನ್ಸು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿ ಡಾಕ್ಕರೇ. ಈನ್ನ ಹೇಳಿದುದು ಸುಳ್ಳಿಂದು ಹೇಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಂತಹ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸ್ನಿಲಿಯನ್ನ ಇಂದಲೇ ಮೂರ್ಖಿತನಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಸಹ ಎದ್ದು ಕುಳಿತನೆಂಬುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬರೇ ಕಾಂಪೌಂಡರುಗ ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ನಮ್ಮ ದರ್ಜಿಯು ಸಹ ಈಗ ಇದೇ ಇಂಜಕ್ಕನ್ನ ಕ್ಷಾಡು ಶ್ರದ್ಧಾನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೇ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಮಗುವಿಗಿ.....” “ಹೇಳಿ ಹಾಗಾದರೆ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಏನಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗುವಿಗೆ?” “ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಡಾಕ್ಕರೆ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದುದು ಇದೇ. ನನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಒಂದು ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಉರಳ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ.” “ಓಹೋ ಅಂಗಿ ಹೊಲಿಸಬೇಕು ಎಂದಿರಾ, ಸರಿ ಸರಿ” ಎಂದು ನನ್ನದೇ ತಪ್ಪೇನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಕ್ಕಬಿಟ್ಟುರು. ಅಂದಿನಿಂದ ತವರ ಹೆಸರೇ “ಹೆಸ್ನಿಲಿಯನ್ನ ಡಾಕ್ಕರು” ಆಯಿತು. ಪಾಠ, ಹೆಸ್ನಿಲಿಯನ್ನಾಗೂ ಡಾಲ್ವಾದ ಗತಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಗತಿಯೋ!

“ಕನ್ನಡ ಕವನದಿಂದಾಗಲೇ, ಕಣ್ಣ ದೋಷದಿಂದಾಗಲಿ, ಮಲ ಬಧ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ತಮಿಳು ಚಿತ್ರದಿಂದಾಗಲೇ, ತೆಲಗು ನಾಟಕ ದಿಂದಾಗಲೇ, ಅಥವಾ ಬೇರಾವ ಚುಪ್ಪು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಲೇ ತಲೆ ನೋವು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆಸ್ಪಿರನ್ ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ.” ಎಂದೋಂದು ಜಾಹಿರಾತು. ಆಗೋಂದು ಆಸ್ಪಿರನ್ ಸಮಾರಾಥನೆಯೇ ಜರುಗಿತು. ತಲೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೂ ತಲೆ ನೋವು ಬಂದಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಹೆಪ್ಪರಮೆಂಟಿಗೆ ಅಶ್ವ ತಿಂದಂತೆ ಮಕ್ಕಳ ತಂಡೆ ಶಾಯಿಗಳು ಆಸ್ಪಿರನ್ ತಿಂದರು. “ಆಸ್ಪಿರನ್ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುದು” ಎಂದು ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೋ

ನಲವತ್ತಿರು

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಪೇಳಿದರೆಂತೆ. ಸಣ, ಮುಗಿಯಿತು ಅದರ ಕತೆ. ಹೈದರು ವಿಲ್ಲದವರು ಸಹ ಭಯಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಆಸ್ತಿರನ್ ಹೈದರುಕ್ಕೆ ಕೆಟ್ಟಿದಾದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೈದರುದವರಿಗೇಕೆ ಭಯ? ಹೈದರು ಇಲ್ಲದವರ ಮುಂದೆ ಅದರ ಆಟವಾದರೂ ಏನು ಸಾಗಿತ್ತು!

ಹಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೊಂದು ‘ಸಿಬಿಜಾಲ್’ ಯುಗ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಆ ಯುಗವು ಇಂದೂ ಇದ್ದರೆ ಸಿಬಿಜಾಲ್ ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ರೇಶನ್ ಕಾಡ್‌ಎಸ್‌ಎಂಬಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೋನಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಿತ್ತು. ಹಿಸಿವೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಸಿಬಿಜಾಲು, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಅದರೆ ಸಿಬಿಜಾಲು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಂಣಿ ಕೆಂಪಾದರೆ ಗಿಬಿಜಾಲು, ಅಶೀಯಾಂದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೆಡಿದರೆ ಸಿಬಿಜಾಲು, ಸಿಬಿಜಾಲು ತಿಂದು ಸಿತ್ತುವಾದರೆ ಸಿಬಿಜಾಲು. ಅದೇಕೋರೆ ತಿಳಿಯದು, ಹಳೆಯ ಸಿನೆಮಾ ನಟಿಯಂತೆ ಹಿಂದು ಬಿಟ್ಟತು ಸಿಬಿಜಾಲು ಈ ಮುಧ್ಯ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸರ್ವರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಒಂದೇ, ಆಟಂ ಬಾಂಬು. ನಾಳೆ ಪನ್ನೋ? ಬಾಟಂ ಬಾಂಬು ಹುಟ್ಟಿದರೆ!



## ಮುದ್ರಾರಂಭ

ಇದೇನು ಅವಮಾನವೆಂದು ಸ್ತೀರುರೈಲ್‌ರೂ ಸಿಟ್ಟೆಗೆ ಬಂದು ಸಂಪು ಹೂಡುವದು ಬೀಡ ಸದ್ಯ. ‘ಸಿ’ ಅನ್ನುವದು ‘ಸ’ ಅನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಆದ ಮುದ್ರಾರಂಭಸೆನ ಹಾವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಅಷ್ಟೆ. ಅಷ್ಟೇನ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸುವವರೆ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೂ ಕೊರಚ ಕೊಂಡ ಬರಲೇದು ಏಂಧಿಷ್ಟೋರ್ಕ ಮಾಡಿದ ಪರೊಟ ಇದು. ‘ಬ್ರೈಡ್ ಬಿಳುವಲ್ಲಿ ‘ಕ್ರೈಟ್ ಬಿಳಬಹುದು ಒಂದೊರದು ಬಾರಿ. ಪಾಪ! ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸುವವರೂ ತಮ್ಮ ಮೂಡುವ ಮನುಷ್ಯ ಜೊತಿಗೆ ತಾನೆ ಸೇರಿದವರು? ಆದರೆ ಬರೀ ಬ್ರೈಡ್ ಬಿಳುವಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಟ್ ಬಿಡ್ಡರೆ ತಗುವ ಪ್ರಮಾದವಿಂದ, ಅದೇ ಕ್ರೈಟ್ ಯಿಂದ ಹಣ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಆ ಮೇಲೆ.

ಉರೈಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಚುನಾವಣೆ ದೋಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಎಲ್ಲಿ ನೊಡಿದರೂ ಜನಸಂದರ್ಭ, ರಸ್ತೆ ತುಂಬ ಗಾಡಿಗಳು. ಅರಡಿ ಎತ್ತರ ಮೂರಡಿ ಅಗಲದ ಅಕ್ಷರಗಳುಳ್ಳ ಹಾಸಿಗೆಯತಹ ಕಾಗಡಗಳು ಗೋಡೆಗೊಡಿಗೂ ನಿಂತಿವೆ. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಕತ್ತಳಬಿಕ್ಕೆ ಯಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತೆ.

ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

“ಕೊಡಿ ಮಾಕುಂಜ್ಞು, ಅಸದುಲ್ಲಾರಿಗೇ ನಿಮ್ಮಿಷನವಾದ ಮಗ ಇನ್ನು ಕೊಡಿರಿ”! ಎನ್ನು ಇದು, ಅಸದುಲ್ಲಾರ ತಲೆ! ಕೈ ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಮುಂದೆ ಸೀಂತ ಅಸದುಲ್ಲಾರ ಪ್ಪಂಟ ಹೇಳಿದ. “ಅಜ್ಞಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಜೆ ತಪ್ಪಿದೆ, ಸ್ವಾಮಿ. ಕೊಳೆ ಮಾಕುಂಜ್ಞು ಅಸದುಲ್ಲಾರಿಗೇ ಸಿಮ್ಮಿಷನ ವಾದ ಮತ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ಎಂದಿರಬೇಕಿತ್ತು” ಎಂದು ಬರೆದವನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಸಂದ್ರ ಮಗಳು ಉಳಿದಳು ಎಂದು ಮನಗೆ ನಡದೆ.

ಮೋಳಿ ಚೋಡಿಸುವವರು ಹಂಚಮು ದಳದವರಿರಬಹುದೇ? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಡಾಗೆಯೇ ಮನೆ ಮುಕ್ಕಿದಾಗ ಮೇಜಿಸಮೇಲಿ ಪೂರ್ಣಪೂರ್ಣತ್ವದಿಂದಿತು. ಇಂದಂತೂ ವಿವಾಹ ಮೂರೋತ್ತಮಾಙ್ಗಳ ಪತ್ರಿಕೆ. ಮದುವೆ ಯಾರದು ಎನ್ನುವಮೊಂದಸ್ಸುಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಎಳ್ಳವೂ ಇಲ್ಲಿತು.

ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಮಗನಾದ | ರಾ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತರಾಯರ  
ರಾಮರಾಯನಿಗೆ | ಮಗನಾದ ಸೇತುನೋಂದಿಗೆ  
ಎಂದಿದ್ದಿತು. ಎರಡೂ ವರಗಳೇ!

“ಹನುಮಂತರಾಯರ ಮಗಳು, ಸೇತು ಅವಕ ಮದುವೆ” ಎಂದೆಳು ನನ್ನ ಅವಕು ಹಿಂದಿಸಿಂದ. ಪುರುಷರಿಬ್ಬರ ಮದುವೆಗಳು ಜಡಗಿದರೆ ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ವರ ಹಿತ್ತೀತೆಂದು ದಿಗಿಲಾಗಿತ್ತು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀಬೆಯನ್ನು ತಿಗಿದೆ. ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆಯೇ ತಿಳಿಯಿತು, ನನ್ನ ಕತೆ ಮರಳಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು. ಹೊಗಿ ಬರುವ ಚಾಚು ಕೊಟ್ಟೀ ಕಳುಹಿಡ್ದ ನನ್ನ ಕತಿಗೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಪರ್ವಮಾಣಿಕ ತನಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಒಳ ನೋಡಿದೆ. ಮುದ್ರಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಕತೆಯೂ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಸಂಪಾದಕರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಇದ್ದುದು.

“ನಿಮ್ಮ ಕತ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬಹು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಓಟವೂ ಇದೆ.

ನಲವತ್ತ್ಯಾದು

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಯ್ಲಿಂದೆ ಮಂದು ತೀವ್ರ ಸಲು ಹಿಡಿಂಡಸುತ್ತೇನೇ”  
ಸಾಲದೇ, “ತ್ತಿದಿಂದ ಇವ್ವ ಪ್ರಮಾದವಾದರೆ ?

ಕಾರ್ಯಬಾಯಲ್ಪುದ ಮೂಲಕ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ಮದರಾಸಿಗೆ  
ಹೊಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಶಾರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಅನು  
ಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಿಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿತು ಜಾಪ್ತೀರಾತ್ರ. “ಒಂದು ಬಾರಿ ನನು  
ಮದರಾಸಿ ಡಾಡ್ಜಿಂಗ ಹೋಸಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಸೋಡಿರಿ”—(ನಿಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ  
ಪ್ರೀತು ಉಳಿದೀತೇ, ಎಂದೇಕೋ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿರಲಿಲ್ಲ !) ಎದುರು  
ಪುಟಿದಲ್ಲಿದ್ದುದು “ಗುಜರಾಟಿ ಹೋಡಿರಂಗ ಹೋಸ”; ಇದಕ್ಕೇ ಪನೋ ಮದರಾಸಿಗಳು  
ಉತ್ತರಾದಿಗಳಿಂದರೆ ಕಂಣಿ ಕೆಸಿಯುವಾದು ಎಂದು  
ಕೊಂಡೆ.

ಓದುವಾಗ ಬರುವ ಅಚ್ಚಿನ ತಪ್ಪಿಗಳು ಖಂಡಿವಾಗ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ  
ಬರುವ ಹರಳನಂತೆ. ಅಧ್ಯ ಹರಳು, ಇನ್ನಾರ್ಥ ಕಸ ಇದ್ದಾದನ್ನು  
ಇಂದು ನಾವು ಅಕ್ಕೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಿಭೇದಿನೇ? ತಪ್ಪಿಗಳಿದ್ದರೆ  
ಇರಲಿ ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಇಂದ ಪುಟಿದ ವಾರರತ್ನಿಕೆ  
ಯೋಂದನ್ನು ಎರಡಾನೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪುಟಿದಲ್ಲಿಯೇ  
“ಪಕೀಕರಣ”! ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನ ಸೆಳಿತಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು- ಯಾವ ಕನ್ನಡಿ  
ಗನಿಗೆ ಅಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಹಣಿಗೆ ಪರಿಸಿ, ದೀಘ್ರ ಲೀಳವನ್ನು  
ಓದಲೇಬೇಕೇಂದು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ತಲೆಬರಹ  
ವನ್ನು ಓದಿದ ಕೂಡಲೇ ರಕ್ತ ಈಡಿಯಿತು. “ಪಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಹುಜ್ಞ  
ಜನರ ಬೆಂಬಲವಿದೆ” ಎಂದಿರಬೇಕೆ ? ನಾನೂ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟಿವನೇ. ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಬೆಂಬಲವೆಂದು. ಕೈ ಮುಗಿದು  
ಮುಂದಿನ ಪುಟ ತಿರುವಿದೆ. “ಬರಗಾಲದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಲ್ಲಿ  
ಹಿಡಿದರು” ಎಂದಿದ್ದಿತು. ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಯೋಚಿಸಿದೆ,  
ಅವರು ಹಲ್ಲಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹಿಡಿದಿರಬಹುದೆಂದು. ಬರಗಾಲನೇನಾದರೂ  
ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇ ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಕಡೆಗೊಬ್ಬ ರು ಹೇಳಿದರು “ಬಂಗಾ  
ಲದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಿಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರು” ಎಂದು.

ನಲವತ್ತೂರು

## ಹುಂಚ್ಯು—ಹುರುಳು

ಇಡೀಯ ಪುಟಪ್ಪಂದನ್ನು ನೋಡಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಎಡ್ಡರಾಯಿತು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇ. ಏಷಗಡೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದೊಂದೇ ವಾತೀರೆಯು ತಂಣಿಗೆ ಮಾಡಿತು.

“ ಜಲಗಾಂವ ಲಾಲ ಮೆಹತಾರವರು ಹೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರು ” ಇದರ ಇತ್ತೀರ್ಥವಾಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲಗೆ ಬಂದೆ. “ ಉಟಿದ ಯೂತ್ತಿಸಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಸರಾರಿ ” ಎಂದು ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳ ಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಏನಿದರ ಅರ್ಥ ಎಂದೆ. ಒಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಂದು ತೋರಿಸಿದಳು.

“ ಹೈಕುಂಠಲಾಲ ಹೆಹತಾರವರು ಜಲಗಾಂವಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರು ” ಎಂದಿದ್ದಿತು.

“ ಯಾವದೇ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಹಾಕಕೂಡಬೇಂದು ದಿಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಜಿಸ್ಟೀಟಿಕ್ ಆಜ್ಞೆ ” ಎಂದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ಸಾರಿತು. ಬಟ್ಟಿ ಕೊರತೆಯಾಗಿರುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದ್ದರಡು ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಧರಿಸಲೂ ಮಾರ್ಜಿಸ್ಟೀಟಿರ ಆಕ್ರೋಪಣಿಯೇ? ನಾಚಿಕೆಗೇಡು! “ ಸಮವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು ” ಅವರ ಆಜ್ಞೆ ಯಂತೆ, ಆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಅಚ್ಚಿನ ಮನೆಯವರು ‘ಸಮ’ವನ್ನು ತಿಂದರೆ ಮಾರ್ಜಿಸ್ಟೀಟಿರದೇನು ತಮ್ಮ. ಪಾಪ!

ಜಾಹೀರಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನಗಳಿಂದರೆ ಕೊಂಡ ಯಾರಿಗಾದರೂ—ಜಾಹೀರಾತಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರಿಗಾದರೂ ಕಷ್ಟ ಆಲ್ಲವೇ? ಸಂಗೀತ ಕಲಿತ ಸಲಕ್ಕಣ ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಮದುವೆ ಯಾಗಲು ಒಬ್ಬ ರಸಿಕ ಯುವಕ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವದರಲ್ಲಿ ‘ರಸಿಕ’ ಎನ್ನುವದು ‘ರಜಕ’ ಆಯಿತು. ಏನು, ನೀರೆಂಬಗೆಯಲ್ಲಿಕ್ಕೇ! ಕತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕತ್ತೆರಿಗಳು ಬೇಕೋ, ಎನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕತ್ತೆಮರಿಗಳು ಬೇಕೋ ಎಂದೊಂದು ಜಾಹೀರಾತು.

## ಹುಚ್ಚು—ಹಂರುಳು

“ಆರಸನ ಕುವರಿಯ ಕೈ ಹಿಡಿದವನೇ ಧನ್ಯ” ಹೆಂಚೊಂದು ವಾಕ್ಯವು “ಆಗಸನ ಕುದುರೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದವನೇ ಧನ್ಯ”ನೆಂದು ಆಯಿತು. ಸನಾತನ ಧರ್ಮ ವಂತೂ ಸಂತಾನ ಧರ್ಮವೆಂದೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. “ಪ್ರೋಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ, ಖಂಬಿ ಕಾಮಿಗಳಿಗೂ ಯುದ್ಧ” ಹೆಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರೋಲಿಸ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಉಂಟಿಸಿಕೆ. ಆದು ತಮ್ಮ, “ಕೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿ” ಎಂದಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಗಿಳಿಯರೊಬ್ಬರು ನನ್ನೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಹೊಡಿದರು. “ಬಾವನೊಬ್ಬಿಗೆ ಅಕ್ಕ ಬರುವಾಗ ನನಗೆ ಮಾವಿನ ಕಂಣನ್ನು ತರುವಳು” ಎಂದಿದ್ದ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾನಭೇದ ರೋಗ ಬಂದು “ಬಾವಗನೊಬ್ಬಿಗೆ ಅಕ್ಕ ಬರುವಾಗ ನನಗೆ ಮಾವನ ಹೆಂಣನ್ನು ತರುವಳು” ಎಂದಾಗಿಟ್ಟಿತು. “ಕೂಲಿಕಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ” ಎಂಬ ದೊಡ್ಡಕ್ಕರದ ತಲೆ ಬರಹವು “ಕೂಲಿಕಾರರ ಬೇಡಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಿ” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿತ್ತು.

“ಮಾನವನ ಹಕ್ಕು ಒಟ್ಟುಘಾಕುವದು, ಎಂದು ಆಳುವ ಆರಸರು ಕಡೆಗೆ ಸುಡಿದರು” ಎಂಬ ಸಾಸೇ ಕಳಿಸಿದ ವಾತ್ಮಯು “ಮಾನವ ಬೆಕ್ಕು ಕೋಟು ಘಾಕುವದು” ಎಂದು ಬಂದುದನ್ನು ನೋಡಿದವೇಲೆ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅನುಮಾನವು ಪೂರ್ತಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರಿದ ನನ್ನ ಜಣೆಬರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಅಚ್ಚಿನ ತಮ್ಮ ಇರಬೇಕೆಂದು. ‘ಇಷ್ಟತ್ತ’ನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಗಬೇಕಿಟ್ಟ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಧನಲಾಭವು ‘ಎಷ್ಟತ್ತ’ರ ವರೆಗೂ ಎಕೆದಂತಿದೆ. ಆಯಸ್ಸ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ‘ಏವತ್ತು’ ಎಂದೇ ಇದೆ-



## ನ. ಅ

“ ಸ. ಅ ” ಎಂಬ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು “ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು ” ಎಂಬ ತಲೆಬರಹದ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನ ಇಂದಿನ ಒಟ್ಟದ ವೇಗವನ್ನು ನೋಡಿದರಂತೂ ಮುಂದಿನ ವೇಳೆಯ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬರಿ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ. ಉಳಿದು ಮೂಲತಬ್ಬಗಳು ಮಾರುವಾದರೆ ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ವೇಳೆಯ ಬೆಲೆ ಅಳತೆ ಮಾರಿದೆ. ವೇಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾತೀತ.

ಭಾರತ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟದ ಹೊಡಲನೆ ಹಂಡೀ ಗವರ್ನರ್ ಜನರಲ್‌ರಾಜ ಪಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಶ್ರೀ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೂ ‘ಸಿ. ಆರ್’ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದಿನಿಂದಿರುವ ಕಾಗದದ ಕೊರತೆ, ಬಂದಿರುವ ಅಚ್ಚಿನ ಹೊಳಿಗಳ ಅಭಾವ, ಇಂದಿರುವ ವಾತ್ರೆಗಳ ಒತ್ತುಡ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರೆದವರಗಿಂತಲೂ ಓದುಗರಿಗೆ-ತತ್ತ್ವಾಸ್ತಿ ಬೇರೆಯವರ ಪಶ್ಚಿಮಯನ್ನು-ಇರುವ ಸಮಯದ ಅಡಿಚಣಿ, ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳ ಭವಿತವ್ಯವು ಹೆಮೇ ಪಡುವಂತಹದಿದೆ ಎಂದು ಉಹಿಸಲು ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲ. ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತು ವೆಲ್ಲನ “ಷಟ್ಪಿಮ ಮಸಿನ” ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ

ನಲವತ್ತೊಂಬತ್ತು

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ಪ್ರಯಾಣಬೆಳೆಸಿ ಆ ಕಾಲದ ವಾತಾರ ಪಶ್ಚಿಮನ್ನು ಓದಿವರೆ ಇಂದಿನ ನಮಗೆ ಒಮೆ ತೊಡಕೆನಿಸಮದೇನೋ ! ?

“ ಅಭಾವಿಸಂಕಾಕರು ಹೈಸಮಾಪ್ತೋಽಧ್ಯೇಜರಾಗಿದ್ದ ಭೀಕೇರಾವರ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ತಾಕಾಕಗಳು, ಪ್ರಾಕಾಸಗಕು ಮೃಕಾವ ಕಮೀಟಿ ಹೈಸಂಕಾಕಾಮಂಡಳಿ ಅಭಾವಸಂಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಭಾಕಾಕಮೀಟಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಾಪೇ ( ಅಭಾವಿಸಂಕಾಕರೇ ) ಬಪ್ರಾರಾಟ್ರೀಯೂದ ನತಿಯಿಂದ ಚರ್ಯೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಅಂಜುವ ಸಂಸ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಭಾವವಸದಸ್ಯರಾಗತಕ್ಕದಂದು ಮೂದಲಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕೇವೈಯಮೈ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕವಿಕಾಸವು ಅಭಿಪ್ರಾಯವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿತು. ಹು ಆಸಕಡಿಕೊಬ್ಬು ಕಾಕಾಮಂಡಳಿ ವಿಸ್ತೃಂಬೋ ! ಅಕವಮನ ಮತ್ತು ಹಿಮನ ಹನೆಂಪ್ರಾಗಂನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಿಸೇರಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಅಕವಮನ ಕೋಕೋಂಡೋ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಲಿದೆ.

ಅಭಾವಸಸದಲ್ಲಿ ಘಕ ಮತ್ತು ಆರಾಡಿಸ್ತುಂಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಚ್ಚೆ ಯಾಗಬಹುದು. ( ಅ. ಪ್ರೇ. )

ಎಂದು ಮುಂಬರುವ ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಬರುವದನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಇಂತು ಬರೆಯುತ್ತು ಲಿಂಡೇವೆ.

“ಅವಿಲ ಭಾರತ ವಿದಾರ್ಥಿ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹೈದರಾಬಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮಾಜಿ ಪ್ರೋಲೀಸ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಜನರಲ್ ರಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಟಗಿ ಭೀಮ ರಾವ ಕಿಶನಾರಾವರ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ತಾಲೂಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳು, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳು, ಮೈಸೂರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ, ಹೈದರಾಬಾದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಳಿ, ಅವಿಲಭಾರತ ವಣಿಕ ಸಂಘಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತರದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಶಾಪೇ ( ಅವಿಲಭಾರತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಪವಶ್ತು

## ಹುಜ್ಬು—ಹುರುಳು

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತವೀರೆ ) ಬಂಗಾಲ ಪ್ರಾಂತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೂನಿ ಯನ್ನು ದ ವತಿಯಂದ ಚರ್ಚೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅಂಚುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವಿಲಭಾರತ ಮಹಿಳಾ ಪರಿಪೂರ್ವಿಸಿ ಸದಸ್ಯ ರಾಗತಕ್ಷಮಂದು ಮಹಿಳೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು, ಕನಾರ್ಕಿಕ ಯಂಗಾ ಮೇನ್ಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ನು ಮುಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕನಾರ್ಕಿಕ ವಿಧಾ ಯಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತವರ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಅಭಿಪೂರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಆಟ್‌ರ ಸರ್ಕಾರ್ಲೂ, ಕನಾರ್ಕಿಕ ಸೆಂಟ್ರುಲೂ ಕೋ-ಆರ್‌ಆರ್‌ಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಎಂಬೆಂದು ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾರ್ಮೆ ಮಂಡಳಿ, ವಿಜಾಪುರ ಸ್ಕೂಲ ಬೋರ್ಡ್, ಅಪ್ಪಲ ಕನಾರ್ಕಿಕ ಏಕೀಕರಣ ಮಹಾ ಸಮಿತಿ, ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಭೆ, ಹದಿನಾರನೇ ನೆಂಬರ ಪಾರಿಫ್ರಿಮಿಕ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಈ ಅಭಿಪೂರ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಅವಿಲ ಕನಾರ್ಕಿಕ ಏಕೀಕರಣ ಮಹಾ ಸಮಿತಿಯು ಕೋರಿಯಿನ ಕೊಳ್ಳದ ಯೋಜನೆಯ ಒಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಲಿದೆ.

ಅವಿಲ ಭಾರತ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಂಪಾದಕರ ಸಮ್ಮೇಳಣೆದಲ್ಲಿ ಘಟನಾ ಕರಡು ಮತ್ತು ರೂರ್ಲೂ ರಿಸ್ತೀಯೇವನ್ ಡೆವಲಪ್ಮೆಂಟ ಸ್ಕ್ಯುಲ್‌ಮುಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬಹುದು. ಆಸೋಸಿಯೇಟ್‌ಎಂಬ್ ನ್ಯೂನ್ ”

ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ‘ಬಿ. ಎ.’ ‘ಎಂ. ಎ.’ ಎಂದು ಪದವೀಧರರು ಸೇರಿಸಿದಂತೆ ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ನೋಕರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ “ನಾ. ಮ. ತ.” ಎಂದು “ಸ. ತ.” ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು “ಒ. ಮ. ತ.” ಆದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು ಅದರಥ—‘ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ತಂಡ’ ಎಂಬುದು ಎಂದು. ಹ್ಯೋದರಾ ಬಾದಿನ ನಿಜಾಮರ ಹೆಸರಿಗೂ ಸೇರಿಸಬಹುದಲ್ಲಿ “ನಾ. ಹೆಂ. ಗಂ.” ( ನಾರು ಹೆಂಡಿರ ಗಂಡ ! ಎಂದು ).

ಜಾತ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಕೇಳಲು ಅಂಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ

ಷಣ್ಣಿತ್ವಂದು

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ‘ಎನ್ನಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದವನನ್ನು ‘ನಾನ್ ಬಾರ್ಹಿನ್ನಾ’ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನೊಕರಿ ಕೊಟ್ಟೆ ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತಂತೆ ಅವನು ‘ನಿಯೋಗಿ ಬಾರ್ಹಿನ್ನಾ’ ಎಂದು. ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳು ಹೆಸರುಗಳಿಗಂತೂ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಥ್ಯವಾಗಿ ಖಸಯೋಗವಾಗಿನೆ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇ ಉದಾಹರಣೆ.

ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ:— ಪೀಠೇ. ಪೀಠೇ.

ಒಳಗಿದ್ದೊಬ್ಬ:— ಪೀಠೇ ಇಲ್ಲಿ. ನಾನು ಎನ್ನೀ, ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದೂ ಅಂತ ಹೇಳ್ಣೀಕೂ?

ಹೊರಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ:— ಏಕೇ ಮತ್ತು ಕೇ ಕೇ ಬಂದಿವಪಾ ಎನ್ನೀ. ಪೀಠೇ ಎಲ್ಲಿ ಆದ್ದೀನ ಮನಿಗೆ ಮೋದನೇನು?

ಎನ್ನೀ:— ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಬೇಕ್ಕೀ ಎಕೇ ಕೇಕೇಯವರೇ? ಬೀಕೇ ಎಮಿಕೇ ಬಂದಿದ್ದು. ಮುವರೂ ಹೇರಿ ಎಲ್ಲೀನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಎನ್ನೀನ ಕಡೆ ಹೋಗ್ಗಿನಿ ಅಂದು.

ಕೇಕೇ:— ಆತು, ಏಕೇ ಬಂದಿದ್ದು ಎಂದು ಪೀಠೇಗೆ ಇಷ್ಟು ತಿಳಿಸಪಾ ಎನ್ನೀ. ಬಾಗಿಲಾ ಹಾಕಿಕೊಇ ಜೋಕೇ.

ಸೂಚನೆ:— ಮೇಲಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪೂರ್ಣ ಹೆಸರುಗಳು:—

ಇ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಕೈಲಾಗದ್ದು ಅ ಸಿವಪ್ಪ ಕಡ್ಡಿಕರ್ ಇ ಅಬ್ಬಾಲ ಕರೀಮ್ ಇ ಕೈವಾರಂ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಇ ರಾಮಪುರ ಕೇಶವಾಚಾರಿ ಇ ಭೀಮಪ್ಪ ಕುರದವಾಡಿ ಇ ಮೋಹನ ಕುಮಾರಿ ಅ ಲಕ್ಷ್ಮಿಣರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಇ ನಾಥೂರಾಮ್ ಖೂಸಿ.



## ಸೇವೆ

ಹೊಸದಾಗಿ ಮಟ್ಟಿದರೂ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಲೋಕ ಪ್ರಿಯ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಷ್ಠಿವಾದ ರೋಗವು ಸೇವೆ. ಸೇವೆ ಮಾಡಿ ರುವ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಪ್ರತಿ ಯೂಬ್ಬನು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಿರತನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಈ ಸೇವಾ ಯುಗದಲ್ಲಿ! ಜನರಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಬುದ್ಧಿಯು ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇರ್ಮ್ಮು ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಸವಾಜವೇ ತೀರಿದಾಗಿದೆ.

ಸೇವೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀತೃಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವನ್ನಾದರೂ ಹೂಕ್ಕು ನೋಡುವಾ.

ನಮ್ಮ ಸಂಗಿತ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಕಲಾಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೇಬ್ಬಿ. ಸರಸ್ವತಿಯ ಸ್ವೇರಿಯಾದ ಸೇಪ್ತರ ಮಗಳಿಗೆ ರೂ. ೫೫ ಸಂಬಳದಮೇಲೆ ಮಾದುವೆಯಾಗುವ ಒಳಗಾಗಿ ಉಂಟೋಧರ ಕಲಿ ಸುವ ಕಂಬಾಕ್ಕು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನೇಳು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ರಜು ಬಾರಿ ಕೊಳಿ ಕುಯ್ಯಂತೆ ಸಿಟ್ಟೇಲು ಕೊರ್ಕಿಸಿ, ಮನೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಂತೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಿ ತಾಗರಾಜನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೋಕ್ಷ ವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. “ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಗಿತ ಬಾರದು. ಪಾಠ

ಪವತ್ತಮಾರು

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಿ” ಎಂದೆಂದಾದರೂ ಅಂದಾರೆಯೇ? “ಕೊಗಿಲೆಯವರ್ತಿ ನಿಮ್ಮ ಮಂಗಳು” ಎಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಹೇಳಿ ಕನ್ನೆಯ ತಾಯಿಗೆ ಹೂಣ್ಣೀ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳ್ಳ, ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಂಜುರಚಿಗೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೇನು ಮತ್ತಿ ಭರಮೆಯೇ ಪಾಪ! ಎಲ್ಲರೂಡನೆ ಕೊಂಚ ಕೊಂಚ ಯಾಡಿ ಗಂಟುಗಳಿಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತಂದೆತಾಯ್ದು ಈ ಕಿವಿಗಾಗಿ ಶಾಳಹಾಡಿಕೊಂಡು ತೂಡಿ ಕೆಂಪೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಜರದ ಪಂಚೆಯ ಮುಟ್ಟಿಕ್ಕೆ ಜೀವನವನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳಿಯುವರು. ಇವರ ಸಿಸ್ತಾಧ್ರ ಸೇವೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಇವರು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಆ ಸರಸ್ವತಿ ಮರಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ದುಡ್ಡೆವಿಗಳ ಶಾಪವು ತಟ್ಟಿದೇ ಈ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ?

ನೃತ್ಯಕಲಾ ಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆಯಂತೂ ಏನು ಹೇಳಿದಿದ್ದರೂ ಬಹು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ! ಮೇನ್ನೆ ಬಂದಿದ್ದ ಖಿಂದಿ ಚಿತ್ರದ ಜಾಪಿರಾತ್ಮಿಂದು ಮನಮೆಚ್ಚುವಂತಿದ್ದಿತು. ಉತ್ತಮ ಚಿತ್ರ—ನೃತ್ಯವು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆಂಬ ಒಂದೇ ಜಾಣ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಹಣ ಮರಿಮಳಿಯಾಯಿತು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೂ ಸುರಕ್ಷಿತ ತಂತಮ್ಮ ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಬಣ್ಣಪುಷ್ಟಿಗಳ ಸಂತೇ ನೆರೆಸಿ, ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಕ್ಕಕುಚಲ್ಲಿ ಹುಡಿಗೆಯರ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿ, ಗೆಜ್ಜೆಕಟ್ಟಿ ಜಾತ್ರೆ ಎತ್ತಿಸಂತೆ ರುಲ್ಲಾ ರುಲ್ಲಾ ಎಂದು ಜಿಗಿಡಾಡಿಸಿ ಹಣ ಗಳಿಸುವ “ಡಾಷ್ಟ ಮಂಚೆಂಟು” ಗಳು ಮಾಡುವದೂ ಕಲಾ ಸೇವೆಯೇ. ಪ್ರಾಣ ಸದಲ್ಲಿ ಕಿರಿಕಿಷೆನ ಹಣಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯಾದಾಗ ಒಬ್ಬಾಬ್ಬಿಳಿನ್ನು ಒಂದೊಂದೂರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿದರೂ ತಾವು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮಾರು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಕಲಾಕೋನಿದರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಘನ್ಯವಾದ ಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಿಸತಕ್ಕಂತೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದುದು ಸೇವೆಯಂದಾದನೇಲೇ ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಬಿಡಲು ಸಮಾಜಕ್ಕಾದರೂ ಹಕ್ಕೆಲ್ಲದೆ?

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರಲ್ಲಿಯಂತೂ ಸೈನಿಧ್ಯತೆಗೇನೂ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲ.

ಇವತ್ತನಾಲ್ಕು

ಎಲೆಡು ಸಿನೇಮಾ (ಅದರಲ್ಲಿಂದು ನ್ಯಾಟ್ಸಿ) ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸೋ ಸೋಡಿ ಪರಕಾರಿ ಕಂಚೀರಿಯ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಕತೆ ಬರೆಯುವದೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯೇ—ವಚ್ಚೇ ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡೊ ಅಕ್ಕರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತುಂಡಿ ಸಂತೆ ಕತ್ತೆಂಸಿ ಮೈಸೆದು ಪಡ್ಡ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯೇ; ತತ್ತ್ವಾಂಶಿಕಾ ಸೇವೆ, ಭಾವಾ ಸೇವೆ ಹಲವರಿಗೆ ಶಿಫ್ಪಿನೆಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಜಟಿಷಾಗಿ, ಉಣಿಪಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ಅದರಿಂದಲೇ ಉಂಟು. ವಾಮುದ ಜನರಿಗೆ ತ್ಯಾಗವನನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ತ್ಯಾಗದ ಪುಣ್ಯವನನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಫ್ರೀಸಿ, ಅದರ ಫಲವನನ್ನು ತಾವು ಪಡೆದರಲ್ಲವೇ ಸೇವೆ ಪೂರ್ತಿ ಯಾಗುವದು ?

ಇನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಲ್ಲಿರುವುದು ಜಾತಿ. ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಿರಿ ಹಂಬಲದವರದೊಂದು; ತಮಗನ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸರೆಯುವ ಭರಾಟಿಯಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇತರರಿಗೇನು ಎನಿಸುತ್ತುದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವದಿನ್ನೊಂದು. ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೇಳಿದೊಡನೆಯೇ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದುಕೊಡುವ ಬಿರಿಯಿರಿದ್ದಾಗ, ಮುನ್ನುಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಂಡನೆಯೇ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯುವ ಕಿರಿಯರದೇನು ತಮ್ಮ? ನಾಲ್ಕುರು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಅಚ್ಚಾದರಂತೂ ಉತ್ತಮ ಬರೆಹಗಾರರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಲೇಖಿಗಳನ್ನು ಲಿಲಾವು ಹಾಕುವದೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯೇ !

ವುಸ್ತ ಕ ವ್ಯಾವಾರಿಗಳಾಗದಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾವಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾತ್ರಯು (ಉದಾಹರಣೆ—ಭಾಷಾಮಾತೆ, ದೇಶಮಾತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸೇವೆ ಗ್ರೈಯುವ ಸಂಪಾದಕರಮೊಂದು ಬಣ. ಒಬ್ಬರ ಕತೆ, ಇಬ್ಬರ ಕವನ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರದೇನಾಡರೊಂದನ್ನು ಜಾಹೀರಾತುಗಳೊಷ್ಟಿಗೆ ನೇಯ್ಯ, ಬರೆಹಗಾರರ ಬಾಯಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದಿಗೆ ಕೊಂಡ ಕಾಗದ ದಲ್ಲಿ ಬಾಪೂಜಿಯ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆಯ ಲೀಯೇ ತಮ್ಮ ದೇಹ, ಬರೆದವರ ಬುದ್ಧಿ, ಓದುಗರ ಹಣವನ್ನು ಸವೆ

ಸಿವತ್ತೆಚು

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಸುವದೂ ಸೇವೆಯೇ. ಗ್ರಾಮ ಅಗಸ್ಟ್ ಋತು ರ ವರ್ಷಿಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಣಗೆ “V” ಕಾರ ಹಣ್ಣಿ, ಸ್ಪೈಸ್ ಭರತಿ ಆಫೀಸರರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಜನತಾ ಸೇವೆ ಗೈದು, ಮರುದಿನವೇ “ಜೈ ಹಿಂದಾ” ಜಡಿಸು, “ಅಂದಿಗೆ ಅದೇ ಸುಖ, ಇಂದಿಗೆ ಇದೇ ಸುಖ” ಎಂದು ಜೀವ ಹಿಡಿದು ಪ್ರಜಾ ಸೇವೆ ಗೈದ ಸಂಪಾದಕೊತ್ತಲು ಮರು ಸಾವಿರಾರು. ದೇಶದಾಢ್ಯಂತ ಕೃಂತಿಯ ಬೇಗೆ ಹಣ್ಣು ಜನರು ಕ್ಷೋಭಿಯಲ್ಲಿ ಬದ್ದು, ಸರಕಾರಗಳು ಉರುಳಿ, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ಗುಂಡಿಗೆ ತುಕ್ಕಾದಾಗಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತ್ರವೇ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಸಾರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯಮಿಗಳನ್ನೂತ್ತಿ ಕೊಂಡು, ಚೊಂಬೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಸರಾ ಹಣ್ಣು ದ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯೇತ್ವವಗಳನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗವಾಗಿ ಜರುಗಿಸಿದವರ ನಡೆ ಯಿಲ್ಲದ ನುಡಿಯೂ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸೇವೆಯೇ!

“ಹಾನೋರ್ನಿಯಂ ಸ್ವಯಂ ಚೋಧಿಸಿ” ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಸಂಗೀತ ಸೇವೆಯಾದರೆ “ಹಿಂದಿ ಸ್ವಯಂ ಚೋಧಿಸಿ” ವಾರುವದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯೇಕಲ್ಲ? “ಮಾನ್ಯ ಬಾಪೂಚಿಯವರ ಆದರದ ಭಾಷೆಯಾದ ಹಿಂದಿಯನ್ನು (ನಮ್ಮ ರಾತ್ರಿಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ) ಕಲಿಯಿರಿ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅಂ ರೂ. ವ್ಯವೇಶ ಧನ; ೩೦ ರೂ. ಪಂಡಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾಗಿರಿ” ಎಂದೊಂದು ಜಾಹೀರಾತು. “ಶೀಫ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರಘಾನ ಸಚಿವರಾದ ಪಂಡಿತ ನಿಹರೂರವರು ನಮೂರಿಗೆ ಬರಲಿರುವರು. ಜಾಗ್ರತ್ತ ಹಿಂದಿ ಕಲಿತು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ -ಒಂದೇ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ಮುಖ ನೋಡಿ ಈ ಸುಂಧರುನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ” ಎಂದೊಂದು ಸಿನೇಮಾ ಸ್ಲೈಡು ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಸೇವಕರದು.

ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ರಜಾಕಾರರ ಹಾವಳಿ ನಡೆದಾಗ ಗಡಿ ಪ್ರಾಂತ ದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಮಂದಿ ಒಸ್ಪನ ವೇಷವನ್ನು ಹಾಕಿ ಮನೆ ತುಂಬುವ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದ ಸೇವಕರು ಇದ್ದೂರವರಿಗೆ ಉದ್ದರಿ ಕೊಡುವ ದಡ್ಡತನಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇ, ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ

ದಾಸೆಗೆ ಹೊಳೆಯಾಚಿಗೆ ಪೆಟ್ಟೋಲೆಣ್ಣು, ಕಾಳುಕಡಿ ಸಾಗಿಸಿದವರಿಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ರೂಪವಾಗಿ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಲಾಂತಿ ಭಾಗ ಗಾಂಧಿ ನಿಧಿಗೆ ಅಸಿಸಿ, ಜನತಾ ಸೇವೆಯೇ ಜನಾರ್ಥನ ಸೇವೆಯೆಂದು ಜನರ ಮುಂದೆ ನುಡಿಯುವವರ ಸೇವೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ ? ವರ್ಷಕ್ಕೆರಡು ಲಿಪಿಬೀಡ್‌ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ದುಡಿದವರನ್ನು ಮುಣಿಗಿಸಿ, ಸೇರು ಕೊಳ್ಳಲು ಬಂಧು ಬಳಗದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಾಗ ಸ್ವಜಾತೀಯರಿಗೂ ಸೇರು ಮಾರಿ, ದೇಶದ ಪ್ರಯೋಗ ಬೆಳೆಸುವ ದೇಶನಿಸ್ತರು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ. ಅನ್ನದ ಕೊರತೆಯ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಸಿಗರೀಟ್ ಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಾರ್ಬಿನ್‌ಕರಿಗೆ ಮೈತುಂಬ ದುಡಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಕೂಡುವದೇನು ಕಡಿಮೆ ಸೇವೆಯೇ ? ಯೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತತ್ತ್ವ ಪೂರ್ತಿ ಮೇತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಮಾನುಭೂತಿಪಡಿದ ಉದ್ದಿಮೆ ಸೇವಕರಿವರು. ಭಾಂಡವಲದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಭಂಡತನದ ಕುಂದಣವನ್ನಿಟ್ಟು ಇವರದೂ ಆಗಾಧ ಸೇವೆಯೇ ಇರಬೇಕು.

ಸರಕಾರ ನೌಕರರು ಕೇವಲ ಹೊಟ್ಟಿ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆಂದು ಹಲಕೆಲವರಿಗೆ ತಪ್ಪ ಅಧಿಪಾರ್ಯವಿರಬಹುದು. ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ದೇಸರೇ ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆ. ಯಾವ ಸರಕಾರವೇ ಇರಲಿ. ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ ಬಂದವೇಲೇ ಕೇಳುವದೇನಿದೆ ? ಪ್ರಜರ ಸೇವೆ ಸರಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಸರಕಾರಿ ಸೇವಕರು ಪ್ರಜರಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರದ ದ್ವಾರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ದೇಶಿಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದವೇಲೇ ಇವರು ವಿರಾಮ ವೇತನ ಪಡಿಯುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಇವರ ಇಡೀ ಜೀವನವೇ ಪ್ರಜಾ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿತೆಂದು ಇವರ ಹೆಚ್ಚಿಳ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬರಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವದು ಬೇಡ. ಅವೇಲೆ ಯಾರಾ ದರೂ ಚಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರೆ ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮೇಲ್ಪುಂಡಿಯಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಯಾಯಿತಲ್ಲ ?

## ಕತ್ತಮರಿ

### ರೇಖಿಗ

ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಮನೆ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿದೆ. ಮುಂದೊಂದು ಚೆಂಡವಕಡೆ ಕೈದೋಟಿ. ಇಬ್ಬಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಪಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬಳಗಾಗಿ ದೇವರಿಗೂ ಉಳಿಯುವಷ್ಟು ಹೂ. ತೋಟಕ್ಕೂತೂ ಹೂರ ಕಾಟಪೂ ಇಲ್ಲ, ಹೊರಗಿನ ಮಂಗಮೇಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ವೆಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ದಾಕಂಬಿಗಿಡವಂತೂ ಅಕ್ಕಯಪಾತ್ರಿ. ಮನೆಗೆ ತೋಟ ಭೂಪಟ, ತೋಟಕ್ಕೆ ಮನೆ ಭೂಪಟ; ನನಗೆ ನನ್ನ ಇವಳು, ನನ್ನ ಇವಳಿಗೆ ನಾನು ಇದ್ದಂತೆ. ಹೊರಬಾಗಿಲಿಗೊಂದು ಹಲಿಗೆ. ಮುತ್ತಿನಂತಹ ಆಕ್ಕರಗಳು ಅದರ ಮೇಲೆ- ‘ನಾಯಿ, ಎಚ್ಚುಇಕೆ’ ಎಂದು. ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಸ್ಸು ಅದು ಕಚ್ಚೀ ತೆಂದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಯ, ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕಾಣಬೇಕಾಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಡಾರೆಂದು ಆ ಎಚ್ಚುರಿಕೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಉದಕ ಮಂಡಲದಿಂದ ತಂದದ್ದು. ಅದರ ನಿತ್ಯದ ಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕೆಳ ಕಾರಕೂನರನ್ನಾಗಲೀ, ನಾಲ್ಕು ಪಾರಾಫ್ರಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶ್ರೀಕರನ್ನಾಗಲೀ, ಎಂಟು ವತನದಾರ ಕುಲಕರ್ಮಿಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಸಾಕಿಂಫುದಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಿದೆ ಅದರ ಪುಣ್ಯ! ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ

ಇನತ್ತೀಂಟು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರಂಳು

ಕೋಣಿಗೆ ‘ಮುಸಿ ನಗು’ ಕೋಣಿಯೆಂದು ಈರೆಯವ ವಾಡಿಕೆ. ಅತಿಭಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವುದು, ಕೈಕುಲುಕುವುದು, ಅಥವಾ ಮುಗಿಯುವುದು (ಲಿಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ), ಕ್ವೇಮು ಸಮಾಜಾರ ಪಿಚಾರಿಸುವುದು, ಬೀಳಿಖ್ವಾದುವುದು ಎಲ್ಲಾನ್ನೂ ಹುಸಿನಗುವಿನಿಂದಲೇ, ಅದೇ ಕೋಣಿಯ ಶ್ಲೋಯೇ. ಸೆಲದಕೆಂತಲೂ ಕುಳಾದ ಕುಚೀಗಳು ಸುತ್ತಲೂ. ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಿಂಗು, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟಿಯ ಮೆಲ್ಲೊಧಿಕೆ ಅವಕ್ಕೆ. ಮುಢ್ಯೆ ಚಿಕ್ಕದುಂಡು ಮೇಚು, ಚೋಕ ಚೊದಿಕೆ. ನಗುತ್ತಿರುವ ಸಿನೇವಾ ನಟಿಯರ ಚಿತ್ರಗಳು ಒಂದು ಗೋಡೆಗೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವ ದೇಶ ಭಕ್ತರ ಚಿತ್ರಗಳು ಎದುರು ಗೋಡೆಗೆ.

ಇಂದಿನಂತೆ ಅಂದು ರೇಷನ್ ರಾಫ್ಟಸನಿಲ್ಲ. ಮೊಟ್ಟೆಯ ಅಳತೆ ಸೋಡಿ ಅನ್ನ. ಜಾತಿ ಕೇಳಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಆಳಿನ ಸುತ್ತುಳತೆ ಸೋಡಿ ಬಟ್ಟಿ, ಸಂಪಿನ ಸಾಹಸ ಸೋಡಿ ಸಂಬಳ, ಮೂಗಿನ ಗಾತ್ರ ಸೋಡಿ ನಷ್ಟು, ಶಾಸಕೋರದ ಆಳ ಸೋಡಿ ಗಾಳಿ ಕೊಡುವ ಸೀದಾ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ನಡುವುನೆ. ಬಾಗಲಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಟ್ಟಿ. ಮುಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ, ಬುದ್ಧ ದೇವ, ಅರೆಗಳ್ಯಾ ಮುಚ್ಚಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಮಲವನ್ನು ಹಿಡಿದ ಅಪ್ಪರೆ, ಮುಗುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ಜಿಂಕೆ ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳು ದ್ವಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ. ಕಿಟ್ಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಒಟ್ಟೆ ಬರೆ. ‘ನಗು, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನಗಿಸು’ ‘ಅಳು, ಒಬ್ಬನೇ ಅಕ್ಕು’ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಾಂದು ರೇಡಿಯೋ. ಅದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಬೆಳಿಯ ಆನೆ, ಆಸಯು ದಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕೆತ್ತಿದಿದು. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮೇಚು. ಬಾಯಿತೆರದು—ಅಳಲು ಅಲ್ಲ, ನಗಲು—ಕೈ ಚಾಚಿ ಕುಳಿತ ಕೂಸು ಅದರ ಮೇಲೆ. ನಿಜವಾದ ಕೂಸು! ಕಪೂರದ್ದು. ಕುಸ್ತಿಮಾಡಿ ಅದರ ಬೆರಳು ಎಳೆದು, ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತಿ, ಮೂಗು ಮುರಿದು ಮತ್ತೆ ಇಳುವ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಧ್ಯೆ. ಕಪೂರದ ಮಗುವಿಗೆ ಆಯನ್ನು ಬಹಳ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ

ನಿವತ್ತೊಂಬತ್ತು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ಬೆಳದಿದೆ-ಅಲ್ಲ ಬದುಕಿದೆ ಈ ಬೊಂಬೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡೆಗೂ ಮುಕ್ಕೆಉಗಲಿಲ್ಲ ! ಬೊಂಬೆ ಸುಖವಾಗಿ ಖಳಿದಿತ್ತು. ದೊಡ್ಡವ ನಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ದತ್ತು ಬಂದೆ.

ಮುಲಗುವ ಕೋಣೆ. ಮುಂಚೆ, ಗಾಢಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಒಸ್ಪುವ ಚಿತ್ರಗಳು ಗೋಡೆಗೆ. ಇಂತಹ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ನರಕದ ಪಟಪನ್ನು ನೇತಾಡಿ ಸುವ ಅರಸಿಕತೆಯೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ? ಇಬ್ಬರು ಕೂಡಲು ಕೋಂಡ ಕೇಂದು, ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡಂದು ಎನಿಸುವ ಮೆತ್ತನ ಸೋಫೆ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಸಾಕು. ಈ ಕೋಣೆಗೆ ಅನ್ಯರ ಪ್ರವೇಶಿಲ್ಲ. ಪರಿಣಿ ವಾತ್ರ ಪಕ್ಕे ?

ಒಮ್ಮೆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಅವಕು ಸಿಂಗರಿಸಿದರೆ, ವೀಣೆಯನ್ನು ಶ್ವತ್ಸಿಗಿಡಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕೆಲಸ. ವೀಣೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡು ಕುಳಿತೆ ಅವಕು ಸರಸ್ವತಿ; ಬರೆಯಲು ಕುಳಿತರೆ ನಾನು ವಿದ್ಯಾಸಾಗರ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವಳಿಗೆ ಕವನ ಬರೆಯುವ ಹುಣ್ಣೇಳುತ್ತಿದೆ, ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆ ಅಪಸ್ತಂಧ ಸುಡಿದಾಗ. ಅಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಷ್ಯವನ್ನು ಸವಿದಾಗ, ವಿಷಕೊಡುವ ಅಂಗ್ಲ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ್ಗೂ ಕ್ಷಮೆ ತೋರುವೇ ಬುದ್ಧಿಯಾಗದಿರದು; ಅಂಗ್ಲವೆಂದ ವಾತ್ರಕೈ ರೇಗಿಗೇಳುವ ರೋಗಿಗಳ ಗುಂಪಿನವ ನಾನ್ನಲ್ಲ. ಷೆಲ್ಲಿ. ದೀಟ್ಟಿರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೇಂದ್ರೆ, ಪುಟ್ಟಿಷ್ಟು ರವರೆಗೂ, ಹೇಕ್ಕಾಪಿಯರಾನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶೇಷಪ್ಪ ಅಯ್ಯಾರಾನವರೆಗೂ, ಅಥವಾ ಹೇಕ್ಕಾಪಿರಾನ ವರೆಗೂ, ಪಾಸಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರೀರಂಗರವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕ ಸಾಮರ್ಪಣೆಯಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕನಿಧಿ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವಳ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ವೀಣೆ, ಪಿಟೀಲು, ಕೊಳಲು, ಮೋರ್ ಸಿಂಗಸಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಹಸಿಯುವ ಮುನ್ನೆಯೇ ಉಂಟಿಸಿದ್ದ. ಉಂಟ, ತಿಂಡಿ ಎಲ್ಲವೂ ಮೇஜಿನ ಮೇಲೆ, ಗಾಜಿನ ತಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ.

ಅಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ದಂಪತೀಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೂ ಏನೂ

ಅರವತ್ತು

ಹೇಳಿದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ, ಬಡು ಸಪ್ಪೆಯಾಯಿತು; ಅನ್ವಯ ಸಿಹಿ ಇದೆ ಬಾಳು ಎತ್ತ ಸೆವಿದರೂ ಸಿಹಿಯೇ. ಕಲ್ಲು ಸಕ್ಕರೆ ಒಂದೆಡೆ ಸಿಹಿ ಒಂದೆಡೆ ಕಹಿ ಇರಲಾದೀತೇ? ದೇವರೇ ಕಡೆಯ ವರೆಗೂ ಇಸ್ತೇ ನಡೆಸಿಕೊಡು ಎಂಬು ಪಷ್ಟು ಹಿತವಾಗಿದೆ ಬಾಳು. ಇನ್ನೂ ಯಚ್ಚು ಕೊಡುಪುಮ ಆತನ ಇಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಕೆನ್ನುವ ದಡ್ಡತನದ ತ್ಯಾಗ ಏಕೆ ಎಂದೊಂದು ಆಶಾಕೀರಣ. ಎರಡೇ ದಿನಗಳು ಇಂತ್ತೇ ಸೇಂಮು ಬಂದ ಸಮ್ಮು ಬಾವ · ಬಡು ಮುದ್ದಾಗಿದೆಯೋ, ಸಿನ್ನ ಸಂಸಾರ' ವೆ ಮು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವಾರಗಳು ಸನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಮೋದರು. ಇಚ್ಚೆಲ್ಲವೂ ಇನ್ನೂ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ದತ್ತ ತಂಡಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸತ್ತಾಗ.

### ೧೯೪೧

ಒಂದ್ದು ಬ್ಯಾಂಕು. ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡದ ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲಿದೆ. ಡೈರಕ್ಟರರು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು. ಬ್ಯಾಂಕೆನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಟ್ಟುವ ರೆಳ್ಳರೂ ಮಾಡಿದವರೇ. ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಬರೀ ಲೆಕ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾಗಂಕು ದೊಡ್ಡ ಮು. ಅನೇಕ ಕಾರಕೂನರಿದ್ದಾರೆ; ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಓದುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡವರು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ವೇತನದ ಸ್ವೀಲು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಮು. ಈ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಆ ತುದಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರೋ. ೩೦-೩/೨/೨೫,೦೦೦. ಸೇರಿದ ಕೂಡಲೇ ಇಂ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಅಂಚಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದಂತೆಲ್ಲ ಬಡತಿ ಇದೇ ಇದೆಯಲ್ಲ? ಎರಡೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಮೇರಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಲ್ಲಿದೆ ಇಂ,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರಿಗೂ ಸರ್ವೀಂದು ವರಬಹುದು. ಸಂಬಳ ಸಾಲದು ಸಂಬಳ ಸಾಲದು ಎಂದೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿವರ ಮಾತು ಹೇಳಿ ತಕರಾರು ಹೊಡಿದವು. ಸಂಪಿನ ಬೆದರಿಕೆ ಯನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟಿವು. ಬೋಡ್‌ಕೆಣ್ಣ ತೆರೆದು ಕೂಡಲೇ ಹಾದಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹಾಗಿದೆ ಸಂಪಿನ ಪ್ರಭಾವ! ತಕ್ಕಣ ಸ್ವೀಲಿನ ಆ ತುದಿಗೆ

ಅರವತ್ತೊಂದು

## ಹುಂಚ್ಚು - ಹುರುಳೆ

ರೂ. ೫೦೦ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ರೂ. ೩೫,೦೦೦ ಇದ್ದುದು ರೂ. ೩೫,೫೦೦ ಅಯಿತು. ಇನ್ನೇನು, ಗೆದ್ದೆನೆಂದು ಸುಮೃನಾದೆವು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಚೆಂಡು, ಚಿಣಿಗಳನ್ನು ಆಡಲು ನಾನೇನು ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗನೇ? ನಾನೂ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳ ತಂಡೆ. ಬಾಂಧಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಆರೇಳು ಪರ್ವ ಗಳೂ ಆಗೆನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಆಲೆಯುವದೇನೆಂದು ಕತ್ತಲಾಗುವವ ರಿಗೂ ಕಳ್ಳೀರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮನಿಗೆ ಬಂದೆ. ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮನಿಗೆ ಬಂದಾದರೂ ಮಾಡುವುದೇನು? ಹಿರಿಮಗಳ ಪಿಟೀಲು; ಮಧ್ಯದವನ ಬಂಸೆ, ಮೂರನೇ ಮಗುವಿನ ಆಳು! ಮೇಲೆ ರುನೆಯವಳ ಕಿಟ್ಟಿಕೆ - ಅದಿಲ್ಲ ಇಡಿಲ್ಲವೆಂದು.

ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೆಲೇ 'ಗೌ' ಎಂದು ಹತ್ತಿರಿಯೇ ಬಂಡಿತು ಆದರಿಪ್ಪನಾಯಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರಂಟು ರೋಗ. ಅದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಬೇರೆ ಆಗ ಬೇರೆನ್ನೂ ಈ ಸಂಭರಮಕ್ಕೆ. ಬಂದೇಟು ಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಸಡದೆ. ತೋಟ ಎಪ್ಪು ಉನ್ನಾಗಿದ್ದಿತು ಒಮ್ಮೆ! ಯಾರಾದರೂ ಸೀರೆರದರೇ ತಾನೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಜಾಕರರಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಟಕ್ಕೆ ಅದಾವ ಗಡ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯ? ವಲ್ಲ, ಹೂ, ಬಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶನ. ನಂದನವನದಂತಿದ್ದ ಅಂತಹ ತೋಟ, ಬಿಟ್ಟ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ತಿಷ್ಪೆ ಯಂತೆ ಕಾಣಬೇಕೆ? ಗ್ರಹಚಾರ!

ಈ ಮುಂದಿನ ಕೋಣಗೆ ಚೆಸರನ್ನಾದರೂ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಹುಸಿನಗು ಕೋಣ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕು ಸಾಯುವಪ್ಪು ನಕ್ಕಾರು ಆಮೇಲೆ. ಆ ಕಸ, ಆ ರಂಧೆ! ಎರಡನೆಯವನು ಮಾರುಡ್ಡ ತಂತಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದೇ ಹಿಡುತ್ತಬಂದ. ಅವನ ಕಾಲೋ, ಅವನ ಮುಖನ್ನೇ! ನನ್ನ ಮಗುವಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಲು ನನಗೇ ನಾಚಿಕೆ. 'ಇದೇಕೋ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಾಗಿತು' ಎಂದು ತಲೆಯನೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿದೆ. ಬಂದು ಬಂಡಿ ಮಣ್ಣ ತಲೆಯಲ್ಲಿ!

ಅರವತ್ತಿರಡು

ಹೊಸ್ತಿಲ್ಲಿ ಕಾಲಿದುತ್ತಲೇ ಹಿಂ ಮಗಳ ಚಾಡಿ, ಕುಚೀಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಿಂಗು ತಮ್ಮ ಕೆತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಮೂರು ವಾರುದ್ದನ ಸ್ವಿಂಗನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯ ಕರುಳು ಹೊರಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಚಿರಂಜಿವನ ಬೆಸ್ಟಿಗೆ ಎರಡು ಅಪ್ಪಣಿಸಿದೆ. ಮ್ಹಾಳ ಸುರುವಾಯಿತು. ಮನೆಲೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟೆ. ಸಣ್ಣ ಮಗುವನ್ನು ಅವಳು ತಪ್ಪಿದ್ದಳು. ಅದು ತನ್ನ ಅಣ್ಣನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೃತಿಗೂಡಿಸಿತು. ಜೊಡಿ ಮ್ಹಾಳ ಸಾಗಿತ್ತು. ಅರ್ಥಗಂಟೆ ಆದಮೇಲೆ ಅವೇ ಸುಮ್ಮನಾದವು ನಿಂದಬಂದು. ಉಸ್ಪೆಂದು ಉಸಿರೆಕೆದು ಉಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕುಳತೆ. ಗಾಜು ಮೇಜು ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ್ದವು ಆಗಲೆ. ಮೇಜಿನ ವೇಲಿರಿಂದ ಬಿದ್ದು ದೊಡ್ಡವನ ತಲೆಯೊಡಿದ್ದಿತು.. ಗಾಜಿನ ತಪ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕವನ್ನು ಮೋಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಮುರಿಯಲು ಬಾರದ ಮಕ್ಕಿ, ಹರಿಯಲು ಬಾರದಪ್ಪು ಹರಿದ ಎಲೆ ಉಟ್ಟಕ್ಕೆ. ಎರಡು ತುತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಿತೊ ಇಲ್ಲಿಸ್ತೂ ಸುರುವಾಯಿತು ಮಹಾರಾಯಗಿತ್ತಿಯ ಮಂತ್ರಪ್ರಸ್ತು. ಕಾದಾಡಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಗಳ ಮದುವೆಯ ಮಾತಂತೂ ಇದ್ದೇಇದೆಯಲ್ಲ. “ಮನೆಗೆ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲ ಉತ್ತರ ಕೇಳಿಯೇ ಬೇಜಾರು ಆಯಿತು. ಇವಕೇನು ನಿಮ್ಮ ತೆಗಿಂಬೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ನಾನ್ನಾ ನಾಲ್ಕುಕಾಲ ಮಾನಮಯರ್ಥದೆಯಿಂದ ಬಾಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗಿದ್ದರೆ ತಾನೇ? ಅವನೇನು ಕುರುಡನೇ, ಕುಂಟನೇ, ಸನ್ನ ತಮ್ಮ.....”. “ಮುಚ್ಚೀ ಬಾಯಿ” ಎಂದು ಗದರಿಸಿ ಅವಶರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದೊಡ್ಡ ತುತ್ತುಗಳಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿ ಹೊರಬಿದ್ದೆ. “ಅಡಿಕೆ ಇದೆಯೇನೇ” ಎಂದು ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಕೇಳಿದುದೇ ಮೈಮೇತೆ ಬಂದಿತು. “ಮನೆಗೆ ಸಾಮಾನು ತರೋಕೆ ಪುರಸ್ಹಾತ್ತು ಆದರೆ ತಾನೆ ನಿಮಗೆ. ಅಡಿಕೆ ತಾರದೇ ಆರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು, ಇತ್ತೂಡಿ, ಇತ್ತೂಡಿ. ಹನ್ನರಾಜೆಗೆ ಸೇರು, ಸಣ್ಣ ತೂಕ ತಿಳಿಯಿತೇ” ಎಂದು ಬಜಾರುಜ್ಞನ ವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಸುಮ್ಮನಿರಿಸಲು ನೋಡಿದೆ. “ಮತ್ತೇ ಕೇ ಕೇಳಿದಿರಿ, ಅಡಿಕೆ ಇದೆಯೇನೇ ಎಂದು” ಹಿಂದೆಯೇ ಬಂದಿತು ತಿರುಪ್ಪಶ್ವಿ. ಸೋತೆ

## ಹುಂಚ್‌—ಹುಡುಳು

ಎಂದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸುಲಭ. ಧ್ವನಿ ಬದಲಿಸಿ “ತಪ್ಪಾಯ್ತು ಕೇಳಿದ್ದು, ಆಯಿತೇ?” ಎಂದು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿತು? “ತಮ್ಮ ನಿಮ್ಮದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮದೇಕಾದಿತು, ವಾವ! ನನ್ನದು. ಸಂಬಳ ಬಂದಕೂಡಲೇ.....” ಸೂರ್ಯ ಜಂಪ್ರರಿರುವವರಿಗೂ ಇದ್ದುದೇ ಈ ಗೋಳು. ಒಂದೆರಡು ಕವನವನ್ನಾದರೂ ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತು ನಿತ್ಯದ ಈ ತಾಪತ್ರಯಗಳ ಸ್ವ ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಮರೆಯೋಣವೆಂದು ಕುಚಿರುವುದೇ ಯೋಡಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಸೆನವಾಯಿತು. ಬೈಸಿಕಲ್ಲಿಗೆ ಇರುವ ಕೈಚೀಲದ ತುಂಬ ಕುಳಿತಿವೆ ಬ್ರೌಂಕೆನ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು. ಎರಡು ರಾತ್ರಿಗಳಾದ್ದೂ ಮುಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾನೆ ವೆಚ್ಚುಮಾಡಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ಸೋಡಬೀಕಾಡುದು ನನ್ನ ಜಃತಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಇತರರ ಸಹ ಸ್ವಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಉರಿಯುವುದು ನನ್ನ ಮೂರೆ. ಕವನದ ಪುಸ್ತಕ ಮೂಲಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಮೆಲ್ಲಿನ, ಬೇಂದ್ರೆಗಳು ಏನು ಅನ್ನ ಕೊಟ್ಟಾರೆಯೇ? “ಸಂತೇಯ ಬೆಂತ್ತಾಕೆ” ಎಂದು ಬೇಂದ್ರೆ ಬರೆದರು. ನಾನೂ ಹಾಡಿದೆ. ಚಿಂತೆ ಮಾತ್ರ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಪ್ಪಿಲಿ. ಬ್ರೌಂಕೆನಲ್ಲಿ ಎಂಟೇಶಾಸುಗಳು ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಹಬ್ಬ ಬೇರೆ. ಉಳಿದ ಹದಿನಾರುತಾಸು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅದರದ್ದೆ? ಕುಳಿತು ಬರೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ಕುಚಿರುವೇ ಮೇಜೇ; ಏನಿದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ? ಇಬ್ಬರು ಸುಕ್ಕೆ ಏಕಮಾತ್ರ ಹಾಸಿಗೆಯಾದ ಕಂಬಳಿಯವೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮೂಗಿಗೆ ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಏರಿಸಿದೆ. ಬರಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು! ಅಥರ್ವ ಪುಟ ಕೂಡಿದೆ. ಅದೇಕೋರೆ, ದೀಪಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಗತಿ ಬಂದಿತು. ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಕಾಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. “ಏನಾಯಿತೇ ಇದಕ್ಕೆ? ಬೇಳಕು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲೇ” ಎಂದು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದೆ. “ಏಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಪ್ರಕಾಶ, ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಎನ್ನೋ ಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೆರತಿರಬೇಕು” ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪ್ರಕಾಶವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಕ್ಕು ಇದೇ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತು.

ಆರನತ್ತನಾಲ್ಪು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತೆ. ಈಮ್ಮುನಿಸ್ಪನಂತೆ ಎಡ್ಡೇ ಬಿಟ್ಟು ಎರಡನೆಯವ ಅಭರಿಟಿಸುತ್ತೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಕೈಚೀಲಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ತುಂಬಿ ಅವನನ್ನು ಸಂತರಿಸಲು ನೋಡಿದೆ. ಸೊಳ್ಳಿಗಳ ಕಃಟ. ಹೊದಿಸಲು ಏನಿದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ? ನಿಷ್ಪೃಯೋಜನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಥಿ ಚಿತ್ತದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದು ಹೊದಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಲ್ತಿಗಿದೆ. ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲು ಕತ್ತಲು, ಚಳಿ; ಒಳಗೆ ಇರಲು ಹಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು.

ನಾಲ್ಕುಧಿನಗಳ ಕೆಲಸವಿದೆ ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದ ನನ್ನ ಬಾವ ಎರಡು ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಾಕು ವರಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಟಾರು ಹತ್ತಿದ್ದ.

### ರೇಖಾಗ್ರಹಣ

ಅವನು ಮಲಗಾರುವಾಗಲೇ ಎದ್ದು ನಾನು ಬೇರೊಕೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೇ, ನಾನು ಉಟಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ದಿ. ಅಂತೂ ನನ್ನ ಬಂಬತ್ತನೆ ಮಗನು ನನ್ನನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನಬಂದ ಕೋಡುಗಳಿಗೆ ಹಿರಿತನ ಬೇರೊಕೆನಲ್ಲಿ. ಮಾನ ಮಯಾದೆ ವಯಸ್ಸಿಗಾದರೂ ಬೇಡವೇ? “ನಾನು ನಿನ್ನಕಿಂತಲೂ ೨೦ ವರ್ಷ ಹಳೆ, ತಿಳಿಯಿತೇ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ “ಈ ಗೋಡೆ ನಿಮ್ಮಿಗಿಂತ ೧೦೦ ವರ್ಷ ಹಳೆಯದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಾಕ್ಷ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಮಗಳ ಹೆರಿಗೆ. ಹಂಡತಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ. ಎಲ್ಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳೂ ಮನೆತುಂಬ, ಉಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂತಹ ಸುಳ್ಳ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸತ್ಯವನ್ನಾಡಿ ಸಾಯಬೇಕೇಕೆ? ನನಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಚನೊಂಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತೆ. ಅದೇಕೆ ಕುಳಿತೆನೋ ಎಂದು ಆಮೇಲೆ ಎನಿಸಿತು. ಹಂಡತಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಳು. ಹೆರಿಗೆಗೆ ಬಂದ ಮಗಳು ದುಡಿಯಲು ಕುಳಿತರೆ ಹೇಗೆ? ಅಳಿಯದೇವರಿಗೆ ಕಂಣಿ ಕೆಂಪಾಯಿತು. ಹಂಡತಿಯ ತನ್ನನಾಗಿ ಆಗ ಕಾಡಿದ; ಅಳಿಯಾಗಿ ಈಗ ಕಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಅರವತ್ತೀನ್ನು ಮುದು

## ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಕುಳಿತೆ ಅಡಿಗಿಗೆ. ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ. ‘ಈ ಗಂಡಸರಿಗಿ.....’ ಎಂದೇನೇ ಆಂದುಬಟ್ಟೆ. ಕೂಡಲೇ ಸುಮೃಸಾದೆ. ನಾನೇ ಆ ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಂದ ಗಂಡನು. ‘ಇದ್ದಲುಚೀಲ ಎಲ್ಲಿದೆಯೇ’ ಎಂದು ದೊಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಕೂಗಿದೆ. ‘ಆ ವೀಳೆಯಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲ’ ಎಂದು ಮಲಗಿ ವಲ್ಲಿಂದಲೇ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು. ನಡೆಯಿತು ಹೀಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಕಾಲ.

ಮನೆಯ ಹೊರಗೂ ಒಕ್ಕೆಗೂ ಒಂದೇ ರೋತಿ. ಹೊರ ದ ಬಾಗಾಲ ಮುಂದಿದ್ದ ತಿಪ್ಪೆಯೇ ಸಾಕು, ನಾನು ಮುಸಿಸಿಸಲ್ಲ ಕೌನ್ಸಿಲರ್ ಅಲ್ಲ ನೆಂದು ಹೇಳಲು. ಆದರೂ, ನಷ್ಟ ಹೊಲಸಿಂದರೂ ಇದೇಮೇಲು. “ಹುಸಿನಗು ಕೋಣೆ” ಯಷ್ಟು ಅಳುಖೋರೆಯಾಗಿರಲ್ಲಿ ನಡುವುನೇ ಯಲ್ಲಿಂತೂ ಕಾಲಿದುವಂತಿಲ್ಲ. ಗೂಡ್ಡಸೇಡ್ ಹೊರಗೆ ಲಂಟ ಕೂಡದವನ ಮಾಲುಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿಡ್ಡನೇ ಮುಕ್ಕೆಕು ಅಕ್ಕಣ್ಣಾಗಿ. ಅಜೀಣಾವಾಗ್ಗ ಪಷ್ಟು ಹಲವು ಉಂಟಿನೆ, ಉಪವಾಸ ಕೆಲವು ಮಲಗಿನೆ. ಹೋಮೂ ಗವರ್ನರ್ಮೆಂಟು ಅಡಾಪ್ಪಡಿಯಾದರೆ ಇದೇ ಗತಿ! ನನ್ನ ಅವಳಿಗೆ ಕಾಪಿಲೆ ಪ್ರಬಲಿಸಿತು. ಮಾರೆಮೃಸ ಭಾಂಡಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸರ್ಜನರ (ಸರ್ಜ್ಜ ಸರಲ್) ಖಾತ್ರಿದವರಿಗೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಲೆಬಾಗಿಯಾಯಿತು. ಇದ್ದಬಿದ್ದುದೆ ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ತಾರಿದೆ. ಅದನ್ನ ಹಾಕಲು ಉಳಿದುದೆಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಒಂದೇ. ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದೆ. ಏನಿದೆ ಗೋಡಿಗೆ? ನಗುವ ಸಿನೇಮು ನಟಿಯರಿಲ್ಲ: ಅವಂಗೆ ಕೃಮುಗಿಯುವ ದೇರಭಕ್ತರೂ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಗೋಡಿಗೆ ದಟ್ಟಿದ ಸುಣಿ ದಸ್ಯೇಲೆಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಚಿಕ್ಕಿಗಳು! ಎದೆ ಧನ್ಯೇಂದಿತು. ಹಾಲಿನವಳ ‘ಕೆರೆಂಟು ಅಕ್ಕಾಂಟು’ ಅದು.

ಕಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದರು, ‘ಎನಯಾ ಅದು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ.’ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋರ್ಟೋ! “ಈ ಮುಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೋರ್ಟೋ ಬೇರೆ ಬೇಕಾಯಿತೇ?” ಎಂದೊಬ್ಬ ಅದನ್ನು ಕಸಿದ ಸಲುಗೆಯಿಂದ. ಓಹೋ ‘ಎಕ್ಸ್‌ರೋ’ ಎಂದು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ತಾಸು ಹಿಡಿದು ನೋಡಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ

ಅರವತ್ತು ರು

ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅವನು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಯಾಗಲು ಪರದಕ್ಕಿಣಿ ಗಾಗಿ ಮದುಪರ್ಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು.

ಕೈ ಪಕೆ ಫಾರ್ಮಾಚೆರ್ ಆಯಿತು ಎಂದು. ಸುರು ಮಾಡಿದೆ. “ ಅದು ಕೈಯಲ್ಲವೇ, ಎದೆ ಎದೆ ” ಎಂದೆ. “ ಒಮ್ಮೇ, ಎದೆಯಲ್ಲವೇ ಇದು. ಅದು ಮದು. ರಲವರ ಕೈಯಾ ಬೀಗೇ ಇರುತ್ತೆ. ಎದೆ ಪಕೆ ಫಾರ್ಮಾಚೆರ ಆಯಿತು.” “ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಿಳ್ಳಿ ಕೊಡಲ ರದೆ ” ಎಂದು ತೋಳಿದ್ದೇ ಏಂದೂ ಕೈಯಲ್ಲ ಪಿಡಿದು ಮನಸೆಗೆ ಬಂದೆ. ಅವಕ ಸುಸಿಗಿಮ್ಮು, ಅಳಿಯನ ದುಸುಮುಸು, ಮಗಡ ಮೂಕ ಆಕು, ಚೊಡ್ಡ ವಾಟಿದು, ಜಿಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬಿರ ಕುಸ್ತಿ, ಇನ್ನೊಷ್ಟನ ಖಂಡು ಅನ್ನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಮದುಪರಾದ ಮಗಳ ಪಿಂಡಿಲು, ಒಂದೇ ತೊಟ್ಟಿಲಿಂದ ಎರಡುಮಕ್ಕಳ ಜೀರಾಟ, ನನ್ನ ಹಸಿನ! ಕೂರ ಜಗುಲುಯ ಮೇಲೆ ರಾಗೆಂಬೀ ಅಡ್ಡಾದೆ. ಎಷ್ಟೆತ್ತುಗ ನಡು ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಎಲ್ಲಿರು ನಿದ್ರೆ. ಗಂಬಿ ಎಷ್ಟೇಂದು ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ನೋಡಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಿದ್ರೆ. ವಾವ! ಮದುವೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವರ್ಷಗಳಕ್ಕಾಲ ಬಂದಿತು? ನಿದ್ರೆ ಮಾಡೋಣ ವೆನಿಸಿತು. ಅದರೆ ತಿಗಳೆಗೂ ನಿಂತು ಬಂದರೆಣಾನೆ? ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೀದು ಮೊಳಗೆ ಮೂರ ಜಿಂದೆ. ರಕ್ತೀಯ ಆ ಬದಿ ಶಾಲೆ. ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ ತಲೆ ಇಟ್ಟಿಕೊಡಲೇ ಶಿಕ್ಕುಕರಂತೆ ಗೊರೆಕೆಗೆ ಅರಂಭಿಸಿದೆ.

ಬೆಳ್ಳಂ ಬೆಳಿಗಾದ ಮೇಲೆ ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಎಬ್ಬಿಸಿದ ನನ್ನ ಬಾವ. ಎಂದು ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣಿ ತಿಕ್ಕಿದೆ. ಬೆಳಿನ ಗಾಡಿಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು. “ ಏಕೋ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಲಗಾದಿ, ಕತ್ತೆಗಳಂತೆ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ” ಎಂದು. ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ನನ್ನಿಂದ, ಮರುಗಿದ.

“ ಬೀಗೇಕೆ ಆಯಿತೋ ನಿನ್ನ ಬಾಳು, ಎಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿದ್ದಿತಲ್ಲೋ ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಚಿಕ್ಕೆದಿದ್ದಾಗ ? ”

“ ನೀನು ಆಗ ನೋಡಿದುದು ಕತ್ತೆ ಮರಿಯನ್ನು, ಬಾವ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿತ್ತು ಅದು ಚಿಕ್ಕೆದಿದ್ದಾಗೆ. ನೀಳವಾದ ಕಾಲು, ಬಾಳಿ

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ಕತ್ತಲಿಸಿದ ಕೂಪು, ಪುಟ್ಟದಾದ ಬಾಲ, ಸ್ವಚ್ಚವಾದ ಮೈ, ತಣವುಣಿ  
ಜಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕತ್ತಿನುರಿ ಮುದ್ದಲ್ಲವೇ? ಬೆಳದಂತೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರ  
ಕತ್ತಿಯಂತೇಯೇ ನೋಡು. ಯಾವ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ನುಲಗಿದರೇನು?  
ಮೂರ್ಖಿ ಹೊರಿಸುವ ಅಗಸ ಮುಡುಕುತ್ತಾ ಬರಲ್ಲೇ, ಹಾಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ  
ಬರುತ್ತೆ ಕರ್ತವ್ಯ.” “ಕತ್ತಿ ನುರಿ ಎನ್ನು ಏನಾದರೂ ಅನ್ನು, ಸಿನ್ನ. ಆ  
ಂದಿನ ಸಂಸಾರವೇ ಚಂದವಾಗಿತ್ತು ಬಿಡು.”

“ಅಷ್ಟೇ, ಬರಿ ಚಂದ ಅಷ್ಟೇ ಆ ನುರಿ. ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ತನ್ನ  
ಹೂರೆ ಹೊತ್ತರೆ ಅಲ್ಲವೇ ಜನ್ಮ ಸಾಧಕ? ಎಷ್ಟೂ ಕಳ್ಳಿ ಕತ್ತಿಗಳು  
ದೊಡ್ಡವಾದ ಮೇಲೂ ಇನ್ನೂ ಬಿಕ್ಕ ಮರಿಗಳಂತೆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸು  
ಕೊಳ್ಳಲು ನೋಡುತ್ತವೆ. ಅದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಇರಲಿ, ಮನಗೆ  
ಹೋಗೊಣ ನಡೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಗಸ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದಾನು.”

“ಕವ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿ ದೇವರು ನಿನಗೆ ಇಮ್ಮು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿ  
ದಾಂಡನೆ ಬಿಡು, ಅದೇ ಸಂತೋಷ”

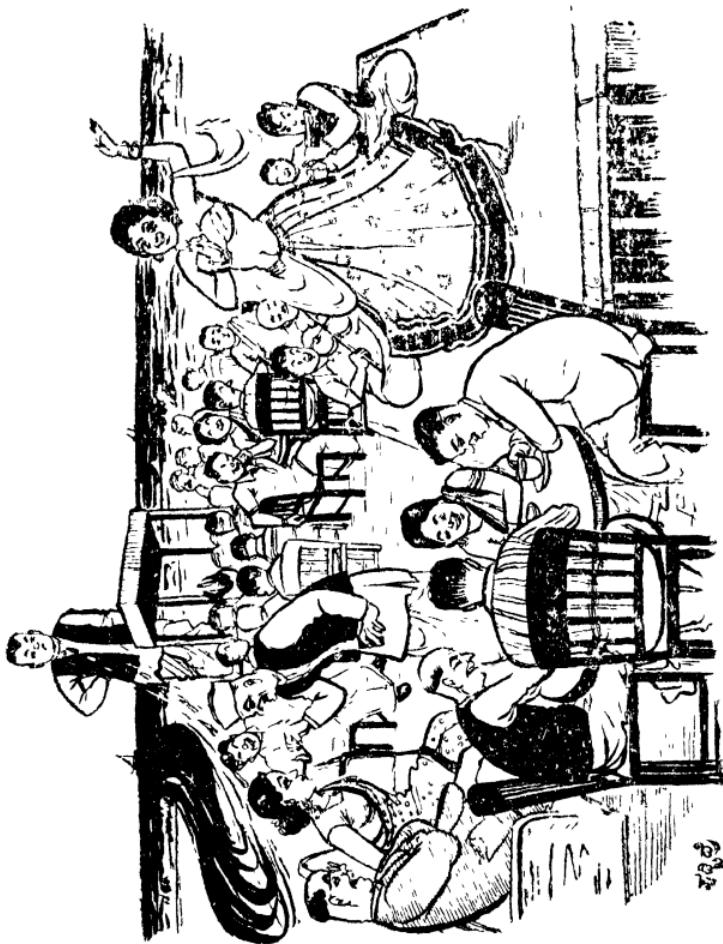
“ದೇವರೇ, ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಇಷ್ಟೇ ನಡೆಸಿ ಬಿಡನ್ನು” ಎಂದು  
ಹೃತ್ವಾವಕ ಹೇಳಿ ಮನಗೆ ಹೊರಿಟೆನು.



## ಕಣ್ಣೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ

ಸಕಾಲವಾಗಿಯೋ ಅಕಾಲವಾಗಿಯೋ ಸತ್ತವರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು-ಸುಳ್ಳು ಬೆರಿಸಿಯಾದರೂ-ಆಡುವದು ತಿಷ್ಟು ಸಂಪ್ರದಾಯ; ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣ. ಗೌರವವೂ ಆಮುದು, ಆಡುವವರಿಗೆ? ಸತ್ತವರ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುವದು ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ; ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ( ಸತ್ತವರ ) ತಲೆಯಂತೂ ತಿರುಗುವಂತಿಲ್ಲವೇಬ್ಲ ? ಆದರೆ ಸಾಯುವದು ಬರಿ ಸಂಪನ್ಮೂರ್ಚಿ ಹಕ್ಕು ಆಗಿದ್ದರೆ ಭಾವಣಿಕಾರರ ಕೆಲಸವು ಹಗುರಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಜಲವು ಸಾಯುವವರಂತೂ ಸಾಯುವರಿಗೂ ಒಂದಾದರೂ ಭಾವಣಿ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸಾಯುವರು. ಅಜವಿಳ ನಂತೆ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ 'ನಾರಾಯಣ' ಎಂದರೂ ಸಾಕಿತ್ತು. ಗೋಡಸೆ, ರಜವಿ, ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರ ಆತ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ ( ಆತ್ಮವಿದ್ಧರೆ ) ಶಾಂತಿ ಕೋರುವಾಗ ಭಾವಣಿಕಾರಿಗೆ ಆಗುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಛೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಿಸ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾನವ ಬುದ್ಧಿಗೆ ನಿಲುಕಲಾರದೇನಿಜಿ? ಜನರಲ್ಲಾಡಯರನಿಗೂ ಕಂಬನಿ ಬದ್ದಿರಬಹುದು. ತಿಂಮು ಒಂದು ಬಾರಿ ವ್ಯಾತರ ಆತ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಂತಿ ಕೋರಲು ಸಭೆ ಕರೆದು, ಜನರು ಸೇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತು ಕುಳಿತ. ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹೆಯೇ ಆವನ

ಅರವತ್ತೊಂಬತ್ತು



## ಹುಂಚ್ಚು — ಹುರುಳು

ಮಾನವನ್ನು ಕಾಯಿತು. ಛೈತಣಮೋಲೆಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿ. ಸಾ: ಸಭೀಯ ವಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇರಾ; ಕಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ತಾರಾಗಣದಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿ ಹಾಂದಿದ ಕುಮಾರಿ.....ಇ ಗಾಯನ ಮತ್ತು ಇವರ ( ದತ್ತ ) ಪುತ್ರಿ ಯಾದ ಬೇಬಿ.....ಇ ನರ್ತನ.

ಸತ್ಯವರ ಪುರಿನೀಂತಲೂ ಈಂಬನಿ ಸಫೀಯ ಭಾಷಣಕಾರೆ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ ಬಹು ಮತ್ತು ದ್ವಾರು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಓವೆ ಮೃತರ ಬಗ್ಗೆ ಆದಲು ಏನೂ ಇಲ್ಲವಂದು ಎಲ್ಲಿರೂ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಿಂಮು ಎದ್ದು ನುಡಿಚೇ ಬಿಟ್ಟು “ನಮ್ಮಿನ್ನಗಳಿದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ.....ಯ ಪರಿಗೆ ನಿಗರೀಟು ಎಂದರೆ ಹಂಚಪ್ಪಾಣ.” ಕೂಡಲೇ ಸಭಿಕರು—ಮೃತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಮಾವರು—ಕರತಾಡನ ಮಾಡಿ ತಮಗಾದ ದುಃಖವನ್ನು ಚಾರ್ಚೋದ್ದೂ ಇಷದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಒಂದು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ದುಂಡಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದ ಪವತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವರಮಾನದ ( ಸ್ಥಿರ ? ) ಜರಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಲೋಲುಪ್ರತೀಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಸಿ, ಕೈಮಿಡಿದವರಿಗೆ ಕಂಡವರ ಮುಂದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಸಿಲ್ಲಿವ ಗತಿ ತಂದು, ಧರ್ಮಾಸ್ತಕತ್ವಮಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದಿ, ಮುನಸಿಪಾಲ್ಯಾಯವರಂದ ಕೊನೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಿಟ್ಟಿಸಿದ ಮೋಹನರಾಯರ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದಂತೊಂದು ವಾಕ್ಯವಿದ್ದಿತು. “ ಕೀ || ತೀ || ಮೋಹನರಾಯರಿಗೆ ಚಿನ್ನ ಮಣ್ಣ ಸಮು. ”

ಛೈಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಣ ಕಚಾರಗುತ್ತದೆಂದು ಕಡೆಗೂ ಡಾಕ್ಕರೆ ಮುಖಾವಲೋಕನ ವಾಡದೆ, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೈಪಣ ಕಾಳ ಸೆಟ್ಟಿರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಲು ತಬ್ಬ ಸಂಸತ್ತು ಇದೆ ಸಾಬಿತ್ಯದಲ್ಲಿ. “ ಹಣದ ಬೆಲೆ ತಿಳಿದವರು. ಮಿತವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಕೈ ಇವರದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಆನುಭವಾವೃತ ಸವಿದು ಸತ್ತರು. ”

ಎಪ್ಪತ್ತಿಂದು

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದವರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿದ್ದಿತು. ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟಿರೆ ಬಹುಮಾನ ಕೂಡಿಸುವ ಭೂಗತವಾದ ಕಾಮಿ (ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್) ಇರಬೇಕೆಂದು ಉಂಟಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಾರ್ತೆ ವಿದ್ದಿತು. “ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ಶ್ರೀ.....ಅಯ್ಯರರು ತಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗಕ್ಕೆ ಬಲಗೈಯಂತಿದ್ದರು--ಮೃತರ ಹೆಂಡತಿಯ ತಮ್ಮನ ನೇರೆವಿನಿಂದ”

ಎಂಬತ್ತೇ ದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಲು ಇಷ್ಟಪಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದ ದುಃಖ ಸೂಚಕ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಈ ದಾಸಿಯಿದ್ದಿತು.

“ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಸತತ ಪ್ರಜಾಸೇವೆ ( ಸರಕಾರಿ ಕಚ್ಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ) ಮಾಡಿ, ಕೇವಲ ಮೂವತ್ತೆಲ್ಲದೇ ವರ್ಷ ಪಿಂಚಿನಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯಾಂತರಾದ ಮೂರನೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಆಲ್ವಿ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕಣ್ಣರೆಯಾದ ಮಹಸೀಯರ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ” ಕೋರಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ? ಶಾಂತಿ ?

ಲಿಲಿರಿಗೂ ಅವರಿಚಿತನಾಗಿ ಕಣ್ಣಮುಚ್ಚಿದೊಬ್ಬರ ಪರಿಚಯ ವನ್ನು ಅತಿ ಜಾಣತನದಿಂದ ಸಭಿಕರಿಗೆ ವಾಡಿಕೊಡುವ ಚಾಣಿಕ್ಕೆ ತನವೂ ಉಂಟು.

“ಕೇತ್ತಿರ್ಣಾದ ಮಾನ್ಯ.... ...ರವರು ನಮ್ಮೆಲಿಲಿರಿಗೂ ಚಿರ ಪರಿಚಿತರು. ೧೯೪೭ ರ ಮುನ್ನ ಸರಕಾರದಿಂದ ಇಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ರಾವಬಹ್ಮಂತಾರ..... ...ರವರ ಹೆಂಡತಿಯ ( ಮಲ ) ಶಾಯಿಯ ತಂಗಿಯ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮಕ್ಕಳು ಇವರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬವಳ ಅಂತೇ ಕರುಣಾದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚಿರಮನಿ.”

ಹೆಂಡತಿಯ ತಾಳಯನ್ನು ಮಾರಿ, ಕಡೆಗೂ ಸಾಲಗಾರರ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು, ಸಿವಿಲ್ ಜೈಲ್ ವಾಲಾದ ಆಸ್ತಿ ಮಿಶ್ರಿಗೆ ಕಾಲಾಙ್

ಎಪ್ಪತ್ತಿರಡು

ಯನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಸತ್ತಿದ್ದ ಕುಬೀರಸೆಟ್ಟರ ಕಂಬನಿ ಸಭೀಯಲ್ಲಿ “ಆಗ ವರ ಕರ್ಮ ಅವರಿಗೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಕುಬೀರಸೆಟ್ಟರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸವಿದಿತು. ಸ್ವೀಹದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಬೆರಿಸುವ ದಷ್ಟರವರಲ್ಲ ” ಎಂದು ಉದಾರ ವ್ಯಾದಯದ ಸೆಟ್ಟರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಲಾಬಹುದು.

ಬೋಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚೆನಾಯಿಸಿದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ, ಹನ್ನೆರಡು ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸಭೀಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಹದಿನಾರು ಭಾವಚಿತ್ರ ಅನಾವರಣ ಮಹೋತ್ಸವಗಳಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಅವೃತ ಹಸ್ತದವರಾಗಿ, ಬೀಡಿ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಭಜನ ಮಂದಿರದ ವರೆಗೂ, ಸಲೂನಿನಿಂದ ಆಟಿಕಟ್ಟಿನ ವರೆಗೂ, ಆದಿಶೇಷನ ನಡೆನೆತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಬಾವಿಯಿಂದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಮಾನ ಕಂಪನೀಯವರಿಗೂ ಬುನಾದಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹಾಕಿ, ಕಂಠಗತವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ದುಃಖಸೂಚಕ ಸಭೀಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರು ಒಂದುಬಾರಿ.

“ ಈ ಸಂತೋಷದ ನೂತನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ. ನನಗೆ ಆಗಿದುವ ಅನಂದವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಿಲ್.....”

ರಾಜಕೀಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಾರಕ್ಕೊಂಡು ಪಾಟ್ ಬಡಲಾಯಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೀತಿ ರೀತಿ ಮಾತಿನ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ, ಬಿಸಿಲು ಸೋಡಿ ಕೊಡಿ ಬಿಡಿದು, ಬಿಡ್ಡ ಆಕಳ ಬಾಲ ತುಳಿದು, ಗೆದ್ದ ಎತ್ತಿನ ಬಾಲ ಹಿಡಿದು, ಒಮ್ಮೆ ರಾ. ಸಾ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಧೀ. ಭ. ಸದ್ಗುರು. ಕ. ಸಾ. ( ಕಳ್ಳಂತಿ ಸಾಹುಕಾರ ) ಅದ ಚತುರ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಗುಣವಣಿನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡೇ ನೂತನ ಸಾಕಳ್ಳಿವೆ ? ದಿವಂಗತರಾದ ರಾ. ಸಾ. ಧೀ. ಭ. ಕ. ಸಾ. .... ರವರು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯ ಮೂರ್ಖ ಹಿಂದಾ ಳಲ್ಲ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಂತ ವಿಚಾರಕ್ಕಿಂತಿಯಿದೆ: ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ; ಭಿನ್ನಾಭಿಸ್ತಾಯವನ್ನು ಸಿಫರ್ಯಾದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುವ ಮನೋಽಂಲ

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರ್ಜಳು

ವಿದೆ. ತಾನು ತುಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹಾದಿಯನ್ನೂಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಚೀತನೆವಿದೆ ಇವರಿಗೆ.”

ಎತ್ತು ಮೂರೆ ಹೊತ್ತೆ ಒತ್ತಿ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಸೇರಿಗೆ ತಿಂದು ಸಂತೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಸತ್ತವರು ವಿಭೂತಿಗಳು, ಅಂಚಲ ವಿಶ್ವಾಸದ ಗಂಧಿಭಕ್ತರು ಎಂದು ಸತ್ತನಂತರ ಕೊಂಡಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಾ ಬಹುದು.

ಗೆಳೆಯನನ್ನು ಶೇಷುಕೊಂಡ ತಿಂಮು ಅಗಲಿದ ಗೆಳೆಯನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಒಳ್ಳೀರು ಜಾಣತನದಿಂದ ಸುಡಿದ ಒಂದು ಬಾರಿ.

“ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಿಶ್ರರಾಗಿದ್ದ.....ರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಿಗಿಲ್ಲಾದವರಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಕೋಸರಿನ್ನು ನಾಟ್ಯೇ ವರ್ಷ ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.”

ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ತೇದಿದರೂ ‘ರ ತ’ ಸಹ ಬರದೆ ಸತ್ತ ಓವ್ರ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಾಗಿ ಕಂಬನಿ ಸುರಸಲು ಸೇರಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಮು ಮಾತನಾಡಿ ಶಬಾಸ್ ಸಂಪಾದಿಸಿದ.

“ನಮ್ಮ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮರಣವು ಬರಬಾರಿದಿತ್ತು, (ಇನ್ನೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಬರಬೇಕಿತ್ತು?) ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ ಇವರು ಸದಾ ಕಡೆ ಬೆಂಚಿಯ ಒಡಿಯರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೇನು? ಚೆಚೆಲ್ಲಿರು ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಗಾಲವೂ ಹಿಂದೆ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ವೇನು? ಪ್ರೌರೋ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇವರು ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ? ಥಾಮಸ್ ಎಡಿಸನ್ನನಂತಹ ದಡ್ಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಯಾರಿದ್ದರು? ಇವನು ಸದಾ ಎಬಡನಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಇವನ ಮಾಸ್ತರರು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು ಇವನನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಪ್ರೇಸಿಡೆಂಟ್ ರೂಜನೆಲ್ಪ್ಯಾರು ಕಾಣಿದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾವಾಸಾಗಲಿಲ್ಲವೇನು? ನಮ್ಮನ್ನು ಗಲಿದ ಈ ಗೆಳೆಯರಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಕಾಲ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂವಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಾಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೋ? ಯಾರು ಬಲ್ಲರು!”

ಎಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು

## ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಹಿತಿ

(೧)

ಕನಾರ್ಟಿಕದಲ್ಲಿಂದೂರು.  
ತೇ॥ ದಸರೆಯ ಮುಂದೊಂದು.

ವರಾನ್ಯರೆ,

ಅನಂತ ಪ್ರಣಾಮಗಳು. ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ಈ ವರ್ಷವೂ ನಮ್ಮೊಂದಿಲ್ಲಿ ಮುಂಬರುವ ದಸರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಡಹಬ್ಬಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮಂತಹ ಸುಪುಸಿಧ್ವನಿಗಳು ಸಹಕರಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಈ ಕರೆಗೆ ಓಕೋಟ್ಟು ಬಂದು ಭಾಗವಹಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಪುರಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಿಂದ ಜ್ಞಾನಾವೃತ ಪಾನಮಾಡಿಸುವಿರೀಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ತೇದಿಯನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಉತ್ತರದ ದಾದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಮೂಲಿಸ್ತೇನೆ.

ಇತಿ ನಿಮ್ಮವ  
× × × ×  
ಕಾರ್ಯದಶಿರ ನಾಡಹಬ್ಬ ಸಮಿತಿ

ಎಪ್ಪತ್ತೆಡು

## ಹುಂಚ್ಯು—ಹುರುತು

(೨)

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣಕಾರರೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ.

ನಾಡದ್ವಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದಶಿರ್ಗಳಿಗೆ—

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವು ಕೈಸೇರಿತು. ಅಯ್ಯಾ! ನೀವು ನಾಡುತ್ತಿರುವ ಈನ್ನಡ ಮಾರೆಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಹಕರಿಸಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಎಂದಾದರೂ ಆಗದು ಅಂದೇನೆಯೇ? ನನ್ನ ಅಲ್ಲ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಿಧ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ರಣಿಯನ್ನು ಮೀರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಸ್ವಾಮಿ ಸನ್ನಿಂದ? ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ.....ನೇ ತೇದಿಗೆ ಏರ್ಥಾದಿಸಿಬಿಡಿ.

ಚಿಕ್ಕಂದು ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಿಷಯ: ಇಂದಿನ ರೇಖೆ ಪ್ರಾಣಾಸದ ತೊಂದರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಿಸೆ ಇಲ್ಲ. ಇಂಟಿರ ಪ್ರಾಣಾಸವಂತೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ; ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನಂತಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾಣಿ ಪುರಾಣನ ಸಾಫಿನ-ಮಾನಕೈ ಗಾರವವೂ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನಿ. ಕಾರಣ ಕನಿಷ್ಠ ಪಷ್ಟ್ಯನಿಂದು ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುವದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಬಡಲು ಅನು ಕಾಲ. ನಿಮ್ಮ ರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಬೇರೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯಬೇಡಿ.

ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಗ್ಗೆಯಲು ಸಿಧ್ಧನಿರುವ  
X X X X

(೩)

ಕನಾಣಿಕದ್ಲೋಂದೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ

ಮಹಿಳೆಯರೆ,

ಅಯಿತು. ಎರಡನೆ ವರ್ಗದ ಪ್ರಯಾಣದ ಕರ್ಜನ್ನು ಕೊಡಲು ನಿಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ..... ತೇದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ.

ಎಪ್ಪತ್ತಾರು

ಹುಂಚ್ಚು—ಹುರುಣ

ಭಾವಣದ ವಿವರವನ್ನಿಷ್ಪ್ತ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವಿರಾ ?

ಇಂತು ಬೇಡುವ,

X X X X

ಕಾ. ನಾ. ಸಮಿತಿ

(೪)

ಕನ್ನಡ ಭಾವಣಕಾರೆಡೂದು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತೆ ದ

ಕಾರ್ಯದಶೀಗಳಾದ..... ರವರೆ,

ನೀವು ಹೇಳದಂತೆ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀನೇ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿವರ ಉಂಟು. ನಾನು ಮನೆಯಿಂದ ಟ್ರಾಸ್ಟೀಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟು ನಿಮ್ಮರಲ್ಲಿ ನೀವು ಏರ್ಡಿಸುವ ಬಿಡಾರ ಮುಟ್ಟುವರೆಗೂ ಬರೀ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಚ್ಚೇ ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇ ಕಣ್ಣೀ. ಕೂಲಿ ಅನ್ನಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅನ್ನಿ. ಶ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಹಂಣು ಹಂಪಲನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇರೆ ನನಗೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ..... ರೋಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೊಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದ್ದು ?

ಸದಾ ಸೇವೆಗೈಯಲು ಹಾತೊರಿಯುವ

X X X X

(೫)

ಕನಾರಟಕಲ್ಲೊಂದೂದೂದು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತೆ ದ

ಹೀರಿ ಸಾಹಿತಿಗಳೇ,

ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಚ್ಚಿಗಾಗಿ..... ರೋಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ನಷ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ.

ಎಪ್ಪತ್ತೀಚ್ಚಾ

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

ತಾವು ಯಾವ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದ  
ನ್ನಿಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಉಪಕಾರವಾದಿತು.

ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಾಭಿಲಾಷಿ  
X X X X  
ಕಾರ್ಯದಶೀರ್ಣ, ನಾಡಹಬ್ಬಿ ಸಮಿತಿ.

(೬)

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣಕಾರರೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ  
ಗಳಿಯ ಕಾರ್ಯದಶೀರ್ಣಗಳಿಗೆ,

ಭಾಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಗೋ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತೇನೆ  
ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕಮಾತು. ನನ್ನ ಮೂರನೆಯ ಮಗು-ಆವಸಿಗೆ  
ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಚಾಚು ಮಾತ್ರ-ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರಗಳಿಗೆಯೂ ಇರ  
ಲಿರಿಯದು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಅವನನ್ನೂ ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಎರಡನೇ  
ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕರೆತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಇದೇನು ಮಹಾ ವೆಚ್ಚು ಬಿಡಿ.  
ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸ್ವಷ್ಟವಿರುವುದು ಮೇಲೆಂದು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಯಿತು  
ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬೇಡಿ.

ನಿಸ್ಪಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸೇವೆ ಗೈಯುವ,  
X X X X

(೭)

ಕನಾರ್ಟಿಕದಲ್ಲಿಂದೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯಾದ ಶ್ರೀ..... ರಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ಚಿರಂಜೀವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಸ್ಸು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಆದಿತೇ?

ಎಪ್ಪತ್ತಿಂಟು

## ಹುಂಕ್ಕು — ಹುರುಳು

ಂಗತ್ಯ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಆದ ವೆಚ್ಚುವನನ್ನು ಹೊರಲು ಸಿಧ್ಯಾರಿದ್ದೇವೆ.  
ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಮರೆತಿರಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುವಿರಾ ?

ತಮ್ಮ ಭಾಷಣಪ್ರೇಮಿ  
X X X X  
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಾಡಹಬ್ಬ ಸಮಿತಿ

(೪)

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣಕಾರರೂರು.  
ತೀ|| ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಂತರ

ಗೆಳೆಯ.....ರವರಿಗೆ,

ಅಹುದು, ಈವು ಬರೆದಂತೆ ವಿಷಯವನ್ನೇ ತಿಳಿಸಲು ಮರೆತಿದ್ದೆ  
ಂಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಕುಮಾರನು ನನ್ನೊಂದನೆ ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆಂದು  
ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸರ್ಥದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಹನ್ನೀ-  
ರಡು ವರ್ಷದ ಅವನ ಅಕ್ಕೆ, ಬರೀ ಅನ್ನ ನೀರನ್ನಾಪ್ಪೆ ಅಲ್ಲ—ಪಿಟೀಲುಸಹ  
ಮುಟ್ಟಿದೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವದಂತೂ  
ಆಗದ ಮಾತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳ (ಪಿಟೀಲುಸಹಿತ) ಪ್ರಾಧಿಕ್ಷಯಾದರೆ  
ನನ್ನ ಭಾಷಣಕ್ಕೂ ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ಸ್ಥಾತ್ಮ ನೋಡಿ. ಅವಳೂ  
ಬರಲಿ ತಾನೆ ? ಮಕ್ಕಳಿಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಸ್ವಾನೀ,  
ಯೇಗೂ ಕಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಚು ನಿಮಗೆ.

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ರ ನಿಸ್ತಾರ್ಥ ಅಡಿಯಾಚು  
X X X X

ಎಷ್ಟೆಂಬತ್ತು

## ಹುಬ್ಬು—ಹುರುಳು

(೯)

ಕನಾರಟಿಕದಲ್ಲೊಂದೂರು.  
ಶೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಸಿವರ್ದ್ಯರೇ,

ಭಾವಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಪುನಃ ಮರೆತಿರಿ. ಮರುಟವಾ  
ಲಿಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಕುಮಾರಿಯೂ ನಿಮ್ಮಾಡನೆ ಬರಲಿ. ಆಯಿತು ತಾವು  
ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಚಿ-ನಲ್ಲಿ ಕಚು.

ತಮ್ಮ ಭಾವಣಕಾಗಿ ಸುತ್ತೂಪಲದಿಂದ ಕಾದಿರುವ

× × × ×

ಕಾರ್ಯದಈ, ನಾಡಹಬ್ಬ ಸಮಿತಿ

(೧೦)

ಭಾವಣಕಾರೆರೂರು  
ಶೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಗೇಳಿಯರೇ,

ಎಪ್ಪು ಮರೆವು ಸೋಡಿ ನನಗೆ? ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು  
ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಹಿಂದಿನ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ. ಅಪ್ಪರಲ್ಲಿಯೇ ನೆನಪು ಹಾರಿದೆ.

ನೆನಪಿನ ಮಾತು ಬಂದರೆ ಈಗ ಇದೊಂದು ನೆನಪಾಯಿತು.  
ನಾವು ನಿಮ್ಮಾಗ್ಗಿ ಬರುತ್ತೇವೆ, ಸರ ಆಯಿತು ಅನ್ನಿ. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕೊಂದು  
ಶೈಂಡರು: ಸನಿಯದ ಹಾದಿಯಾದ.....ಜಂಕಾಫನ್ನಮೇಲೆ ಬಾರದೆ,  
ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಸುತ್ತು ಮಾರ್ಗವಾದರೂ.....ಜಂಕಾಫನ್ಮೇಲೆ  
ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪುನಃ ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೇ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾಗಿದೆ.  
ನಾವು ಈ ದೂರದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ

ಎಂಬತ್ತು

ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವ ಹಾದಿ ಕಚು ಒಂದೂವರೆಯವ್ವು ಹೆಚ್ಚಾಗು ವುದು. ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದುದು ಒಳತಲ್ಲವೇ?

ನಿಮ್ಮ ಸೇವಾಪ್ರಸಕ್ತ  
X X X X

(೧೧)

ಕನಾರಟಕದಲ್ಲಿಂದೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಶ್ರೀಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಜ್ಞರಾದ.....ರವರಿಗೆ,

ತಮಗೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವು ಅನುಕೂಲವೋ, ಆ ಮಾರ್ಗ ದಿಂದಲೇ ಬಿನ್ನಿ. ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು, ಕೊಂಚ ಈಡಿಮೇ.

ಅಹುದು, ನಿಷಯವನ್ನೋ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ?

ನಿಮ್ಮ ಅನ್ನತವಾಣಿಗಾಗಿ ಚಕ್ಕೋರನಂತೆ ಕಾದಿರುವ  
X X X X

ಕಾರ್ಯದಶೀರ್ಷ, ನಾಡಹಬ್ಬ ಸಮಿತಿ

(೧೨)

ಭಾವಣಕಾರರೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ

ಪ್ರಯ ಮಿತ್ರರೆ,

ನನ್ನ ಭಾವಣದ ನಿಷಯವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆಯಿತು. ನೀವು ಎಂತಹ ತಪ್ಪ ನಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ? ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ಮನುಷ್ಯನೂ, ತತ್ತ್ವಾಂಶಿ ಸ್ವಾತ್ಮಕಮಂತ ಸಾಹಿತಿಯು, ತಪ್ಪದೆ ನೋಡಲೇ ಬೇಕಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಶ್ನಾತ್ಮಿ ಹೊಂದಿದ ನಿಜಯು

ಎಂಬತ್ತೊಂದು

## ಹಂಚ್ಚು—ಹಂರುಳು

ನಗರ ಸಾಮಾಜಿಕದ ಹಂಪೆ ಬಹು ಸೊಮ್ಮೆ ಪಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಲೋರಿಗೆ, ಅಹುದೇ ? ಒಳ್ಳೀಯ ಕಾರು ಆದರೆ ಮೂರೀ ತಾಸಿನ ವಾದಿಯಂತಲ್ಲ ? ಹಂಪೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರಲು ಕಾರೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಗೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲ ವಾದರೆ ನಾನು ಅಪ್ಪುದೂರ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಥವಿಳ್ಳ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ತಿಂಬಿಬಿಡಿ. ಸಿದಾರಾಷ್ಟ್ರಿವಾಗಿ ಬರೆದುಹಕ್ಕೆ ಬೇವರ ಪಡಬೇಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ.

ತ್ಯಾಗ ಸೇವೆ ಧೈರ್ಯಗಳು  
ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕ  
೨೦೧೫

(೧೫)

ಕನಾರಾಂಟಿಕದಲ್ಲಿಂದೂ ರೂಪು  
ಶೀ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ

ಅಪ್ರತಿಮೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ.....ರಿಗೆ,

ಕಾರಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರು ನನ್ನೂರಳ್ಳಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬಿರಿದ್ದಾರ. ಅವರಿಂದ ನಾಡಹಬ್ಬಿದ ಚಂದಾ ವಸೂಲು ಮಾಡುವದು ನೈಕ್ಯತ್ವಕಸಿಂದಲೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣದಿನ ಅವರನ್ನೇ ಸಭಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವರ ಕಾರೂ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಹಂಪೆಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಣದ ವಿಷಯವನ್ನಿಷ್ಟು ತೇವ್ರ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ಯಾರಿಂದಾದರೂ ಬರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಸಮಯ ವಿರುತ್ತದ್ದಲ್ಲವೇ ? ಉತ್ತರಪು ಬೇಗ ಬರುವದೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ತಮ್ಮಿಂದ ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನು ಬಯಸುವ  
× × × ×

ಕಾಯ್ದಾದರೆ, ನಾಡಹಬ್ಬಿ ಸಮಿತಿ

ಎಂಬತ್ತೆ ಹಡು

(೧೪)

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಣಕಾರದೂರು  
ಶೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಮೂರಾಸ್ಯಾಮೀ,

ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿಗೆ ನಡೆದು ಬರಲು ಸಹ ಸಿದ್ಧಸಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು. ನನಗೂ ಸಿಮ್ಮಾರ್ಥಿಗೂ ಅಂತಹ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ನೋಡಿ. ಪಕೆ ಅನ್ನಿ. ನನ್ನ ಮನೆಯವಳ ಅಜ್ಞೆ ಮಿರ್ಚಿಯಿಂದ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿಗೆ ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ, ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿನ ರೈಲ್‌ನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಾಣ ವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಮೈತ್ರಾದರಂತೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅವಕ ತಾಯಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಹೆಂಗರುಳು ನೋಡಿ ! ನಿಮ್ಮಾರ್ಥಿನ ಹೆಸರಿತ್ತಿ ದಕ್ಕಾಡಲೆ—ತಾನು ಆ ಅಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೂ ಸಹ—ಆವರ ನೇನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮನೆಯವರು ಬಿಕ್ಕೆ ಬಿಕ್ಕೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಕಂಬನಿ ಸುರಿಸಿ, ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದೇ ತೀರುತ್ತೇನಿಂದು ಮುಷ್ಕರ ಹಿಡಿ ದಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ಸ್ವಿತಿಯಲ್ಲ, ಇರುವ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ಮನಸ್ಯಾದರೂ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಬೇಕು ? ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರೆ ಸೇವಾದರೂ ಏನಾದೀರಿ ? ಅಂದಮೇಲೆ ಅವಳನ್ನು ನನ್ನೊಡನೆ ಕರೆತರಬೇಕು ಎಂದಂತಾಯಿತಲ್ಲವೇ ? ತಪ್ಪದೆ ಕರೆತರುತ್ತೇನೇ; ನೀವು ಹಣದ ಮುಖ ನೋಡುವವರಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಕಣ್ಣೀ.

ಸ್ವಾರ್ಥತ್ವಾಗ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ  
ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡಿಸು ಇಟ್ಟರುವ  
ಸ್ವಮೇಲ್ಲಿರ ಅಡಿಯಾಳು

× × × ×

ಎಂಬತ್ತೆ ಮೂರು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

(೧೫)

ಕನಾರಟಿಕದಲ್ಲಿಂದೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ

ವಿದ್ವತ್ತಾಳೆ ಭಾವಣರೇ,

ಸಪ್ರೇಮು ವಂದನೆಗಳು. ಸೀನು, ಸಿಮ್ಮು ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಡತಿ,  
ಕುವರಿ, ಅಧ್ಯ ಪಿಕೆಟ್‌ನ ಕುಮಾರನೊಂದಿಗೆ ಸುತ್ತು ಮಾರ್ಗವಾದ  
.....ಜಂಕಾಷನ್ ಮೇಲಿಂದ ನಮ್ಮೊರಿಗೆ ಎರಡನೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು,  
ಅದೇ ಸುತ್ತು ಹಾದಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ಹೋಗುವಿರಿ. ಎಲ್ಲರ ಈ ಪ್ರವಾ  
ಸದ ಕಚ್ಚನ್ನು ಕೂಲಿ, ದ್ರಾಷ್ಟಿ, ದಾಳಿಂಬ ಮುಂತಾದ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಚ್ಚ  
ಗಾಗಿಯೂ ನಾವು.....ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ  
ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಂಪೆಯನ್ನು ಸುತ್ತುತ್ತೀರಿ. ಸಿಮ್ಮು ಭಾವಣ.....ನೇ  
ತೇದಿ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆಯಿತು.

ಭಾವಣದ ವಿವರವನ್ನಿಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮಹಡುವಕಾರ ಮಾಡಿ  
ದಂತಾಗುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಾವೃತಕ್ಕಾಗಿ  
ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಗಿರುವ

X X X X

ಕಾರ್ಯದರ್ಶ, ನಾಡಹಬ್ಬ ಸಮಿತಿ

(೧೬)

.....ನವರೆ,

ತಕ್ಷಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಣವನ್ನು ತಂತಿ ಮನಿಯಾರ್ಥರು ಮಾಡಿ  
ಬಿಡಿ, ತಾರು ಜವಾನನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವ ಬಕ್ಕಿಸಿನ ನಾಲ್ಕುಜೆ  
ಯನ್ನು ಸೀರಿಸಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೊರಡುವದು ಆಗದಮಾತು.

ನನ್ನ ಭಾವಣದ ವಿವರ:— “ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಫಿತಿ”

ಸೀವಾರತ್ನಾಕರ ಧುರೀಣ.

ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಪು

ಹುಳ್ಳು—ಹುರುಳು

(೧೬)

ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿಂದೂರು  
ತೇ॥ ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ

ಮೊನ್ಯಾರೆ,

ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೂರೆಡಬೇಡಿ; ತಮ್ಮ ಭಾವಣದ ಕಾರ್ಯ  
ಕ್ರಮವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ “ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ದುಸ್ಫಿತಿ ”

ತಮ್ಮ ಭಾವಣಾಮೃತವನ್ನು ಸವಿಯಲು  
ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದ ನಿಖಾರಗ್ರೀ  
ಕಾರ್ಯದಷ್ಟಿ

~~~~~

ಎಂಬತ್ತೆಯದ್ದು

## స్వంత సుళ్న సుద్ధిగారచు

“ నాను కాగే చేఇలే ఇల్ల, పీగే వహత్త చేఇచ్చె. పీగిచ్చు దర అథవన్ను సుద్ధిగారరు వాగే తిరుపిద్దారే. ఇదు సరయల్ల ” ఎందు అనేక ముంటడచు అనేక బారి చేఇ సుద్ధిగారర మేలే మారు కొట్టిద్దారు. తనుగే తప్పిపేసిందాగెల్ల ఇంతచ చేఇకి యన్న కొట్టు మూడేయ హోరెయింద పారాగిరలూ నాకు. నాను చాగస్తులిల్ల ఎందు చాగందవరు అందాగ సుక్కరాగువ పాళి సుద్ధిగారచె! ఏకేందరచ అవరు మాడిద భావణవు రూపాయియల్లి జిబిసేళాసే పాలు ఎండూ ఎల్లియలూ మూడచె యార తలే మన ష్ట్యుదయగణగే తాగడ గాళయల్ల తేలి గగనచ ఆ ఒది మోగువదుంటు. ఆడిద మాతిగెల్ల ఆనే బిల్లి హజ్జీ సహమాడి అవరూ కొడలు సాధ్యపిల్ల; భావణాన్ని తన్ను సపియువాగలే మూఢు చూఁగుత్తిరున సుద్ధిగారరిగి సహి తేగుడు కొళ్నలు సమయమూ ఇల్ల. ఆడిదవరు ఆడిల్లవెందవేఇలే ఆల్లిగే ముగియలేబేకు ఆ కతే: ఆడిల్లవెంబుదరల్లి ఆడిచ్చర తప్పాయితు ఎంబ దని ఇచె. సుద్ధిగారర సుఖమ్ చేఇ తీరచు, సుళ్న శూరర క్షేయల్లి సిక్కుగ.

ఎంబత్తాచు

ಹೈಕೆಯೇ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯ ಭಾವಣಕಾದರೆ ಮೂರುಪೀಗೆ; ಭಾವಣ ಗಡನ್ನು ನಾಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಯೇ ಬೆಡ್ಕಿಗೆ ಬರುವ ಹೊಚ್ಚು ಹುಡಿದ ಅವೇಚನರೂ ಮೂಲಿಂದಮಾರಿಗಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಒಗೆ. “ನನ್ನ ಭಾವಣವೇ ಬರಲಿಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಬರೀ ಮುಂತಾದವರು ವಾತನಾದಿದಂತರ ಜನಗಳಿಮುಸದೊಂದಿಗೆ ಸಭೆ ಮುಗಿಯಿತು’ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಬಂದಿದೆ” ಎಂದು ಮೂಲಿ ಕೆಡಗೆ ಯಾಕಿ ಮನೋರೋಗಿಂದಿಂದ ಕೊರಗಿ ಸೂರಿ ಸಿಸ್ಟೆರ್ಯಾಗುವದು ಇವರ ಪ್ರಾರಬ್ಧ! ಕಡಿಗೆ ಕೊಇವ ಬಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದುವದನ್ನು (ಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸವಂದೂ ಇಲ್ಲ) ಬಿಟ್ಟು ದೂ ತಿಳಿಯಿಸಿಲ್ಲ. ಹಲವರಿಗೆ ಜಪತವಗಳೇ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧನ, ಕೆಲವರಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೋಕ್ಷ! ಇವರ ಚೆನರು, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇವರ (ಅಯ್ಯೋ! ಆ) ಮೂಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟು ದೂ ಇವರಿಗೆ ಸದ್ಗುಣ ಸಿಕ್ಕಂತೆಯೇ. ಇವರ ಜನ್ಮಸ್ವ ಸಾರ್ಥಕ ವಾಯಿತು, ಘೂಲೋಕದ ವಾಸನ ಮುಗಿಯಿತು, ಇವರಿನ್ನು ಮೊಳ್ಳುಲೂ ಬಿಗಿದು ಮೂರಡಬಹುದು ಪರಂಧಾಮತ್ತೆ. ಇಂತಹರ ಕಂಣಿಗೆ ಸುಧಿ ಗಾರರು ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕಾಲಕರಂತೆ. ಸುಧಿಗಾರರಿಗೆ ಇಂತಹರು ಸಿಕ್ಕರೆ ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಮೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ ದೊರೆತಂತೆ. ಇವೆಂದೂ ಒಂದೇ ಮೂಲ ರೋಗ.-ಮೇಲೆ ನಿಂತು ವಾತನಾಡುವವರು ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಕೇಳುವವರಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ದಡ್ಡರಲ್ಲ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ. ವಾತನಾಡುವವರ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೇಳುವವರು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಹೊಳೆದರೆ ಈನೇಕಿಂಗೆ ಈ ವೇದಿಕೆಯಹೊಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಹುದು.

ಭಾವಣವನ್ನೇ ಪ್ರಾಡಿಸಿದ ಜಂಟಿಕಾಯದಶಿಗಳು ಮೇತ್ತುಗೆ ಜಾರಿ ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಬೇಸರವಾದರೆ ಬೇಕಾದವರು—ಸಿಗರೇಟ್‌ ಬೀಡಿ ಬೇಕಾದವರು—ಒಬ್ಬಾಬ್ಬರೆ ಎದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದರು ಭಾಷಾಸವಿಲ್ಲದ ಮಧ್ಯವಿಗೇ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ಕುಳಿತಾದರೂ ಬದುಕಿಕೊಳ್ಳು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ಬಹುದು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಪುತ್ರವತೀ ಕುಲೀನ ಶ್ರೀಯರಿಗಂತೂ ಅತಿಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಗುನನ್ನು ಅಳಿಸಲು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಪುಣ್ಯವು ಸುದ್ದಿಗಾರನಿಗಿದೆಯೇ? ಬೇಕಾಗಲಿ ಬೇಡಾಗಲಿ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಷಣಕಾರರ ಉದ್ದೇಶ ಉಪನಾಯಕವನನ್ನು-ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತೂ, ಸ್ವೀಲಿಂಗ್ ತಪ್ಪುಗಳ ಸಮೀತ-ಕೇಳಲೇಬೇಕು, ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಲೂಬೇಕು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಗೋಳು. ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಬರೆದು ಕಳಿಸುವದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೇಳಿದ್ದನೆಲ್ಲ ಕೇಳಲಾರದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಹೋದಂತೆ ಅಚ್ಚಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದಲಾರದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಸುಟ್ಟಿನರೆಂಬ ಭಯ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಕುಳಿತೇ ಇರುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಖಡ್ಗವನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಣಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಯವನಂತೆ, ಕತ್ತಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಚೀಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಸಂಪಾದಕ ಪಾಹರಾಯರು! ಭಾಷಣ ಕಾರದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನ್ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಆವರ ವ್ಯಾಕರಣದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸ್ವೀಲಿಂಗ್ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದು, ಓದುಗರಿಗೆ ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದವ್ಯು ಜಾಣ್ಯಿಯಂವ ಕತ್ತಲಿ ಹಾಕಬಿಲ್ಲ ಸಂಪಾದಕ ರಾಯನಿಗೂ ಬಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕು ಸುದ್ದಿಗಾರ-ಇವನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸುದ್ದಿಗಾರ! ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಸಭಿಗಳಿಗೆ ದೈತಣವಿತ್ತು ಆವರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಕುಸಿತರಾಗುವವರು ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೂರಕೊ೦ಬ್ಬರು. ಸುದ್ದಿಗಾರರ ಪ್ರಚಾರ ಬಲದಿಂದ ಕೊಂಚ ಹೋದಬಾದು ಹಲವರ ಕಂಣಿಗೆ ಬಿದ್ದನಂತರ ಈ ಸಭಿಕರೆಯಾವ ಜಾತಿಯವರೇ ‘ಸುದ್ದಿಗಾರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ’ ವೆಂಬ ಜಂಬದ ಬೋಡು ಹಾಕಲೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಾಯಿಜಾರಿ ಆದಿದ ಮಾತುಗಳು ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡ ಉತ್ತರಭೂಪರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸುದ್ದಿಗಾರರಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿ. ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕೇಳಿ ಎಂಬತ್ತೀಂಟ್ಟು

ಹೊದೆದೆ ತಮ್ಮ ಕನುಬಲ್ಲಿವೆಂದು ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೊಡ್ಡವರ ಬಾಯಿಂದ ದಡ್ಡ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿ ತಂಟಿ ತಂದಿದುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಕಲವರಿಗೆ ಸಿಂಕೆ ಸ್ಪೃಷ್ಟಿ. ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ ಮುಖತೋರಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿ ಪೈದರಾಬಾದ ನಿಜಾಮರು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಫೋನ್‌ನೇಮುಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಲ್ಲಿವೆ? ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೆ ಕಂಣಿಗಳೂ ಅಂದೊಮ್ಮೆ ದಿಲ್ಲಿಯು ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ‘ತೊಟ್ಟಿಬಾಣವನ್ನು ತೊಡುವದಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಭಾನಗೇಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದು ಅಧ್ಯುಕ್ತರ ಬಾಯಿಂದ ಆಡಿಸಿದ ಧವಳ ಕೀರ್ತಿಯು ಒಬ್ಬ ಸುದ್ದಿಗಾರನಿಗೇ ಸಲ್ಲಿತು. ಅಂದು ಒಡೆದ ಮುತ್ತಿನ ರವೇರಿ ಇನ್ನೂ ನಡೆದೇ ಇದೆ! ಆಡಿದನ್ನೇಣಿ ಮೂಡಿಸಿದರೆ ಆನಾಹುತಾದಿಂಥಿಂದು ಏಕೆ ಶೋಚದೂ ಈ ಸುದ್ದಿಗಾರರಿಗೆ!

ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಿ ಬೈಗಳಿಗೆ ಘಾಗಿಯಾದ ಸುದ್ದಿಗಾರರೆ ಕನುಟಿಗೆ ನಾನ್ನ ಕೈ ವಾಕಿದೆ. ಪ್ರಾವಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಹಟ್ಟಿಂಳು ಕಾಗದ ನೀನಕದ್ದಿಯೊಂದಿಗೆ ಸನ್ನಿಧ್ವನಾದ ಒಂದು ಸಭ್ಯಯಲ್ಲಿ. ಮಹಾತ್ಮರ ನೀನಪ್ಪಕೊಟ್ಟಿ ಆವರ ಜೀವನದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮೆ ಮುಂಬಾಲಿಗರು ಮಾಡುವ ರೆಂಬಾಕೆ ನನಗೂ. ಮುಂದೆ ಕುಳಿತ ನನಗೆ ಮ್ಮೆ ಬೆವರೊಡೆಯಿತು ಭಾವಣವನ್ನು ಕೇಳಿ. ಹ್ಯಾಜ್ಞ ಬಾಪೂಜೀಯವರು ಜನ್ಮಾಯ್ತಿದ ದಿನಾಂಕ ವ್ಯಾಂದನ್ನು ಹೇಳಿ ಉತ್ತರ ಗೊಂಡಿ ಆಯಣಕ್ಕೇ ಕೈ ಹಜ್ಜೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಕಾಲ ಅವನನ್ನು ಬಾರಿಸಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರು. ಕೂಡುವ ಮುನ್ನೆ ಈಡೆ ಗೊಂದು ಧೀರವಾಣಿ ಮೂರಬಿತು, ತ ಅರ್ಮಿನಾಂತರ ಮುಖದಿಂದ. “ನಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಗಾಂಧಿ ಚೆನ್ನೀ ಪಿಗಳ ತಲೆಯೊಡೆ ದುರಕ್ತಿವನ್ನು ಸುರಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಗಾಂಧಿಯಾಗಳು ಯಾಗಿಯೂ ತವರ ಭಕ್ತನೇ ಆಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಸ್ವಾತಿರ್ವಿಂದ ಹೇಳಿ ಕುಳಿತಾಗ ಇಡೀ ಸಭ್ಯರು ಕರತಾಡನ ಮಾಡಿತು, ಹರ್ವೋದ್ಯಾರ ಮಾಡಿತು,

## ಹುಣ್ಣ—ಹುರುಳು

‘ಹಿಯರ್ ಹಿಯರ್’ ಎಂದು ಕೊಗಿತು. ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಸಾನ್ನಿ ಈವಿ ಜಾಡಿಸಿ ಎದ್ದು ಮನಿಗೆ ಬಂದು ಮೂರು ಸಾಲಿನ ಪರದಿಯಾನ್ನು ಬರೆಯಲು ಮೂರು ತಾಸು ರೋಚಿಸಿದೆ. “ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಗಾಂಥಿತತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿ ಅರ್ಹಂಸಾ ವಾಗ್ರವನ್ನು ಉಕ್ಕಾದೇಕೆ ಮಾಡಿದರು” ಎಂದು ನಾನು ಕೆಳುಹಿದ ಸುಳ್ಳ ಸುಧಿಯು ದೊಡ್ಡಕ್ಕರ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅನಂದಪ್ರ ಅವರಿಮಿತವಾಯಿತು. “ಹೇಗಿದೆ ನೋಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣ” ಎಂದು ತೋರಿಸಿ ಬೆನ್ನು ಚಷ್ಟುರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕಾಂತೀ ಕುಡಿಸಿ ಸ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುದು.

ತಾವು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ಅಡಿದಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿದ್ದರು ಓವರ್ ರಾಜಕಾರಣ ಪಟ್ಟಿಗಳು. ಅಂದಿನಿಂದಂತೂ ಅವರು ವೇದಿಕೆಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಸುಧಿಗಾರರಿಗೆ ಸದುಕವೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ ಅಶ್ವ ಕುಲಿತು ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ವರದಿ ವಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಆ ಪಟ್ಟಿಗಳ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯತವನ್ನು ಶ್ರೀಘ್ರ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದೆ. ಚಾಚೂ ಬಿಡದೆ ರಿಂಬ ಕಾಳಷ್ಟ್ವ ಸೇರಿಸದೆ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೇ ಓದಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

**ಅಧ್ಯಯಕ್ರೆ ಮತ್ತು ಸಭಿಕರೆ,**

ಫ್ರೆ ಫ್ರೆ ಇದು ಮಾತನಾಡಲು ಸಮಯವಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವ ಅವಕ್ಷೇತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಅವಸರವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತನಾಡುವದು ಶುಂಠ ತವ್ವಾದಿತು. ದೀಘರ್ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ಚಟ್ಪವು ನನ್ನದಲ್ಲ, ಹಟ್ಟವು ನನ್ನಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಎರಡೇ, ಎರಡೆಂದರೆ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಈಗಲೇ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸುಮೃನೆ ಬೆಳೆಸುವದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಧರವಿಲ್ಲ. ಅಧರವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರಿಂದಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಲು ಸಾಕು ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ

**ತೊಂಬತ್ತು**

## ಹುಣ್ಣು — ಹುರುಳು

ನನ್ನ ಸಂಬಿಕೆ ಇದೆ, ನನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸವಿನೆ, ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಇದೆ, ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿವೃತ್ಯಾಯಿವಿದೆ. ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ದೇಹಿಕೆ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಬಹು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವದು ಜೀಡ. ನಾನು ಆಡುವದಿಲ್ಲ. ಆಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ. ಆಡುವ ಆಶೀ ಸನಗಿಲ್ಲ. ಆಡುವ ಆವಾಕ್ಷೇತಿ ಇಲ್ಲ. ಆವಸರಿಲ್ಲ. ಅಭಿವೃತ್ಯಾಯಿವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಜನವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಪಕೆಂದರೆ ಬರೀ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಳ್ಳಿಷ್ಟ್ವೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ತಣ್ಣೆವಿಲ್ಲ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಆದು ನಿರಘರಕವೇ ಆದೀತು. ಅದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಎಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗಲಾರದು. ಕಾರಣ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಚೆಳಿಸಿ ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಏನನ್ನೂ ಗಳಿಸಿಲ್ಲ, ಗಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಗಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಗಳಿಸುವದು ನಾಂತರ್ವಿಲ್ಲ. ಗಳಿಸುವದು ಆನಾಂತರ್ವಿಯಾದು. ಒಂದು ಪೇಕೆ ಯಾಗೆ ಗಳಿಸುತ್ತೇ ಏಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಆದು ಆವರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಆದು ಆವರ ದಡ್ಡತನವನ್ನಾಣ್ಣೀ ಎತ್ತಿ ತೊರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಆದು ಆವರ ಜಾಣ್ಯಿಯ ಅಭಾವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದು ತಪ್ಪುದೆ ತೋರಿಸಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಲವರಿಗೆ ಸಫ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆಸುಪ್ಪ ದೊರೆತರೆ ಆಯಿತು, ಎಚ್ಚರವೇ ತಪ್ಪು, ತ್ತದೆ. ಮಾತನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಆದನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆದೇ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಡಿದ್ದನ್ನು ರಾಡುವದರಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾದಿತು? ಏನು ಖಾಪಯೋಗ ಪಾದಿತು? ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತರಿಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆರಾಪು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಚ್ಚರವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಬೀಸೆತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಜಾಣತನ ಉಳ್ಳ ಭಾಷಣಕಾರರು ಇದು ವಿರಳ. ಇದು ಬಹು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಮುಖದ ಮಾತು. ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ಅಸಂದಭರವಾಗಿ, ಅನುಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾತನಾಡುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಯಸ್ವರವಲ್ಲ, ಶ್ರೀಷ್ವರವಲ್ಲ, ಹಿತವಲ್ಲ, ಜನರು ಕುಳಿತು ಕೇಳ

ತೋಂಬತ್ತೊಂದು

## ಹ್ಯಾಚ್‌ - ಹ್ಯಾರ್ಟ್:

ಲಾರರು, ಸಹಿಸಲಾರರು, ಶಸಿಸದಿರರು, ಬ್ಯಾರುದಿರರು, ಎಡು ಹೋಗಿ ದಿರರು, ನಗದಿರರು, ಅಳದಿರದು, ಕೆಮ್ಮೆದಿರದು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇ ನಿಂತರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ, ಕುಪಿತರಾಗಿ, ಬೇಸರವಟ್ಟು, ಜಾಗುಸ್ಟೆಯಿಂದ. ಕೇಳಲಾರದೆ, ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ, ಸಹಿಸಲಾರದೆ. ತಾಳಲಾರದೆ ನಿಷ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು. ಬಹುದೇಕೆ, ಹೋಗಿರೆ ಚೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹೋಗುವದೇ ಸರಿ. ಇಂತಹ ಮುಖ ಮಾಡಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹನುಮನ ಬಾಲದಂತೆ ಬೆಳಿಸಿ, ಬೆಳಿಸಿ ಬೆಳಿಸಿ, ಜಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ, ಎಳಿಂಧಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವವರು ಮೂರುಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಿಂಸಣಿಗಳು. ಶುಂಠರು. ಹೆಡ್ಡರು. ದಡ್ಡರು. ಆದಕಾರಣ ನಾನು ಚೇಳಿರ್ಯೇ ತೀರ ಬೇಕಾದ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಚೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಮುಗಿಸಲು ಕುತೂಹಲ ದಿಂದಿದ್ದೇನೆ, ಅವಸರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತವಕ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಆತುರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದಕಾಗಿ ಇಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕಡಿನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಲವಾರು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಚೇಳಬಹುದಾದದ್ದನ್ನು. ನೂರೆಂಟು ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಹುದಾದದ್ದನ್ನು, ಗುಡ್ಡದಂತಹ ಚೊಡ್ಡ ಚೆಡ್ಡ ಪಿಂಕಾರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಹತ್ತೀಗ್ರಾಮ ವಿನರಗಳೊಂದಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಚೇಳತಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು. ಗಂಟಿಗಟ್ಟಲೇ ತಿಳಿಸತಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು. ಒಂದೇ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲ, ಎರಡೇ ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಕೆಲಸನನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಕುಳಿತು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ನನ್ನ ಭಾವಣವನ್ನು ಮೇಲಿಂದನೇರೆಲೆ ಕೇಳಿವ ಆಸೆ ನಿಮಗಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ಭಾವಣಕಾಗ್ಗಿ ನಿಮ್ಮ ತೆರೆಬಾಯಿ ಸೀರೋಡಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳು ಉದ್ದವಾಗಿರಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಆತುರವು ಆನೆಯಷ್ಟು, ಗುಡ್ಡದಷ್ಟು, ಪರಣದಷ್ಟು, ಹಿಮಾಲಯದಷ್ಟು, ಮೌಂಟ್ ಎನರೆಸ್‌ನಷ್ಟು, ಮುಗಿಲಷ್ಟು, ಗಗನದಷ್ಟು, ಕೈಬಾಸದಲ್ಲಿರುವ-ಅಲ್ಲ-ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ ಕೆರೀಷೆದ ತುದಿಯಷ್ಟು ಎತ್ತರ ವಿರಬ

ಕ್ರೊಂಬತ್ತಿರಡು

ಹೊದೆ. ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಲು ಸಿಮ್ಮೆ ಅಸೀಯು ಆವಾಮಿತ ವರಬಹುದು. ಗಂಗೆಯವ್ಯಾ ಉಪಪಿರಬಹುದು, ಗಣೇಶನ ಹೊಟ್ಟೆ, ಯಷ್ಟು ಮುರಂದೆ ಇರಬಹುದು, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರದಷ್ಟು, ಜಗಲಪಿರಬಹುದು, ಕಾಂತಿ ಹುಂಕಾರಾಗರದಷ್ಟು ತಳವಿರಬಹುದು, ಸಹಾರಾ ಮರುಭೂಮಿ ಯಷ್ಟು ಎಸ್ತಾರವಿರಬಹುದು, ಆದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಮಾತನಾಡುವದು ಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇಡ. ಅದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟಪಿಳಿ. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟ ನನಗಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವದೇ ನನಗೆ ಬೇಡ ವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೂರ ಶೂಚಕ ಸಭೆ: ನಮಗೆಭೂತಿಗೂ ಈಗ ಇತ್ತಿನ ದೂರಿಕಾಗಿದೆ. ವೇದಸ್ತೋವಾಗಿದೆ. ನೋವಾಗಿದೆ. ಸಂಕಟವಾಗಿದೆ. ಚುಗುಷ್ಟುಃಃಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಈಗ ದೂರಿಪಾಗಿರುವದೇ ನಮ್ಮೆ ಆಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ನಮಗೆ ಈಗ ಮನೋವೇದಸ್ತೋವಾಗಿರುವದೇ ನಮ್ಮೆ ಮನದ ನೋಟಿಗೆ ಕಾರಣ. ನಾವಿಗ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದ್ದೇವ. ದೂರ ದಲ್ಲಿ ದುಮುಕಿದ್ದೇವ. ಗೋಳಿಸಲ್ಲಿ ಮುಖಗಿದ್ದೇವ. ಇಂದು ಬಾಕು ಯೋಳಾಗಿದೆ, ಬಾಕು ಬೀಳಾಗಿದೆ, ಬಾಕು ಕಾಳಾಗಿದೆ, ಕರಾಳವಾಗಿದೆ, ಆಳಮೋಗಿದೆ, ಮೋಕ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಒಂದಿದೆ, ಕಾರಣ ಮಾತುಗಳುಮಾತ್ರ ಈಗ ಬೇಡೆಬೇಡ. ಇಂದು ಮಾತ್ರ, ಈಗ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸಭಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸಂದಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸಮರುದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸಮಾಹೆದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸಾರುಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಈ ಸದ್ಗುರ್ಕಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತು ಬೇಡ. ಎಷ್ಟು ಬೇಡ. ಅಷ್ಟು ಬೇಡ, ಇಷ್ಟು ಬೇಡ. ಅದು ರಾಘ್ಯವಲ್ಲ, ರಾಘ್ಯವಲ್ಲ, ಸಿಸ್ತು ತಲ್ಲ, ಸಂಯಮವಲ್ಲ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ತಲ್ಲ, ಸಕಾರಣವಲ್ಲ, ಸಹಜವಲ್ಲ, ಸರಳವಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ, ಸಂತೋಷವಿಲ್ಲ, ಸಂಭರಮವಲ್ಲ, ಸುಲಲಿತವಿಲ್ಲ, ನೋನ್ನೆ ತಲ್ಲ, ಶೂಪ್ತಪಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತನಾಡುವದು ನನಗೇ ಸೇರದು. ನನಗೆ ಮಾತು ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಮಾತು ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೈಮೀಸಿ, ನಾನು ಮಾತನಾಡಲಾರೆ, ಮಾತನಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ.

## ಹುಜ್ಞ—ಹುರುಳು

( ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗುಜುಗುಜು, ಕೆಮ್ಮು, ನಗು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ತಾದಿ. ಮುಂದೆ ಈತವರು ಸೀನಿದರು. ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಿದ್ದವರು ಆಕ್ಳಿಸಿ ಬಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಬೆರಳಿಸಿಂದ ಚಿಟ್ಟಿಕಿ ಹೊಡಿದರು. ಅದನ್ನೇ ಕರತಾಡನವೆಂದು ತಿಳಿದ ಭಾವಣಕಾರರು ಕುಸಿತರಾದರು.) ನೀವು ಚಪ್ಪಾಳಿ ತಪ್ಪಿಕೂಡಿದು. ಕೃತಪ್ಪಿಬಾರದೂ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಮರ್ಯಾದೆ ಅಲ್ಲ, ಗೌರವನಲ್ಲ, ಗಂಭೀರವಲ್ಲ, ಸಮೀಗ ಏನಾಗಿದೆ ಒಳ್ಳರಾ? ಅತೀವ ಚುಂಬಿ, ವ್ಯಾಸನ, ಆಸಂತೀನಿಷವಾಗಿದೆ. ಚಿಂತೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಕಷ್ಟ, ಕಾತರವಾಗಿದೆ. ದಾರಿ ಕಾಣಾಗಿದೆ, ಯಾದಿ ತೊಚಿದಾಗಿದೆ, ಕತ್ತಲಾಗಿದೆ, ಬೆಳ್ಳಿಕುಹೊಗಿದೆ, ಸಿಕೆಯು ಬಂದಿದೆ, ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಕವಿದಿದೆ, ಕಂಣಿ ಕಾಣಾಗಿದೆ, ಕಾರಣ ನಾವೀಗ ಸೋಡಲಾರೆವು. ಈಗ ಮಾತನಾಡುವಾದುಬೇಡ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಡ.

ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರುವ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮಾತುಗಳು ಯಾವೆಂಬದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವವನಿಸ್ತ್ವಾಗಿದೆ. ಶೈಫ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡುವವನಿಸ್ತ್ವಾಗಿದೆ. ಈ ಇದಿಧ್ಯಾತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಗಳ್ಳಿಂತರವಿಲ್ಲ. ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದೂ ಇಷ್ಟೇ, ನಾನು ಹೇಳುವದೂ ಇಷ್ಟೇ. ನನ್ನೊಂದ ಇಷ್ಟಿಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಯಸಬೇಡಿ, ಅಸೇಕ್ಕಿಸಬೇಡಿ, ಅಶಿಸಬೇಡಿ. ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಒಂದು ನಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೇಂದು ತಿಳಿಯಲು ನೀವು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು, ರೈ ನಿಗುರಿಸಿ, ಕಂಣರಳಿಸಿ, ಕೈ ಮುಷ್ಟಿ ಹಿಡಿಮು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಇದೇ. ನಾನು ಹೇಳಿರುವ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ ಹೀಗೆ ನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮೊಂತಹ ಸುರಿತ ಅನುಸರಿಸಿಕ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುಬಾರಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮೇಲಿಂದನೇಲೆ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮ್ಮ

ತೊಂಬತ್ತುನಾಲ್ಕು

ಮುದ್ದುಕ್ಕತ್ತಿಗೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದೆಂತಾದೀತು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕು. ನಾನು ಹೇಳುವ ಮುನ್ನ ಏನನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರುನೇಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನೆ ಏನೇನು ಹೇಳಬೇನೆಂಬದನ್ನು ಒಂದುಬಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು, ನಿಷ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿಗಳಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಗ್ರಹಿನ ಬಲ್ಲಿರಿ. ನಿಷ್ಪ ಜಾಣಿದ್ದೀರಿ. ಪಡ್ಡ ರಿಳ್ಳ. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಿ. ಅಧ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರಂತೆ ವ್ಯಧಾ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯುದೆ ಮಾತು ಮುಗಿಸುವದೇ ನನ್ನಾರ್ಥಕ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಪಿ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ ಕೊಗಿದರು. ಮುಗಿಲಿಗೆ ಮೋರೆ ಯೆತ್ತಿ ನಾಯಿ ಕೂಗುವೆಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಧ್ಯಾನ ಗೈದರು. ಕಡೆಗೊಬ್ಬರು ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಅಣಿಸಿದರು. ಭಾಷಣಕಾರರು ಯಡ್ಡಾಸ್ತಿರಂತೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರು.) ಇದು ಶಿಸ್ತ ಅಲ್ಲ, ಕ್ರಮವಲ್ಲ, ನಾಚಿಕೆ ಗೇಡು. (ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ಎದ್ದು ಆಕಳಿಸಿ ಕಂಡು ತಿಕ್ಕಿ ಮೈ ಮುರಿದು ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರು) ಭಾಷಣ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮುನ್ನೊಯೇ ಹೀಗೆ ಸಭಿಕರು ಎದ್ದು ಯೋಗುವದು ಸಂಯಲ್ಲ, ಸಂಸ್ರಾಯವಲ್ಲ, ಶಿಷ್ಟಾಲ್ಲ, ಶಿಷ್ಟಸಂಸ್ರಾಯವಲ್ಲ, ನಾಸ್ತಿಗ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ದುಃಖಸೂಕ್ಷ್ಮಕ ಸಭಿಗೆ ಈ ದುಃಖಕಾರಕ ಸಭಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಇಳಿಯುವವನಿದ್ದೀನೆ, ಎರಡೇ ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಬಲ್ಲ. ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವು ಬೇಡ. ಆ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವೇ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಕಡಿಮೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದನ್ನು ಕಡೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ದುಷ್ಪವ ದಿಂದ ಎರಡೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಮಾತುಗಳಿವೆ. ಎರಡನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಒಂದು ಮುಂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂದಾಗುತ್ತದೆ, ಒಂದು ಹಿಂದಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಿತು, ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯದಮೀಲೆ ಬಾಲಿಯಾಗಿದೆ)

ತೊಂಬತ್ತುದು

## ಹುಜ್ಞ—ರುರುಳು

ಸಫಿಕರೇ, ಈಗ ಸನ್ನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ, ಅಂದರೆ ತಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠದಲ್ಲಿ—ಪೀಠವೆಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ಪೀಠಕ್ಕೆ ನಾವು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡಲು ಮೊದಲು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುವದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ್ಲಿ, ಪೀಠಕ್ಕೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಇಂದು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದುವು ಒಂದಿಲ್ಲ, ಎರಡಿಲ್ಲ, ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಲದಷ್ಟಿವೇ... ಲೆಕ್ಕಿವೆಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ಲೆಕ್ಕಿದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮು ಪಿದ್ದಾಧಿಗಳು ಬಂಚಕ ಏಂದೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ಇಂಗ್ಲೀಷು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡಲು ಬಂದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಇಂಗ್ಲೀಷು ಸಮ್ಮು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಂದೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ ಮುಂದೆಯೂ ಇರಲಾರದು. ಆದು ಎಂದಿಗಾದರೂ ಹೋಗಲೀ ಬೇಕು, ಹೋಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಾದ ಏಂದಿಗೆ ತದುಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂದಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಂದಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈರಿಗಳು, ಪ್ರಾಂತದ ವೈರಿಗಳು—ಪ್ರಾಂತವೆಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ಇಂದೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಂತ ಸಿನಾ ಓಡ ಹುಯೀನೊಂದು ಎದ್ದಿದ್ದಿತು. ಇದು ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಬಾಗಿಲವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿತು. ಹಿಂದೆ ಬಂದದ್ದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬಳಿತಾಯಿತು. ಇಟ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚೆಯಸ್ಸು ಇಂತೆಗೆಯುವದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಲಕ್ಷಣವೆಂದೂ ಹಲವಾದ ಟೀಕೆಸಿದರು. ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹೆಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ಎಂದಂತೇನೂ ಆಗಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಈ ಟೀಕೆಯು ಚಂಡ್ಡಾದುದು—ಟೀಕೆ ಎಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ಕ್ರಿಸ ಟೀಕೆಗಳು ಯೇಳತೀರದಾಗಿವೆ. ಅಳತೆಗೆಟ್ಟಿವೆ—ಅಳತೆ ಎಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ಪ್ರಜರಿಗೆ ಈ ಅಳತೆಯ ಕೊಳು ಸಾಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೋಣಿಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಾದ್ದರಿ—ಹೋಣಿಲಗಳೇ ದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು... ಸಮ್ಮು ಹೋಣಿಲಗಳು ಹೋಲಿಸಿನ ಮನೆಯಾಗಿವೆ. ಶುಭರತೆ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಕಾಣದಾಗಿವೆ—ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಎಂದರೆ ಸೆನಪಾಯಿತು—ನಾವು ಹೋಟ್ಟಿಮೊದಲು ಸಮ್ಮು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಕ್ಕಿಲ್ಲ—

ತೊಂಬತ್ತಾರು

ಮೋಕ್ಷವೆಂದರೆ ಸೇನಪಾಯಿತು—ಮೋಕ್ಷ ಸ್ವರ್ಗ ಕೈಲಾಸಗಳ ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ತಿಳಿಯಾಗಬೇಕು. ( ಮೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಬುಡುಡಲ್ಲಿಲ್ಲದ ತಲೆಯನ್ನು ತುರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ತಲೆಯ ಸೇನಪಾಗಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಸೋಡಿ) ನಾನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ? ( ‘ತಿಳಿಯಾಗಬೇಕು’ ಎಂಬ ಅವರ ಕಡೆಯ ರಚ್ಚಬನ್ನು ಹೇಳಿದೆ) ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ, ಮೊಟ್ಟುವೊದಲು ಏನನ್ನು ಹೇಳಿದೆ? ( ಈಗ ನನ್ನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿ ತಿರುವ ಎಂದು ಸೇನಪುನಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ) ಹಾ! ಅಹುದು ಅಹುದು. ಸಭಿಕರೇ, ಈಗ ನನ್ನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ—ಶ್ರೀಮಂತರಂಡರೆ ಸೇನಪಾಯಿತು—ಶ್ರೀಮಂತರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಟ್ಟಿವರು, ಬಡವರೆಲ್ಲರೂ ಸಜ್ಜನರು ಎಂದು ಹಲವರು ತಿಳಿದಂತಿದೆ. ಅದು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸುಳ್ಳ. ತಮ್ಮ. ಅದು ಸಿನೇಮಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯ—ಸಾಧ್ಯವೆಂದರೆ ಸೇನಪಾಯಿತು—ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ. ಆಸಾಧ್ಯವಾದುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಲೇಬೇಕು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ ಬೆದರದೆ ಹದರದೆ ಕಂಟಿ ಸೋಟ್ಟಿಬೇಕು— (ಹದಿನ್ನೇದು ನಿಮಿಷಗಳ ಕರತಾಡನ!) ಸೋಂಟಿ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂತರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಸಾಧನೆಗೆ ಸತ್ಯತೆ ಬೇಕು, ಶೀಲಬೇಕು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಬೇಕು—ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಂದರೆ ಸೇನಪಾಯಿತು—ಈಗ ಇದೂ ಒಂದು ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯೇ ಆಯಿತು. ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹಲವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಉಪವಾಸಗಳಿಂದ ಬೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗೊಡ್ಡು ಬೆದರಿಕೆಗಳಿಗಲ್ಲಿಯಾರು ಅಂಚುತ್ತಾರೆ. ಅಂಜಿಕೆ ವೇಡಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಂಚಲು ನಾವೇನು ಹೆಂಗಳಿಯರಲ್ಲ—ಹೆಂಗಳಿಯರೆಂದರೆ ಸೇನಪಾಯಿತು—ಹೆಂಗ ಸರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಹೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ನೊಕರಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರೂ ತಕರಾರು ಸಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ಬೇಡ. (ನನ್ನ ಕಡೆ ಸೋಡಿ) ನಾನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ? ( ‘ಈಗ ನನ್ನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ

## ಹುಚ್ಚು—ಹುರುಳು

ಕುಲಿತಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತರಾದ್ ಎಂದು ಓದಿ ಹೇಳಿದೆ) ಹಾ! ಅಹುದು. ಈಗ ನನ್ನ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ—(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೇಸತ್ತು ಎಡ್ಡು ಅಡ್ಡಾಡಿ ಕುಚೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಬಲಗಡೆ ಬಂದು ಕುಲಿತಿದ್ದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಳ್ಳಿಂದು ನಗೆ!) ಅಲ್ಲಾ, ಉಲಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಯಾವಬದಿಯಲ್ಲಾದರೇನು? ಇಂತಹ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾವು ಹಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುಬಾರು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರೇ ಇದ್ದಿರಿ—ವಿದ್ಯಾವಂತರೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ವಾಯಿತು—ವಿದ್ಯೆ ಕೆಲಿತವರು ಜಳ್ಳಿಗೆ ಮರಳಿರ ಎಂದು ನಮ್ಮೆ ನಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಳ್ಳಿಗರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ನೇ ಸಂಬಿದ್ದಾರೆ; ಅವರನ್ನು ದೇವರೇ ಕಾಯಬೇಕು. ಯಾರೂ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಲು ಅದೇಕೋರೆ ಒಪ್ಪಿಲಿ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕೆಟ್ಟ ನಾಟಕ ಕಂಪೆನಿಗ್ಗೂ ಸೊಟ್ಟಿ ಡಾನ್ಸ್ ಗ್ರಾಫಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಕೆಲೆ ಸೀವೆಗಾಗಿ ಅವು ಕಂಕಬದ್ಧಣವಾಗಿವೆ. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚುಹುಚ್ಚು ನಗೆ). ಕಂಕಣ ಬದ್ದರಾದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು—ಸಹಕಾರವೆಂದರೆ ನೀನವಾಯಿತು—ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸರಕಾರದ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡುವದು ಒಳಿತಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇ? (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದ ಹೇಳಿದ್ದಿತು) ಆಯಿತು, ಆಯಿತು. ಈಗಲೇ ಭಾವಣವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಎರಡೇ ಮಾತುಗಳು ಯಾವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯಮೇಲೆ ನಮ್ಮನ್ನುಗಲಿಮೋದ—ಅಗಲಿಮೋದ ಇಂದರೆ ನೀನವಾಯಿತು—ಈಗ ನಾವು ಅಂದರೆ ನೀವು ಅನಾಧರಾಗಿ ನಮಗೆ ಈಗ ಹಾದಿ ತೋರುವವರು ಒಬ್ಬರೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಮೇರಿಕೆ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ. ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯೇ ಇಲ್ಲ, ಹೊಟೆಲಿಲ್ಲ, ಚಹದಂಗಡಿ ಇಲ್ಲ, ಸಲಂಸಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಅವರ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಅವರು ಯಾರೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ.....ಅವರು.....(ಆತ್ಮ) ಅವರ

ಕೊಂಬತ್ತೆಂಟು

## ಹುಣ್ಣು—ಹುರುಳು

ಹೇಸೆರೇನಿರ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದೆ ಬರಲೊಳ್ಳಿದು..... (ತಲೆ ಕೆರಿದುಕೊಂಡು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಣೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು, ಉಗುರು ಕಡಿದು, ಗಡ್ಡವನ್ನು ಕೆರಿದು) ಆ..... ಇವರು..... ನಮ್ಮು (ಪ್ರಕಾಶ) ನೇರೂ ನೇರೂ! (ನನ್ನಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ನಾನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ? ‘ಅಗಲಹೋದ’ ಎಂದು ನೇನಪುವಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಯಾ, ಅಹುದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರ ಶಾಂತಿಗೆ ಅತ್ಯನ್ತ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನೀಯಲಿ ಎಂದು ದೇವರ ಪರವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಹೋದವರನ್ನು ಚೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದೇಕೋಡಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಗು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೇಷ್ಟೆಡಿದೆ. ನಾನೋಬ್ಬನೇ ಇಡೀ ಸಭೆ! ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಪರಾರಿಯಾದ ಕಾರಣ ಸುಧಿಗಾರರೇ ಜನಗಣಮನ ಕಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಯಕ್ಕೆಮೆವನ್ನು ಸಾಂಗೋವಾಂಗವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟರು ಎಂಬ ಕಡೆಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ವರದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸ್ವಂತ ಸುಳ್ಳಣೆ ಸುಧಿಗಾರನೇಂಬ ಆಪವಾದದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಡೆ.



## ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೊಂದು ಮುಂದಾಳು

ಮುಂದಾಳಾಗುವದೆಂದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಜನರಿಗೆ ಇಂದು—ಆಗಸ್ಟ್ ಹದಿನ್ಯೇ ದರ ನಂತರ—ಬಾಯಿ ನೀರೋಡಿಯುವ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಮುಂದಾಳುಗಳ ಗೊಮೈನ್ಯಾಮ್ಮೆ ತಲೆಯೋಡಿಯುವದೂ ಉಂಟು. ಅನುಗಾಲಪ್ಪಾ ಕೊರಳಿಗೆ ಹೂವಾಲೆಯಾದರೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಲೆಗೆ ಕಲ್ಲಿನೀರಿಟಾದರೂ ಬೇಡನೆ? ಜಲಪ್ಪ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಈ ಅವಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ತಲೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ ಪೂತ್ರ ತಾನೇ, ಕಲ್ಲಿನ ಭಯ! ಮುಂದಾಳುಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳಾಗುವದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕೆಷ್ಟುದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ವುಖ್ಯಾವಾಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ಯಾರೂ ಮುಂದಾಳು ಆಗಬಹುದು.

೧. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾರನ್ನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿಕೂಡದು. ಒಂದುವೇళೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷನ್ನು ಇರಲೇ ಬೇಕಾದರೆ, ಪೂರ್ತಿ ಕೀಳರಿಮೆಯುಳ್ಳದುದನ್ನೇ ಆರಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಂತ್ಯ ಭಾಷಣವನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯ ಮೂರೆಯದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕುದು.

೨. ಸರಿಯಾದ ಸವುಯಕ್ಕೆ ಸಭೆಗೆ ಬರಕೂಡದು. ಸೇರಿದವರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುವವನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ, ಅವರು ಏಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವಸರಣಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕು.

೨. ತನ್ನ ಭಾಷಣವು ಮುಗಿವ ತಕ್ಷಣವೇ ಎಷ್ಟು ಹೊರಡಬೇಕು. ಬೀರೆಯ ರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕಾಡುವದು ಮುಂದಾಗು ಇರ್ಕುತ್ತೇ ಅಗೋರವ.

೩. ಸಭೆಯ ವಿಸರ್ವಸೆಯಾಗುವ ನೋಡಲೆ ತೀರಳಿದುವರ್ಕೆ ಕ್ಷಮೆ ಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕೇಳಿಕೂಡಬು. “ಕಾರ್ಯ ಬಾಹುಲ್ಯದ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀ.....ಯವರು ಈಗ಼ೇ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ” ಎಂದು ಜೀರಿತರರ ಬಾಯಿಂದ ಆದಿಸಬೇಕು.

೪. ತನ್ನ ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸ ವಾಡುವದಂತೂ ಶುಭ್ರ ಪಡ್ಡತನ. ಸಭೆಗೆ ಒಂದ ಬಹುಜನರ ಭಾಷೆಯೂ ಕಾಡಬು. “ನನ್ನದೂ ಸಿನ್ನುದೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿದ ಬೀರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ) ಮಾತನಾಡುವ ದುಸ್ತಿಯು ಯಂದಿರುವದು ತುಂಬ ವಿಷಾದಕರಬೇಂದು ಹೇಳಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವದು ಉತ್ತಮ.

೫. ಬಹು ಜಾಣನಲ್ಲಿದವನನೊಬ್ಬನ್ನು ಭಾವಾಂತರ ಮಾಡಲು ಸಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆರದಿಯೂ ಕೇಳಿರಮೆಯಿಂಘ ತುಂಬ ತುಳುಕಿ, ಸಂಯಾದ ರಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಭಯದಿಂದ ಕಂಪಿತನಾಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಪಿರಿಸಂಗಿತಗಾರರು ತಾಳತಪ್ಪುವ ತಬಲದವನನ್ನು ಹಿಂದೆ ತರುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಗುಟ್ಟು. ಅವನ ತಚ್ಚಮೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಹಿಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ತಿಂಡುತ್ತಿ ತೊರ್ಪಿಸಬೇಕು.

೬. ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಪುರಜನರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಪ್ಪು ವರ್ಣತುಗಳನ್ನುಡಬೇಕು. ಆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬೀರೆ ಭಾಷೆಯು ಅಪ್ಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕೊಂಡು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಓದಬೇಕು. (ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಗೆ) ಎಂದು ಕೆಗಳ್ಳಿ ಬರುತ್ತುದೆ.

೭. ಮಾತಿಗೊಮ್ಮೆ ‘ನಾನು’ ‘ನನಗೆ’ ‘ನನ್ನ ಅಧಿಷ್ಠಾಯ’

## ಹ್ಯಾಚ್‌—ಹ್ಯಾರುಳ್ಳು

‘ನನ್ನ ಅಭಿಮತ’ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕು; ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹಾಷ್ಯವೇಷ್ಟ್ವ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಾರದು

೯. ಒಂದುಬಾರಿ ಕರಿಸೀರಿಸ ತಿಕ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಕು “ನಾನು ವಿಚೇಶ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ.....” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೦. ಮನೆಯ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿತ್ತುಗ್ರಾದರೂ ಅನಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹೋಗಿಕೊಡು. ಮೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳಿಂದ ಸಂದೇಹನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಇದು ನಲ್ಲಿ ಒಂದರೆ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಬೀಳಿದಿದ್ದರೂ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರ ಕಿವಿಯಲ್ಲೂ ಬಿದ್ದಾರು.

೧೧. ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಿಯರ ದ್ವಾರಾ ಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರದಂತೆ ಉಚ್ಚಾರಿಸಬೇಕು. ಹೋಟೆಲ ಮಾಡಿಯು ತಿಂಡಿಯ ದಿನಸುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದೆ ಒಂದೇ ಉಸುರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ, ಮಾರ್ಪಾಕೋವಿಸ್ತಿ, ಸ್ವಾನಿಸ್ಟಿವಾಸ್ತಿ, ಟ್ರಾಟ್‌ಸ್ಟಿ, ವೈಕ್ಸೆ ಎಂದು ಸೀವು ಸುಜಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿತ್ತಾರೆ.

೧೨. ಯಾರಾದರೂ ಮೊಡ್ಡೆಬ್ಬ ಮುಖಿಂಡರನ್ನು—ನೆಚರೂ ಪಟೀಲರಂತಹರನ್ನು ಸಿಕ್ಕಾಬಟ್ಟೆ ಹೇಳಿಸಿ ಬ್ಬಿಯ ಚೇತಕು. ಇದು ಮುಂದಾಳಾಗುವ ಮಹಾಮಂತ್ರ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಆನುಸರಿಸಿಯೂ ಸೀವು ಮಂದಾಳಿಗಳ ಮಂಜ್ಞಿ ಮುಂದಾಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದಾಳಿಗಳು ಮಂದಾಳಿಗಳೆಲ್ಲಿ, ಮುಂದಾಳಾಗಲು ಅಂದೋಳನ ಮಾಡಿದ ಮಂದಾಳಾದ ಸೀವೇ ಹಿಂದಾಳಿಗಳಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಉಳಿದಿರೆಂದು ಉಳಿದ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

.ದವರಿಗೆ

